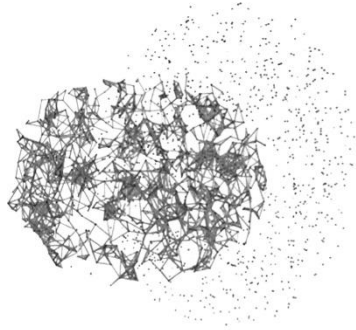

aristofanes
bulutlar

çeviren ve yayına hazırlayan: bilgesu savcı

Ἀριστοφάνης
νεφελαι

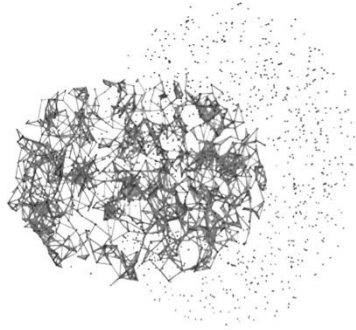
hayalci hücre #41 κάλλος kitaplığı #3 | bulutlar ~νεφελαι | aristofanes -
Αριστοφάνης ©2024 hayalci hücre | bu kitabın türkçe yayın hakları bilgesu
savcı ve hayalci hücre yayın'a aittir. | çeviren ve yayına hazırlayan: bilgesu
savcı | kapak tasarım: soner torlak | dizgi: nail düNDAR | baskı-cilt: repar tasarım
matbaa, yenibosna merkez mh. cemal ulusoy cd. no: 43 bahçelievler/istanbul
(sertifika no: 40675) | 1. baskı 2024 / istanbul | isbn no: 978-625-6597-31-0 |
sertifika no: 73832 | hayalci hücre yayın lema yayıncılık basım dağıtım
kırtasiye ticaret limited şirketi sinanoba mahallesi aktay caddesi A3-27 blok no:
6a iç kapı no: 6 büyükçekmece / istanbul | <https://hayalcihucre.com>

aristofanes
bulutlar

çeviren ve yayına hazırlayan: bilgesu savcı

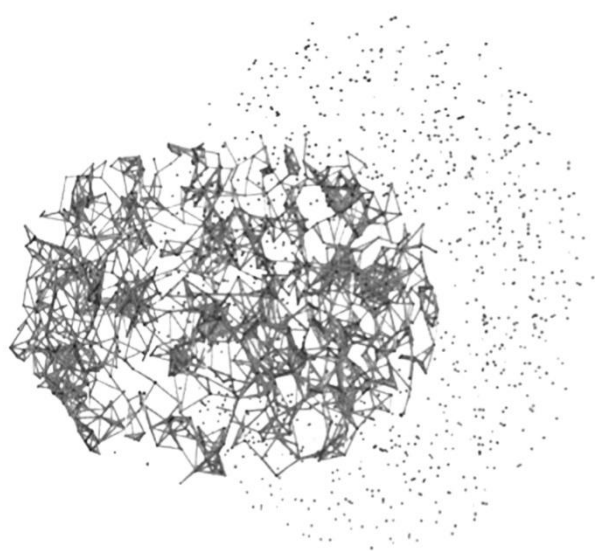
Ἀριστοφάνης
νεφελαι

Aristofanes MÖ 446 - MÖ 386 yılları arasında yaşamış olan ve Antik Yunan komedyasının en büyük yazarı olarak nitelendirilen Aristofanes, Atina'da doğdu. Gençliğine dair kesinlik taşıyan bilgiler olmamakla birlikte günümüze ulaşamayan ilk oyunu "Bilgelerin Şöleni"nin MÖ 427'de oynandığı bilinmektedir. Dolayısıyla, Aristofanes'in oyun yazarlığı döneminin, Perikles'in ölümünden (MÖ 429) sonraki döneme tekabül ettiği söylenebilir. Yazar, Atina demokrasisinin en parlak dönemine yetişmiştir. Perikles'in ölümünden sonra başa geçenlerin çıkarıcı ve ikiyüzlü davranışları, Aristofanes'in komediyalarında sık sık yerilir. Özellikle Peloponez Savaşı esnasında savaş çığırtkanlığı yapan kişiler, Aristofanes'in "Barış Üçlemesi" diye adlandırılan komedyası eserlerinde alaya alınırlar. Bu üçleme yazarın "Lysistrata" veya "Kadınlar Savaşı" (MÖ 411), "Barış" (MÖ 421), "Kömürcüler" (MÖ 425) adlı oyunlarından oluşmaktadır. Aristofanes, yapıtlarını koronun ve mimin önemini koruduğu dramatik dönemin sonlarında vermiştir. Koroya yer vermeyen son oyunu da ("Plutos") kısa süren ve MÖ 4. yüzyıldan önce yerini Yeni Komedyaya bırakan Orta Komedyanın günümüze kalan tek örneğı olarak bilinir. MÖ 423'te oynanan "Bulutlar" tragedyası ve komedyası eserlerinin yer aldığı yarışmada ancak üçüncülük aldı. Aristofanes bu eseri kendisi de başarısız bulduğundan oyunu tekrar ele aldı. Bu komedyada saldırılar Sokrates'e ve eğitim üzerine yöneltildi. Oyunun sonu oldukça yıkıcı oldu. Sokrates, tutuklanmasının ve ölüme mahkûm edilmesinin en önemli etkenlerinden biri olarak bu komediyayı gösterdi.

Bilgesu Savcı 1990 yılında Konya’da doğdu. Lise, Üniversite ve Yüksek Lisans öğrenimini Ankara’da tamamladı. 2015 yılında Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dilbilimi Lisans, 2018 yılında Hacettepe Üniversitesi İletişim Bilimleri-Yeni Medya Yüksek Lisans programlarından mezun oldu. Temel merak alanını insan ve davranışlarının nedeni ve anlamı oluşturdu. Zamanla bu merakını tiyatro, felsefe ve edebiyat alanındaki yazınla kurduğu şahsi ilişkinin yanısıra, Lisans ve Yüksek Lisans öğrenimleri sırasında karşılaştığı literatürle ve katıldığı farklı atölyelerden edindiği bilgilerle sentezledi. Bugüne dek çeşitli iş kollarında, farklı insan topluluklarıyla birlikte çalıştı. 2019 yılında kaleme aldığı tek kişilik tiyatro oyununu OYUN veya Rasputin 2020 yılının Aralık ayında çevrimiçi bir platformda sahneden naklen yayınlandı. Aynı zamanda bir kitap çevirmeni olan Bilgesu Savcı, halen bilhassa fiziksel tiyatro ekseninde hareket/hareketsizlikte biçim ve içerik; oluş ve etkileşim ilişkisini araştırmaya devam ediyor. Birimbilgi ile edimbilgi, bilmek ile yapmak, teori ile pratik, düşünce ile eylem arasında insan eliyle kurulagelmiş mesafeyi, gündelik hayat, felsefe, dil, edebiyat ve tiyatronun araçlarıyla aşmayı deniyor. Bilgesu Savcı Ankara’da yaşamaktadır.

bulutlar

aristofanes

ooo

KİŞİLER

STREPSIADES: Orta yaşlı bir Atinalı

PHEIDIPPIDES: Genç bir Atinalı, Strepsiades'in oğlu

XANTHIAS: Strepsiades'e hizmet eden bir köle

STUDENT: Socrates'in Düşünhane'deki öğrencilerinden biri

SOCRATES: Düşünhane'de baş öğretmen

BULUTLAR KOROSU

HAKLI YORUM: Yaşlı bir adam

HAKSIZ YORUM: Genç bir adam

PASIAS: Strepsiades'in alacaklılarından biri

WITNESS: Pasias'ın arkadaşı

AMYNIAS: Strepsiades'in alacaklılarından biri

SOKRATES'İN ÖĞRENCİLERİ

*Sahne: Sahnenin ortasında Sokrates'in eğitim kurumu Düşünhane¹'ye açılan bir kapı vardır. Sahnenin bir tarafında Strepsiades'in evi, evinin önünde iki yatak vardır. Düşünhane'nin dışında yuvarlak ve kilden bir heykeli, Strepsiades'in evinin dışında da Hermes'in kilden heykeli vardır. Şafaktan az önce-
dir. Strepsiades ve Pheidippiades iki yatakta yatmaktadırlar. Strepsiades yatakta huzursuzca bir o yana bir bu yana dönmektedir. Pheidippides uykusunda gürültülü bir biçimde osurur. Strepsiades uyanıp yatakta oturur pozisyon alır.*

STREPSIADES

Lanet olsun! Tanrı aşkına, bu gece nasıl olur da böyle bitmek bilmez?

Adeta sonu yok. Gün asla doğmayacak mı?

Horoz sesi duyalı epey oldu ama kölelerim horuldamaya devam ediyorlar.

Eskiden olsa cesaret dahi edemezlerdi. Ahh, şu lanet ve yıkıcı savaş –

bir yığın dert. Artık kendi kölelerimi bile cezalandırmama izin yok². Ha bir de şu çocuk, asla yerinden kalkmayan ama gece boyu horlayan. Yatakta rahatı yerinde, beş kat yün örtüyle sarılı.

Eh iyi madem, sanırım kıvrılıp yatmalı ve horultulara gömülmeliyim.

¹ *Düşünhane*: Yunanca *phrontisterion* sözcüğü (okul veya akademi anlamında) burada *Düşünhane* olarak çevrilmiştir.

² Savaş esnasında köleler için düşman topraklarına kaçmak daha kolaydı çünkü buradaki sahipleri onlara çok daha özenli davranmak zorundaydı.

[Strepsiades yeniden yatar ve uyumaya çalışır. Pheidippides yeniden osurur. Strepsiades en sonunda uyumaya çalışmaktan vazgeçer.]

Uyuyamıyorum. Çok ümitsiz durumdayım,
şu borçlar beni yiyip bitiriyor –
oğlum yüzünden, onun harcamaları,
yarış atları yüzünden. Saçını uzatır ve atlarına– ki at-
larına takıntılıdır-
at arabasına biner. Atları düşler³.
Ve ben ayın geçip gittiğini,
Ay döngüsünün yirmiyedinci gününde,
Faiz ödemelerinin yığılmaya devam ettiğini gördükçe
Ölüyorum⁴.

[Kölelerden birine seslenir]

Hey, çocuk! Lambayı yak. Hesaplarımı getir.

[Köle Xanthias ışık ve kağıt destesiyle girer]

Ver bakayım şunları da borçlarımı kontrol edeyim.
ne kadarmış? O zaman faiz...-
Bunun üzerine çalışmam gerek. Şimdi bir bakalım...
Ne kadar borcum var? “Pasias’a 12 mna?”
Pasias’a on iki mna! Ne için?
Ah tamam, bildim – o atı, safkan atı aldığımda. Ne ap-
talım!
Keşke gözlerim kör olsaydı⁵.

PHEIDIPPIDES *[uykusunda konuşur]*

Philon bu hiç adil değil! Düz sür arabanı.

STREPSIADES

İşte benim sorunum – beni öldüren şey işte bu.
Uykusunda bile at peşinde!

³ Saç uzatmak ve yarış atı sahibi olmak çok zengin ailelerin oğullarının ayırt edici bir özelliği idi.

⁴ Strepsiades’in borçlarına her 28 günlük ayın bitiminde zam gelmektedir.

⁵ On iki mna yüz dirhemdir ve kaydadeğer bir meblağdır.

PHEIDIPPIDES [*uykusunda*]

Bu savaş arabası yarışında
Pisti kaç kez dönüyorduk?

STREPSIADES

Beni, babanı sürüyorsun, dönemeçten çok öteye. Bakalım, Pasias'tan sonra kime, ne borcum varmış?
“Üç mna Amyntias'a.” Ne için?
Küçük bir at arabası tahtası ve bir çift tekerlek için mi?

PHEIDIPPIDES [*uykusunda*]

Bırak at dönsün. Sonra eve götürürsün.

STREPSIADES

Sen dostum, sen de benim paramın içinde yuvarlanıyorsun.
Şu anda mahkemede de kaybettim ve diğer alacaklılar fazilerini alabilmek için benim varımı yoğunluğa ele geçirecekler.

PHEIDIPPIDES [*uyanır*]

Ne oldu baba? Bütün gece orda homurdanıp durdun.

STREPSIADES

İcra memurları yatakta her yanıma ısırma devam ediyorlar.

PHEIDIPPIDES

Gevşe artık baba.
Bırak biraz uyuyayım.

STREPSIADES

Bütün gece uyuyup durdun.
Şunu aklında tut ki gün gelecek bu borçlarla sen uğraşacaksın.

[*Pheidippides döner ve uyumaya devam eder*]

Her neyse, lanet olsun.

Keşke şu çöpçatan acılar içinde ölmüş olsaydı,
Şu anneni ve beni birbirimize yamayan çöpçatan.
O güne kadar mutlu bir hayatım vardı,
basit, sıradan bir kır hayatı,
mutlu mesut, bal arıları etrafımda, koyunlar ve pek ta-
bii zeytinler.
Sonra evlendim- Megacles'in oğlu Megacles'in yeğ-
eniyle.
Bir köy adamıydım, ama o şehirden geliyordu- gerçek
bir snop,
tıpkı Coesyra⁶ gibi müsrif.
Sonra onunla evlendim ve birlikte yatağa girdik,
Taze şarap, kuruyan incirler, koyun yünü gibi bir dolu
güzel şey kokuyordum. Ona gelince, o, parfüm, saf-
ran, uzun öpüşler, hırs, müsriflik ve çok, çok fazla
seks kokuyordu.
Şimdi onun tembel teneke olduğunu söylemiyorum.
Dokurdu, ama çok fazla yün kullanırdı.
Konuya değinebilmek için ona bu pelerini gösterir ve
şöyle derdim, “Kadın, dokumaların çok çok kalın⁷.”

[*Lamba söyler*]

XANTHIAS

Lambada daha fazla yağ kalmadı.

STREPSIADES

Lanet olsun!
Lamban neden bu kadar açgözlü? Buraya gel.
Seni yumruklamam lazım.

XANTHIAS

Neden bana vurmanız gerekiyor?

⁶ *Megacles* Atina'da epey aristokrat bir ailenin üyeleri arasında yay-
gın bir isimdi. *Coesyra* ise bu aileden *Megacles*'in annesiydi, savur-
gan harcamaları ve kibriyle meşhurdur.

⁷ Dokuma yaparken yünü sık eğirmek daha fazla yün kullanılmasına
ve daha fazla maliyete neden olur. *Strepsiades*'in giydiği artık delik
deşik olmuş bir pelerindir.

STREPSIADES

Çünkü içinde kapkalın bir fitil var.

[Köle Strepsiades'e aldırılmaz ve evin içinde uzaklaşıp gider]

Sonra, bu çocuk elimize doğdu—
Kendimden ve kendi iyi eşimden bahsediyorum—
Adının ne olacağı üstüne tartıştık.
Karım onun adına -hippos eklemeye takmıştı
hani Xanthippos, Callipedes veya Chaerippos⁸ gibi.
Ben, ben Pheidones ismini istedim,
Büyükbabasının adıydı. Peki, bunun hakkında kavga
ettik
Ve sonra, bir süre sonra, sonunda anlaştık.
Ve böylece oğlana Pheidippides dedik.
Genç çocuğumuzu beşikte sallar ve şöyle derdi,
“Büyüdüğünde, arabanı Acropolis’e süreceksin, tıpkı
Megacles gibi, upuzun bir kaftan içinde...” Bense
şöyle derdim, “Hayır –
sürünü Phellus’tan gerisin geri süreceksin,
tıpkı baban gibi, deriden postunun içinde...”
söylediğim tek bir sözü bile dinlemedi.
Ve şimdi de işlerimi batırıyor—
darboğaza sokuyor. Öte yandan ben bütün bir gecemi
bu zorluktan nasıl çıkacağımı düşünerek geçirdim,
bir yol buldum, sahiden iyi bir yol—
mucizeler yaratabilir, eğer başarabilir,
onu ikna edebilirsem, keyfim yerine gelecektir.
Pekala, önce onu uyandırsam iyi olacak. Fakat nasıl?
Bunu yapmanın en kibar yolu ne ola ki?

[Strepsiades Pheidippiades’in üzerine eğilir onu nazikçe dürtükler]

Pheidippides... küçük Pheidippides'im...

⁸ -hippos “at” demektir. Anne, oğlunun devamlı suretle zengin aristokrat sınıfın emarelerini taşımasını istemiştir. Xanthippos, Pericles’in babasının ve oğlunun adıdır. Diğer isimler fazla aristokrat ve yaygın değildir.

PHEIDIPPIDES [*çok uykuludur*]

Ne var baba?

STREPSIADES

Bir öpücük ver bakalım—
sonra da sağ elini ver.

[*Pheidippides oturur, uzanır ve babasının dediğini yapar*]

PHEIDIPPIDES

Tamam. Al işte.
Neler oluyor?

STREPSIADES

Söyle bakalım—beni seviyor musun?

PHEIDIPPIDES

Evet baba, atların tanrısı Poseidon üzerine yemin ederim.

STREPSIADES

Bana şu atlardan da tanrısından da bahsetme—
başıma gelenlerin hepsi bu tanrı yüzünden.
Ama şimdi, oğlum, eğer beni gerçekten seviyorsan,
Tüm kalbinle, o zaman dediğimi yaparsın.

PHEIDIPPIDES

Ne yapmam gerektiğini mi söyleyeceksin?

STREPSIADES

Yaşam biçimini mümkün olan en kısa sürede değiştir,
sonra da git ve salık vereceğim şeyi öğren.

PHEIDIPPIADES

Öyleyse söyle – benden ne istiyorsun?

STREPSIADES

Ne dersem yapacak mısın?

PHEIDIPPIADES

Evet, yapacağım—
Dionysus üzerine yemin ederim.

STREPSIADES

Bu yerin adı Düşünhane, akıllılar için.
Burada bir adam var tartışan ve ikna eden.
Diyorlar ki gökyüzü bir fırın söndürücüsü,
o bizim etrafımızda—bizler onun kömürüyüz
Eğer biri onlara nakit para verirse, onlar da ona öğretirlermiş
bir tartışma nasıl kazanılır, her koşulda
ve ister haklı ister haksız.

PHEIDIPPIDES

Kimmiş bu adamlar?

STREPSIADES

Emin değilim
kendilerine ne diyorlar, ama iyi, hoş adamlar
ve derin düşünen entelektüel tipler

PHEIDIPPIDES

Saçma! Bir avuç işe yaramaz. Ben onları bilirim—
Soluk benizli şarlatanlar sözünü ettiğin,
Ayakkabları yok, şu işe yaramazlara benzerler
Yok mu Sokrates ve Chaerephon⁹.

STREPSIADES

Şşş, sessiz ol
Haklarında saçma sapan konuşma
Eğer babanın her gün ne yiyeceğini düşünüyorsan
At yarıştırmayı bırak ve benim saikim için
Bunların arasına katıl.

⁹ *Chaerephon*: Sokrates'in ünlü bir arkadaşıdır.

PHEIDIPPIDES

Dionysus aşkına hayır!
Bana karşılığında Leogoras'ın sülünlerinden¹⁰ de bah-
şetsen olmaz.

STREPSIADES

Hadi oğlum,--
Şu dünyada en sevdiğim insan sensin.
Sana yalvarıyorum. Oraya git ve bir şeyler öğren.

PHEIDIPPIADES

Öğrenmemi istediğin şey nedir?

STREPSIADES

Diyorlar ki,
bu adamların iki tür savunmaları varmış—
İyi olan, artık her ne demekse, ve Kötü olan. Şimdi,
bu iki savunmadan kötü olan,
Haksız bir davayı bile savunup kazanabilirmiş.
Bu yüzden, eğer benim için böyle konuşmayı öğrene-
cek olursan,
eğer haksız bir savunma yapmayı yani, o halde ne ala,
senin yüzünden başıma açılan tüm borçlardan,
kurtulacağım hiç kimseye hiçbir şey ödmeden¹¹.

PHEIDIPPIDES

Yolu yok.
Çünkü onlarınki gibi soluk bir suratla, çıkamam genç
zengin Şövalyelerin¹² karşısına.

STREPSIADES

Öyleyse, Demeter aşkına, benim yemeğimden yiye-
mezsin daha fazla

¹⁰ *Sülünler Atina'da oldukça seyrek bulunurdu. Leogoras oldukça varlıklı bir Atinalıydı.*

¹² *Şövalyeler, süvari sınıfını oluşturan varlıklı genç adamları tanımlamak için kullanılan bir terim.*

--ne sen, ne senin koşum atların, ne de damgalı saf-
kan atların. Cehenneme kadar yolun var—
Seni bu evden kapı dışarı edeceğim.

PHEIDIPPIDES

Pekala—
Megacles Amca atlarım olmadan yaşamama izin ver-
meyecektir.
Ben eve gidiyorum,
Senin ne yapacağın da gerçekten umrumda değil.

[Pheidippides ayağı kalkar ve evin içine girer. Strepsiades yataktan çıkar]

STREPSIADES

Pekala, yere düřtüysem yerde kalacak değilim.
Tanrılarımın dua edip oraya kendim gideceğim—
řu Düşünhane’de kendim eğitim alacağım
Yine de, yaşlı ve yavaşım—hafızam bitik.
O kılı kırk yaran kanıtlamaları nasıl öğreneceğim?
Tüm diğer o süslü şeyleri? Ama gitmek zorundayım.
Niye oyalanıp duruyorum ki?
Kapılarını çalıyor olmalıydım.

[Strepsiades Düşünhane’nin kapısına adım atar ve kapıyı çalar]

Hey, çocuk ... ufaklık.

ÖĞRENCİ *[İçerden]*

Cehenneme git!

[Kapı açılır ve öğrenci görünür]

Kim çalıyor kapıyı?

STREPSIADES

Ben Strepsiades, Pheidon’un oğlu, Kikynna demosun-
dan.

ÖĞRENCİ

Aman tanrım, ne aptal adam
kapıyı böyle sert vuruyor. Hiç aklına gelmiyor.
Yeni bulunmuş bir fikrin kaçmasına neden oldun!

STREPSIADES

Üzgünüm. Fakat buradan uzakta, köyde yaşıyorum.
Ne olduğunu anlatın bana.
Nedir kaçan?

ÖĞRENCİ

Öğrenci olmayanlara bundan bahsetmek,
doğru değildir.

STREPSIADES

Endişelenmene gerek yok—
anlatabilirsin bana. Buraya bir öğrenci olarak geldim,
Düşünhane’de çalışmak için.

ÖĞRENCİ

Öyleyse anlatayım.
Fakat bunları sır olarak düşünmelisin,
Bizim kutsal gizemlerimiz. Bir süre önce,
Chaerephon’u bir bit ısırdı tam sağ kaşının üstünden,
ve sonra atladı Sokrates’in başına.
Böylece sonra Sokrates sorguladı Chaerephon’u
Bir pire kaç pire adımı kadar zıplayabilir tek seferde.

STREPSIADES

Bunu nasıl ölçebildi?

ÖĞRENCİ

En ustaca şekilde. Biraz balmumu eritti,
Sonra pireyi aldı ve iki adım batırdı içine.
Soğuyunca balmumu, pirenin İran terlikleri oldu
Bunları çıkardı ve boşluğu ölçtü.

STREPSIADES

Zeus aşkına, ne dahiyane bir zeka!

ÖĞRENCİ

Dahasını da duymak ister misin Sokrates'ten?
Bir başkasını fikirlerinden? Ne dersin?

STREPSIADES

Hangisi? Anlat bana...

[Öğrenci isteksizmiş gibi rol yapar]

Yalvarıyorum sana.

ÖĞRENCİ

Pekala.

Bir keresinde Sphettus'un oğlu Chaerephon Sokrates'e sordu,
Onun fikrine göre bir sivrisinek ağzından mı vızıldardı
yoksa anüs büzüğünden mi.

STREPSIADES

Peki Sokrates ne yanıt verdi?

ÖĞRENCİ

Dedi ki, sivrisineğin bağırsak yolu dardır—
Böylece içinden geçen hava, sıkışıklık yüzünden,
çıkışa doğru ittirilir.
Sonra ise dar bir borunun yanında içi boş bir alan
olarak bu delik havanın kuvvetinin neden olduğu gü-
rültüyü iletir.

STREPSIADES

Öyleyse sivrisineğin kış değili koca bir trompettir!
Bunu yapabilen,
Bir sivrisineğin anüsünü dikkatle inceleyen adam ne
şanslıdır!
Bir sivrisineğin bağırsaklarının içini dışını bilen bir
adami
Hukuk davalarını kazanmada da sorun yaşamayacaktır.

ÖĞRENCİ

Daha demin harika bir fikri kaybetti—
bir kertenkele çaldı onu!

STREPSIADES

Nasıl olur? Anlat bana.

ÖĞRENCİ

Aydın hareketleri üzerine çalışıyordu—
yörüngesini ve dönüşlerini.
Bir gece, ışıldayan gökyüzüne ağzı açık gözünü dik-
mişken,
Çatıdaki bir kertenkele Sokrates'in üzerine işedi.

STREPSIADES

Bir kertenkele Sokrates'in üzerine işedi!
Çok iyi!

ÖĞRENCİ

Sonra, dün gece akşam yemeği yemedik.

STREPSIADES

Peki, peki. Sokrates'in size yiyecek bir şeyler getir-
mek için izlediği yol ne oldu?

ÖĞRENCİ

Masanın üzerine ince bir kül tabakası serdi,
Sonra tükürdü, güreş okuluna gitti, oradan bir eşcinsel
seçti,
Pelerinini soydu ve sonra onu akşam yemeği için sattı.

STREPSIADES

Ve tüm bu olanlara rağmen biz hala Thales'e¹³ hay-
ranlık duyuyoruz öyle mi?
Haydi, aç şu Düşünhane'yi—
Daha fazla gecikmeden Sokrates'i görmeme izin ver.
Öğrenmek için can atıyorum. Haydi aç şu kapıyı.

¹³ *Thales*, İ.Ö. altıncı yüzyıldan çok ünlü bir düşünürdür.

[Düşünhane'nin kapıları yavaşça açılır, Sokrates'in öğrencileri (oda içinde olmayan) bir sundurma üzerine ders çalışmaktadırlar. Hepsi birbirinden absürd pozisyonlarda ve hepsi son derece zayıf ve solgundurlar]

Hercules aşkına, kim bu yaratıklar!
Hangi ülkeden geliyorlar?

ÖĞRENCİ

Şaşırmış görünüyorsun.
Sence neye benziyorlar?

STREPSIADES

Mahkuma benziyorlar—
Pyloslu¹⁴ Spartalılara. Fakat söyle bana—
Neden hepsi yere bakıp duruyorlar?

ÖĞRENCİ

Toprağın altında ne olduğunu araştırıyorlar.

STREPSIAES

Ha, çiçek soğanı arıyorlar. Şimdi oldu,
Daha fazla endişelenmenize gerek yok,
En azından bunun hakkında. Çiçeksoğanlarının nerde
bulunduklarını biliyorum,
Hem de en iyi, en büyüklerinin. Peki ya şunlar?
İki büklüm olmuş ne yapıyor öyle?

ÖĞRENCİ

Tartarus'un derinliklerinin söylediklerini işitmeye çalışıyorlar.

STREPSIADES

Peki neden kış delikleri arşa bakıyor?

ÖĞRENCİ

Astronomi çalışıyorlar.

¹⁴ Pylos (Tr. Pilos), Atinalılar bir yığın Spartalıyı 425'te esir aldılar ve Atina'ya getirdiler. Burada tutsaklıkları sürdü.

[Öğrenci odadaki diğer öğrencilere yönelir]

İçeri girin. Sokrates'in hepinizi burda bulmasını istemeyiz.

STREPSIADES

Daha değil, daha değil.

Bırak oldukları gibi kalsınlar, böylece onlara derdimin ne olduğunu anlatabilirim.

ÖĞRENCİ

Buna izin verilmiyor.

Dışarıda, açık havada çok fazla kalamazlar.

[Öğrenciler çalışma pozisyonlarını bozarlar ve Düşünhane'nin içlerine doğru ilerlerler. Strepsiaes duvar ve masalarındaki ekipmanları incelemeye başlar.]

STREPSIADES

Aman tanrım,
bu şey de nedir böyle? Anlatır mısın bana?

ÖĞRENCİ

Buradaki astronomi.

STREPSIADES

Peki ya bu?

ÖĞRENCİ

O geometri.

STREPSIADES

Bu ne için kullanılıyor?

ÖĞRENCİ

Arazi ölçmek için kullanılıyor.

STREPSIADES

Piyangoyla dağıtılanları mı kastediyorsun?¹⁵

ÖĞRENCİ

Sadece o değil—
genel anlamda arazi için kullanılıyor.

STREPSIADES

İyi fikir—
kullanışlı... aynı zamanda demokratik de.

ÖĞRENCİ

Buraya bak—
Burda tüm dünyanın bir haritası var. Görüyor musun?
Tam şurada, işte o Atina.

STREPSIADES

Ne demek istiyorsun?
Sana inanmıyorum. Orada hiç jüri yok--
Bankların üzerinde oturan juriler görmüyorum.

ÖĞRENCİ

Hayır hayır—burası gerçekten Atika.¹⁶

STREPSIADES

Kikynna yurttaşları, benim demosumdaki insanlar nerede?¹⁷

ÖĞRENCİ

İşte tam buradalar.
Bu da Euboea, gördüğün üzere, sahiden de bizim ya-
nımızda upuzun duruyor.

¹⁵ Atinalılar bazen diğer halklardan aldıkları toprakları kurayla dağıtırlardı.

¹⁶ Attika, Atina çevresindeki Atina'ya ait topraklar bütünüdür.

¹⁷ Demos, Atina'da politik bir grup. Belli bir gruba üyelik babadan oğula geçerdi.

STREPSIADES

Biliyorum—Perikles’le inceledik onu¹⁸.
Peki Sparta nerede?

ÖĞRENCİ

Nerede? İşte.

STREPSIADES

Bize yakın. Yeniden düşünmelisin—
Değiştir—bizden epey uzağa koy.

ÖĞRENCİ

Bunu yapamam.

STREPSIADES

Yap şunu, tanrı aşkına, yoksa seni ağlatırım!

[Strepsiaes Sokrates’in halatla bağlanmış bir sepet içinde yukardan sarktığını görür]

Hey, sepetin içindeki adam da kim—şu yukarıdaki?

ÖĞRENCİ

Adamın kendisi.

STREPSIADES

Kim o?

ÖĞRENCİ

Sokrates.

STREPSIADES

Sokrates! Hey, benim için ona seslensene—
Yüksek sesle.

¹⁸ İ.S. 446’da Perikles’in hükmü altındaki Atinalılar Evia’da (bugünkü Eğriboz Adası) isyan çıkarmışlardı.

ÖĞRENCİ

Ona kendin seslenmelisin.
Şu anda çok meşgulüm.

[Öğrenci evin içine doğru sahneden çıkar]

STREPSIADES

Ah Sokrates...
sevgili küçük Sokrates'im... merhaba...

SOKRATES

Neden beni çağırıyorsun bir günlük yaratık?

STREPSIADES

Önce bana ne yaptığını anlat.

SOKRATES

Güneşi dikkatle izliyor, havada yürüyorum.

STREPSIADES

Orada bu sepetin içinde aşağı, tanrılara mı bakıyorsun? Eğer yaptığın buysa, bunu neden yerden yapıyorsun?

SOKRATES

İmkansız!

Eğer aklımı ulvi şeylere verip yerde kalsaydım, en ufak bir şey keşfedemezdim. Çünkü sen de görüyorsun, toprak insanın aklına nemli şeyler getirerek onu aşağı, kendine çeker—aynı şey su tereleri için de geçerlidir.

STPRESIADES

Neyden bahsediyorsun? Akıl su terelerinin içine nem mi çeker? Aşağı gel benim sevgili küçük Sokratesim, aşağı yanıma gel, böylece bana öğrenmeye geldiğim şeyi öğretebilirsin.

[Sokrates'in sepeti yavaşça aşağı iner]

SOKRATES

Neden burdasın?

STREPSIADES

Tartışmayı öğrenmek istiyorum.
Ödeyemediğim faizler ve alacaklılarım tarafından
yağmalanmış ve beş paralık olmuş durumdayım—
Tüm varlığım üzerinde at koşturuyorlar.

SOKRATES

Bilgi olmadan böyle bir borç batağına nasıl düştün?

STREPSIADES

Beni perişan eden bir hastalığım var—At hastasıyım.
Beni korkunç şekilde mahvediyor. Fakat lütfen bana
şu tartışma üsluplarından birini öğret, öyle ki hiç bir
borcu ödemek zorunda kalmayayım. Her ne ödeme
yapmamı istersen yaparım,
Sana söz veriyorum--- tüm tanrılar üzerine yemin edi-
yorum ki öderim.

SOKRATES

Hangi tanrılar üzerine yemin ediyorsun?
İlk olarak bil ki, bizim tanrılarla işimiz yoktur.

STREPSIADES

Yemin etmek için hangi değeri kullanıyorsun?
Bizanslılar gibi demir para mı örneğin?

SOKRATES

Kutsal şeylerin gerçeğini bilmek istiyor musun? Ger-
çekte ne olduklarını?

STREPSIADES

Tanrı aşkına, evet,
Eğer mümkünse tabi.

SOKRATES

Ve söyleşip konuşmak bizim kendi tanrılarımız, Bulutlar'la?

STREPSIADES

Evet, istiyorum.

SOKRATES

O halde kutsal sedirin üzerine otur bakalım.

STREPSIADES

Pekala.
Oturuyorum.

SOKRATES

Şu çelengi al.

STREPSIAES

Neden çelenk?
Aman tanrım, Sokrates beni Athamas¹⁹ gibi kurban etme.

SOKRATES

Hayır, hayır.
Bunu herkese yaparız,
başlangıç için bu.

STREPSIADES

Ne öğreneceğim peki?

SOKRATES

Akıllı bir konuşmacı olmayı öğreneceksin,
Bir çırpıda konuşmayı, sözcüklerini un gibi elemeyi.
Sadece devam et.

[Sokrates Strepsiaes'in her yanına un serpiştirir]

¹⁹ Athamas Sofokles'in kayıp oyunlarından birinde kurban edilmek üzere hazırlanan karakter. Herakles/Herkül tarafından kurtarılmıştır.

STREPSIADES

Aman tanrım, gerçek bu!
Eğer serpiştirmeye devam edersen tamamen una bula-
nacağım.

SOKRATES

Sessiz ol yaşlı adam. Duayı dinle.

[Sokrates duasını ezberden okumak için gözlerini kapatır]

Ey yeryüzünü gökyüzünde asılı tutan yüce Tanrı,
ey Sınırsız Hava, ey Parlak Gökyüzü, ey Kutsal Tan-
rıça—
Gökgürültüsünü getiren Bulutlar—doğun, siz kutsal
hanımefendiler,
yükseklere çıkın sizi aklında tutan şu adamın önünde.

STREPSIADES *[Başını kapatmak için pelerinini kaldırarak]*

Daha değil, daha değil. Şu pelerini şöyle örtene kadar
değil, böylece sırlısıklam olmayacağım. Şapka takma-
dan çıkmış olmam ne şanssızlık.

SOKRATES *[Strepsiades'i dikkate almayarak]*

Gelin şimdi yüce onurlu Bulutlar, gelin—
Kendinizi buradaki şu adama gösterin—ister Olym-
pus'un
kutsal karlı dağ tepelerinde olun,
ister babaları Okeanos'un bahçelerinde su perilerinden
korolar yapın
yahut ister Nil Nehri'nin ağzındaki suları kulplu süra-
hilere toplayın,
ister Maiotis bataklıkları yanında veya karlı Mimas
kayalarında oturun—
çağırımı duyun, kurbanımı kabul edin ve sonra yaptı-
ğım bu kutsal takdimimden zevk alın.

KORO *[Sahne arkasından duyulur]*

Ebedi Bulutlar—
bırakın yükselelim, bırakın ortaya çıkaralım

nemimizi ve doğal ışıgımızı—
babamız Okeanos'un derinliklerinden
sıra dağların doruklarının tepelerine,
o uzaklardan gördüğümüz yüce doruklar, kutsal top-
rak,
meyvelerini kutsal nehirlerin çağılayan,
derinden cınlayan denizin gümbürdeyen suyuyla bes-
leriz.
Çünkü göklerin yorulmak bilmez gözleri
alevlenir parlak ışınlarıyla.
Ölümsüz yapımızdan gelen bu dumanlı şekilsizliği-
mizden kurtulun
ve dünyaya uzaklara erişen gözlerimizle bakın.

SOKRATES

Ey görkemli ve kutsal Bulutlar,
Duydunuz çağrımı net olarak.

[*Strepsiades'e*]

Şu sesi duydun mu,
Gök gürültüsüyle gelen müthiş homurtuyu?

STREPSIADES

Ah siz ki en yüce onurlu tanrılarsınız,
Sizin gök gürültüsü ile çağrınıza karşılık ben de
osurmak isterdim—
bu beni korkutsa da—eğer daha iyi olacaksa...

[*Strepsiades pantolonunu indirir ve sahnenin dışına, Koroya doğru gürültülü biçimde osurur*]

Ah, ah, doğru mu yanlış mı bilmem ama sıçmam la-
zım.

SOKRATES

Bu kadar aptal olma, aptal bir komedyen gibi davran-
mayı kes. Sessiz ol.
İşte tanrılardan harika bir küme buraya geliyor—
şarkı söyleyecekler.

KORO

[Hâlâ sahne dışından]

Ey yağmur getiren bakireler—

Haydi o görkemli yere ilerleyelim,

Pallas'ın ülkesine gözümüzü dikmek için.

Ki orası soylu adamların yaşadığı,

Kekrops'un güzel anavatanıdır.²⁰

Orada kimsenin sözünü etmediği

o kutsal ayinler düzenlenir,

kutsal bayramlarda²¹ ayın tapınakları açılır

göklerdeki tanrılara sunulan hediyelerle.

Yüce tapınaklar, kutsal heykeller, tanrılara adanmış
yakarışlar

Her bir adamaya bir kutsal çelenkle

her türden şölenle,

yılın her mevsiminde,

baharın geldiği zamanlar olan

neşeli Dionysus evresinde,

yükselen koro şarkıları,

borulardan çınlayan müzik ile.

STREPSIADES

Tanrı aşkına, Sokrates söyle bana, yalvarırım, böyle
kutsal bir şekilde şarkı söyleyen kadınlar da kim? Özel
bir tür kahraman kadınlar mı bunlar?

²⁰ Kekrops: Atinalıların efsanevi kralı.

²¹ *Kutsal bayramlar*: Kült ibadetçiler grupları tarafından başlatılan Elefsis'le ilgili gizemler, geleneksel olarak saklı ve kutsal festivaller.

SOKRATES

Hayır-- onlar kutsal Bulutlar, işsiz güçsüz adamların yüce tanrıçaları.

Düşüncelerimizi onlardan alırız, konuşma gücümüzü ve aklımızı, bize bahşedilen hayal gücümüzü ve sonsuz konuşma, cevap verme ve aksini kanıtlama kabiliyetimizi.

STREPSIADES

Ah, bu yüzden olmalı, onların sesini duyduğumda, Ruhum kanatlanmaya başladı, ve şimdi gerçekten çağlamak istiyorum eften püften meseleler üzerine, dumanlar ve aynalar hakkında konuşmak, kendi küçük fikirlerimle karşıdakinin fikirlerini çürütmek, birinin akıllıca kanıtlamasına karşılık kendi karşıt kanıtlamamı sunmak istiyorum.

Öyleyse şimdi, onları burada gözümün önünde görmek isterim, Eğer mümkünse.

SOKRATES

Sadece şuraya bak—
Parnes Dağı'na doğru. Görüyorum onların geldiğini, Yavaşça buraya süzülüşlerini.²²

STREPSIADES

Nerede? Göster onları bana.

SOKRATES

Vadilerden süzülerek aşağı, buraya iniyorlar—
Bir sürüsü—işte çalılıkların içindeler,
Tam senin yanında.

STREPSIADES

Çok garip. Onları görmüyorum.

²² *Parnes Dağı*: Kuzey Atina'ya doğru yayılan sıradağlar.

SOKRATES *[tiyatronun kulisini göstererek]*

Orada—giriş yolunda.

STREPSIADES

Ah, şimdi gördüm—

Ama onları zar zor seçebiliyorum.

[Bulutlar kulisten girerler]

SOKRATES

Orada—

Şimdi mutlaka görürsün, tabi eğer gözlerin bal kabakları gibi şişip kapanmadılarsa.

STREPSIADES

Onları görüyorum.

Ne değerli soylu varlıklar!

Tüm alanı kaplıyorlar.

SOKRATES

Onların tanrıçalar olduklarının farkında değil misin?

Onlara hiç inancın yok mu?

STREPSIADES

Hiçbir fikrim yoktu.

Bulutların sis, çığ ve buhar olduklarını sanırdım.

SOKRATES

Bu tanrıçaların

Çok sayıda şarlatanı desteklediklerini farketmişsin—

Thurion kahinlerini, hekimlikte uzmanlaşmış sahte doktorları, sdamgalı akik taşlı yüzükler takan tembel uzun-saçlı tipleri, saptırılmış hararetli koro müziği icra eden şairleri, aklı beş karış havada olanları—tüm bu hiçbir şey yapmakta üstlerine olmayan adamları Bulutlar desteker, çünkü onlar şiirlerinde Bulutları överler.

STREPSIADES

Aha, demek o yüzden “yağmur yağdıran bulutların uğursuzca ilerlediklerinde dönüp duran ışımlarını”, “yüz başlı Typho’nun gümbürdeyen fırtınalarıyla dalgalanan saçlarını”²³ ve sonra “nemli meltem” veya “bükük pençeli, havada yüzen avcı kuşları”, “çiğ yüklü bulutlardan yağmur banyolarını” şiirleştiriyorlar ve sonra bunun bir ödülü olarak koca lezzetli balıklardan veya ardıç kuşlarından oydukları dilimlerle karınlarını tıka basa doyuruyorlar.²⁴

SOKRATES

Evet, Bulutlar’a şükürler olsun.
Sadece bu kadar değil mi?

STREPSIADES

Pekala, şunu söyle—
eğer bunlar yalnızca bulutlarsa, onlara ne oldu ki böyle?
Ölümlü kadınlara benziyorlar daha ziyade.
Yukarıdaki bulutlar bunlara hiç benzemiyorlar.

SOKRATES

Öyleyse neye benziyorlar?

STREPSIADES

Tam olarak bilmiyorum.
Birbirlerinden ayrılınca daha ziyade yüne benziyorlar—
kadınlar gibi değiller, tanrı aşkına, şu kadarcık bile.
Buradakilerin burunları yok.

²³ *Typho*: yüz başlı canavar, rüzgarların babası.

²⁴ *Ardıckuşu*’nun etini yemek bir nezaket göstergesidir ve halk yarışmasının kazananı gibi kimselere yedirilir. Bu dizeler ditiramp türü şairlerleri alaya almaktadır.

SOKRATES

Sana bir şey sormama izin ver.
Cevap verecek misin?

STREPSIADES

Ne istersen sor.
Durma, sor.

SOKRATES

Hiç başını kaldırıp yukarı kaldırıp insan başlı at veya
leopar, kurt veya boğa şeklinde bir bulut gördün mü?

STREPSIADES

Evet, gördüm.
Ne olmuş?

SOKRATES

İstedikleri her şey olabilirler.
Bu yüzden eğer saç sakalı birbirine karışmış vahşi bir
tip görürsen
Hani şu gerçekten vahşi ve kıllı adamlar
Xenophantes'in oğlu gibi, bil ki onlarla alay ediyorlar,
Görünüşünü insan başlı atlara çevirerek.²⁵

STREPSIADES

Peki ya kamusal fonu çalan bir hırsız gözlerine ilişir-
se, Simon gibi?
O zaman ne yaparlar?²⁶

SOKRATES

Onun gerçekte ne olduğunu teşhir ederler—
Bir seferliğine değişip kendilerini kurtlara çevirirler.

²⁵ *Xenophanes'in oğlu*: Ditirambik ve trajik şair Hieronymos'a referans. Vahşi doğası ve görünüşü ile bilinen bir insan başlı at.

²⁶ *Simon*: yozlaşmış olduğu söylenen atinalı bir memur.

STREPSIADES

Aha, anladım.
O yüzden dün geyiğe dönüştüler.
Cleonymos gözlerine ilişmiş olsa gerek,
Şu savaş alanını terkeden adam—
onun alçak bir korkak olduğunu biliyorlardı.²⁷

SOKRATES

İşte şimdi Cleisthenes'i gördüklerine şüphe yok—
bu yüzden gördüğün gibi kadına dönüşmüşler.²⁸

STREPSIADES [*Bulutlar korosuna*]

Selamlar olsun size tanrıçalar.
Ve şimdi eğer bu güne dek konuştu iseniz bir adamla,
ey görkemli güçler,
izin verin duyayım sesinizi ben de.

KORO BAŞI

Ey uzun süre önce doğmuş, kanıtlama sanatı aşkıyla
dolu yaşlı adam, merhaba—
Sen de söyle bize ne istediğini. Şimdiki zamanda biz-
de, kutsal meselelerde herkesten daha yüce olan bizler
de, hiç kimsenin fakat senin söylediklerini duyarız—
Ha bir de Prodicus'un.²⁹ Çünkü o zeki ve bilgedir,
Sana gelince, sokakalarda çıplak ayakla
dolaşır durursun gözlerini devire devire.
Bir çok sorunun üstüne gidip,
Bizimle ilişkini de onurlandırırın.

²⁷ *Cleonymos*: Zırhını bırakıp savaştan kaçmakla suçlanan bir Atinalı.

²⁸ *Cleisthenes*: Aristofanes'in gülünç halde göstermekten hiç usanmadığı kötü ünlü bir homoseksüel.

²⁹ *Prodicus*: ünlü bir atinalı entelektüel, bir çok konuda yazıları vardır. Sokrates ve Prodicus'u birbirine denk entellektüelleri olarak göstermek bir çok Atinalı için oldukça absürd bir durumdur.

STREPSIADES

Yeryüzü aşkına, bu Bulutlar'ın ne kadar mukaddes,
hürmetkar ve olağanüstü bir sesleri var!

SOKRATES

Onlar bizim tek tanrılarımız—
Geri kalanı yalnızca hokus pokus.

STREPSIADES

Bekle—Yeryüzü aşkına, Zeus bir tanrı değil mi,
Olimpos Dağı'nın tepesinde oturan?

SOKRATES

Zeus ne tür bir tanrı? Ne saçmalıyorsun?
Zeus diye bir şey yok.

STREPSIADES

Ne demek istiyorsun?
Öyleyse yağmur yağdıran kim? İlk buna cavep ver.

SOKRATES

Zor soru, bu kadınlar tabi ki. Sana bunu ikna edici bir
kanıtla kanıtlayayım.
Yalnızca söyle bana—Bulutlar biraraya gelmeden ne-
rede bir yağmur yağdığı görülmüştür? Eğer yağmuru
Zeus yağdırsaydı,
o zaman bunu gökyüzü açıkken de yapmalıydı,
görünürde Bulutlar yokken.

STREPSIADES

Apollo aşkına, iyi bir noktaya parmak bastın—
Argümanını destekler bu. Ben gerçekten Zeus'un
bir süzgeçten işediğini düşünürdüm.
Söyle bana gökgürültüsüne kim neden oluyor? Ki beni
hep korkutur.

SOKRATES

Bu Bulutlar, etrafta dönerek neden oluyorlar.

STREPSIADES

Fakat nasıl?

Açıkla bunu ey her şeyi bilmeye cesareti olan.

SOKRATES

Dolup taşınca suyla ve sonra,
Ve sonra orada öylece suyla dolu asılı kalınca
Hareket etmeye mecbur olur, birbirleriyle çarpışır-
Öyle büyüktürler ki, muazzam bir gümbürtüyle patlar-
lar.

STREPSIADES

Fakat onları hareket etmeye zorlayan nedir?

Bunu yapan Zeus değil midir?

SOKRATES

Hayır—bu hava Vorteks’idir.

STREPSIAES

Vorteks mi? Pekala, bu benim bilmediğim bir şey.
Öyleyse artık Zeus yok, onun yerine Vorteks var işleri
idare eden.
Fakat hala tek kelime anlatmadın gök gürültüsünün
gümbürdemesiyle ilgili.

SOKRATES

Beni dinlemiyor musun? Sana anlatıyorum, Bulutlar
suyla dolduklarında ve birbirleriyle çarpıştıklarında,
öyle hınca hınç doludurlar ki ses çıkarırlar.

STREPSIADES

Hadi ama canım, kim inanır tüm bunlara?

SOKRATES

Açıklayacağım senin üstünde test yaparak.
Karnını Panathenaea’da hiç yahniyle tıka basa doyurup, sonra mide fesatı geçirdin mi?—Sonra da birden midende bir hareketlenme olup gurul gurul etti mi?³⁰

STREPSIADES

Evet, Apollo aşkına! Böyle tuhaf şeyler yapıyor midem—
Rahatsız oluyorum. Bir parça yahni midemde dönüp duruyor ve gök gürültüsü gibi tuhaf sesler çıkarıyor. İlk başta sessiz sessiz “pırk pırk” ediyor—sonra ses yükseliyor--- “pırkpırkpırk” --- ve sıçmaya gittiğimde gerçekten gümbürdemeye başlayıp “papapapırk paldır küldür paldır küldür”--- tıpkı Bulutlar gibi.

SOKRATES

Öyleyse bunu bir düşün—
Eğer senin küçük bağırsağından böyle bir osuruk çıkıyorsa,
Neden hava, sonsuza dek baki kalacak olan hava korkunç güürldemeler çıkarmasın? Hem sonra şu da var—şu ibarelerin birbirine ne kadar benzediklerine bak,
“gümbür gümbür” ve “paldır küldür.”

STREPSIADES

Pekala, fakat öyleyse bana açıkla—
Yıldırım nereden geliyor, o kızgın ısıltı ki çaktığında kimi zaman yakar yıkar, kimi zaman sadece bizlere şakır ve bizi azad eder?
Aşık ki Zeus onu yalancı şaitlerin üstüne fırlatır.

SOKRATES

Seni salak, saçma sapan konuşan aptal, Nuh Nebi’den kalmış gibisin, Cronos’tan!³¹

³⁰ *Panatheneia*: Atina’da büyük, yıllık bir festival.

Eğer Zeus yalancı şahitleri çarpsaydı, nasıl oluyor da
Simon'u yakıp küle çevirmiyor,
Ya da bir başkası Cleonymos'u veya Theorus'u?
Onlardan daha fazla yalan yere yemin eden yoktur.
Hayır. Onun yerine bizim Sunium'da, Atina burnu-
muzdaki tapınağında ve koca meşe ağaçlarına atış ya-
pıyordur. Neden? Planı nedir? Meşe ağaçları yalan ye-
re yemin edemez.

STREPSIADES

Bilmiyorum. Fakat argümanların güzel görünüyor.
Pekala, o halde, yıldırım nedir?

SOKRATES

Kuru bir rüzgar esip Bulutlar'ın içine girip tutulunca,
bir idrar torbası gibi şişirir onları. Sonra onları ayırır
birbirinden ve büyük bir gürültüyle boşaltır—
patlamanın gücü ve sürtüşmesiyle kendisi de alev alır.

STREPSIADES

Tanrı aşkına, bu bizzat benim de başıma geldi—Zeus
şöleninde ailem için yemek yapıyor, domuz karnı pişi-
riyordum. Yarığı açmayı unuttum. Şişmeye başladı---
sonra da aniden her iki gözümü kan, yüzümü de yanık
içinde bırakarak patladı.

KORO BAŞI

Ey bizden yüce bilgelik bekleyen,
Ne mutlu ki sana Atinalıların içinde, Yunanların için-
de,
eğer hafızan varsa,
eğer düşünebiliyorsan, eğer ruhunun içinde
sebat etme gücü varsa,
ve eğer ayakta dikilmekten ve yürümekten yorulmu-
yorsan
yahut soğukta titremekten,

³¹ Cronos: Zeus'un ölümsüz babası.

kahvaltı etme isteğın yoksa, eğer şaraptan imhitna edebiliyorsan,
veya egzersiz yapmaktan ve diğerk aptallıklardan,
eğer tüm akıllı insanların yapması gerektiğı gibi
en yüce iyiliğın eylem, düşünüp taşınma
ve söz savaşlarındaki zafer olduğuna inanıyorsan.

STREPSIADES

Pekala, inatçı bir ruh ve yatağında fır dönen zihinli,
karnı çalışmaya aç ve acı otlarla beslenen biri olduğundan, endişelenmeyin.
Tüm bunlar tam bana göre—Hazırım örsünüzde şekil almak için dövölmeye.

SOKRATES

Öyleyse şimdi hiçbir tanrıyı tanımayacaksın
Bizim tanıdıklarımız dışında—Kaos, Bulutlar, Dil—
sadece bu üçünü?

STREPSIADES

Kesinlikle—
Diğerk tanrılarla konuşmayı reddediyorum,
eğer onlarla karşılaşsam—ve onlara kurban vermeyi
veya toprağı şarap dökmeyi.
Onlara tütsü de yakmayacağım.

KORO BAŞI

Öyleyse söyle bize, ne yapabiliriz senin için.
Cesur ol—çünkü eğer bize saygılı davranırsan,
Bize taparsan, ve eğer akıllı bir adam olmayı sürdürürsen, yanlış yapmazsın.

STREPSIADES

Ah siz yüce kraliçeler,
Sizden gerçekten küçük bir isteğim var—
Yüzlerce millik tüm Yunanistan'de en iyi konuşmacı olmak.

KORO BAŞI

Bizden bu isteğini alacaksın.
Şimdiden sonra, gelecekte, hiç kimse senden daha çok
oy alamayacak.

STREPSIADES

Önemli şeyler hakkında konuşmak değil niyetim. Pe-
şinde olduğum şey bu değil. Hayır, hayır. Kurtulabil-
mek için alacaklılarımdan, tüm yasal jüriyi kendi le-
hime ikna etmek istediğim.

KORO BAŞI

Dilediğin her ne ise elde edeceksin. Nitekim istediğin
özel bir şey değil. Bu yüzden kendine güven—kendini
buradaki temsilcilerimize ver.

STREPSIADES

Bunu yapacağım—size güvенеceğim.
Zorunluluk beni aşağı çekiyor—atlar, şu safkan atlar,
evliliğim—hepsi beni çok yordu.
Öyleyse şimdi, bedenim, bedenimi onlara teslim ede-
ceğim, hiçbir bağım olmadan, onların istediği gibi—
ister yerlerde sürüsünler, ister aç susuz bıraksınlar
domuz gibi yaşayayım, ister donayım ister derimi yü-
züp torba yapsınlar—
Eğer kurtulacaksam tüm borçlarımdan ve hasımlarım
eğer beni gözüpek ve dilbaz,
korkusuz, dili uzun, nefret uyandıran biri, öyle ki,
ard arda yalanları sıralayabilen, laflar uydurabilen,
idmanlı bir sahtekar, dava klavuzu, geveze bir tilki,
cingöz ve sivri bir iğne, hilebaz bir düzenbaz, zorlu bir
alçak, pis, dayakçı bir oğlan veya sapkın bir kabadayı,
başbelası veya saf saf konuşan bir aptal olarak göre-
ceklerse.
Eğer benimle karşılaşan biri beni böyle anacaksa, ne
isterlerse yapabilirler—

tek bir soru sormam. Hatta Demeter aşkına yemin ederim ki, eğer isterlerse beni sosise çevirip burdaki derin düşünce sahibi adamlara dağıtabilirler.

KORO

İşte şimdi akli başına gelen bir adam, geçmişe takılmayan—başlamaya hazır

Benden öğrendikten sonra gerekenleri

Zafere yükseleceksin tüm cennet göklerinde, diğerlerinin arasından.

STREPSIADES

Peki şimdi ne yapmalıyım?

KORO

Bundan böyle benimle

Çoğu insanın kıskanacağı bir hayat yaşayacaksın.

STREPSIADES

O günleri gerçekten göreceğim mi diyorsun?

KORO

Tonlarca kişi kapıda bekleyecek,

Aklına layık dava işlerinde ve ilişkilerinde seninle konuşmak ve sana güvenmek için

Senden tavsiye ve dahasını isteyecekler—

Sana para yağdıracaklar.

KORO BAŞI [*Sokrates'e*]

O halde şu yaşlı adamın dersleriyle başlayalım,

Ona ilkin ne öğretmek istersen—

Aklını canlandır onun ve entelektüel gücünü test et.

SOKRATES

Gel öyleyse, ne tür bir adam olduğunu anlat bana—
Bir kez bunu öğrenirsem son sürüm makinelerimi se-
nin üzerinde tatbik edebilirim.

STREPSIADES

Nedir bu? Tanrı aşkına, bana saldırıyor musun?

SOKRATES

Hayır—senden bir şeyler öğrenmek istiyorum.
Hafızan ne durumda?

STREPSIADES

Doğruyu söylemek gerekirse,
İki şekilde işliyor. Eğer biri bana bir şey borçluysa,
Onu gayet iyi hatırlıyorum. Ama eğer konu zavallı
bensen, borcu olan, çoğunu unutuyorum.

SOKRATES

Konuşma üzerine herhangi bir doğal yeteneğin var
mı?

STREPSIADES

Konuşma üzerine değil—sadece borçtan kaçınma ko-
nusunda.

SOKRATES

Öyleyse nasıl öğreneceksin?

STREPSIADES

Kolaylıkla—bu seni endişelendirmemeli.

SOKRATES

Pekala. Kutsal konularda sana bir takım öğütler verdi-
ğimde, onları anında yakaladığından emin olmalısın.

STREPSIADES

Ne demek bu?
Bilgeligi bir köpek gibi yakalamalı mıyım?

SOKRATES [*kendi kendine*]

Bu adam cahil bir barbar!
Yaşlı adam, korkarım dayak istiyorsun.

[*Strepsiaes'e*]

Şimdi, biri sana vurursa ne yaparsın?

STREPSIADES

Biri bana vurursa, etrafta biraz beklerim,
Sonra, görgü tanıkları bulurum ve etrafta biraz daha
dolaşırım,
sonra da mahkemeye giderim.

SOKRATES

Pekala, pelerinini çıkar.

STREPSIADES

Yanlış bir şey mi yaptım?

SOKRATES

Hayır. İçeri pelerinsiz girilmesidir adetimiz.

STREPSIADES

Ama ben eve çalıntı malzemeler aramak için girmek
istemiyorum³²

SOKRATES

Ne diyorsun böyle? Çıkar üstündekini.

³² Yasal olarak birinin evinden eşyalarını çaldığını düşünen bir Atinalı şüphelinin evine girip arama yapabilir. Fakat ilkin üstünde başında ne varsa soyunması gerekir ki giysilerinin içine bir şey saklayıp şüphelinin evine bırakmasın.

STREPSİADES [*pelerinini ve ayakkabılarını çıkarır*]

Öyleyse söyle bana—eğer dikkatimi verirsem ve öğrenmek için efor sarfedersem hangi öğrencine benzeyeceğim?

SOKRATES

Görüntü olarak seninle Chaerephon arasında hiçbir fark olmayacak.

STREPSİADES

Ah, çok kötü.

Yani yarı canlı mı olacağım?

SOKRATES

Saçma sapan konuşma! Hareket et ve beni izle. Acele et!

STREPSİADES

Önce ellerime bir bal keki koy.

İçeri girmeye korkuyorum. Trophonios'un mağarasının³³ içine girmek gibi.

SOKRATES

Gir içeri.

Neden kapı yolunda dikilip duruyorsun?

[*Sokrates Strepsiades'in pelerinini ve ayakkabılarını alır. Sonra Strepsiades ve Sokrates Düşünhane'nin içlerine doğru sahneden çıkarlar*]

KORO BAŞI

Git. Ve cesaretin için sana verilen ödülünün tadını çıkar.

³³Trophonios'un mağarası, insanların kehanetlere erişmek için gittikleri bir yer. Kehanet almaya giden kimse mağaranın içindakilere sunmak için ballı kek götürür.

KORO

Umarız ki bu adam,
Planında başarılı olsun.
Çünkü o yaşına başına rağmen,
yeni ilişkilere yelken açıyor,
bilgelik etmek için.

KORO BAŞI [*Doğrudan seyirciye hitap etmek için öne çıkar*]

Seyirciler, şimdi size dürüstçe konuşacağım
ve beni çocukluğumdan beri koruyan Dionysus aşkına
size doğruyu söyleyeceğim.
Böylece haklı çıkabilir ve bilge bir adam olarak anılırım.
Çünkü sizin zeki bir seyirci olduğunuzu düşündüm
ve bu komedi tüm oyunlarım içinde en zekicesi.
Böylece bu bana pahalıya patlayan oyunu,
öncelikle sizin için üretmeye degeceğine inandım. Fakat
kaba adamlar tarafından bozguna uğratılıp hırpalandım—ki bunu haketmedim.
Bunun utancını, uğruna tüm bu dertlere katlandığımı
siz entellektüellere bırakıyorum.
Fakat yine de aranızdaki zevk sahibi olanlardan
asla bile isteye vazgeçmeyeceğim.
Nitekim biri erdemli diğeri erdemsiz iki adam hakkındaki oyunum,
buradaki bazı insanlar tarafından iyi karşılanmıştır
ki şimdi burada onlardan bahsetmek beni memnun eder. Bana gelince,
hala bekardım ve o çocuğu yapmak için tamamen yetkin değildim
fakat yine de onu doğurdum ve başka bir kadın aldı yavrumu.
Onu cömertliğinizle büyütüp yetiştirdiniz.³⁴

³⁴ Bu paragraf Aristophanes'in ilk oyunu *Banqueters*'a ve bu oyunun üretim aşamasında yardımcı dokunanlara referans vermektedir. Bura-

Ondan sonra bana olan inancınızın teminatını aldım sizlerden.

Böylece şimdi, eski Electra gibi, bu komedi geldi, burada seyircilerin arasında entelektüel kimseler bulabileceğini umarak.

Eğer erkek kardeşinin saçını görürse, onu tanıyacaktır.³⁵

Oyunumun kendini doğal yolla nasıl sınırladığını görün.

İlk evela, çocukları güldürmek amacıyla ucundan kalın kırmızı top sarkan bir deri parçası takmaz.³⁶

Kel bir adamla alay etmez veya sarhoş dansı da yapmadı.

Burada konuşan ve huzurdakileri kötü şakalarını gizlemek için değnekle dürtükleyen yaşlı bir adam da yok. Elinde meşalelerle sahnede koşturup ‘Eyvah!’ veya ‘Vay anam vay!’ diye bağırان birine de rastlayamazsınız.

Hayır—bu oyun sadece kendine ve yazılanlara güveniyor.

Ve ben böyle bir şairim. Kendimle övünmüyorum.

Aynı malzemeyi iki veya üç kez yeniden, yeniden sunarak sizi aldatma peşinde de değilim.

Daha ziyade sanatımı yeni fikirleri toplamak üzerine kurmuşumdur,

hepsi birbirinden farklı, her biri maharetli.

Kleon’un gücü yerindeyken ona saldırdım.

Bağırsaklarını deştim. Fakat onu bir key yerle bir edince,

da bahsi geçen çocuk, bu çalışmaya veya genel olarak Aristophanes’in artistik yeteneğine yönelik metaforik bir göndermedir. Adı geçen diğer kadın ise Banqueters’ı sahneyen Callistratos’tur.

³⁵ *Elektra*, Orestes’in kızkardeşidir ve onunla kavuşmayı çok uzun zamanlar boyunca beklemiştir. Kavuşma umudu onun hayatta kalmasını sağlamıştır. Erkek kardeşinin bir tutam saçını babasının mezarında görünce onun geri dönmesine çok sevinir.

³⁶ Bu satırlar *Bulutlar*’daki erkek karakterlerin geleneksel penislerden takmadıklarını veya taktıkları penislerin belirli bir türde olmadığını anlatıyor olabilir.

Ona bir kez daha vurmaya yüreğim elvermedi.
Ne var ki, Hyperbolos diğerlerinin eline düşünce
Zavallı adamın üzerinde tepinip duruyorlar—
Ve annesinin.³⁷ İlk önce Eupolis— sahneye *Maricas*’ı
attı,
Benim *Athlar* oyunumun sefil bir tekrarı—ne işe ya-
ramaz bir şair—
okyanus canavarının yemeye çalıştığı
Phrynichos adlı kadının aptal sarhoş dansını da ekle-
miş.³⁸
Sonra ise Hermippos Hyperbolos’u yeniden yazdı,
Şimdi geri kalanların hepsi adamı bir kez daha paralı-
yorlar,
benim yılanbalıkları hakkında yazdıklarımı kopya
ederek. Eğer bu
oyunlardan birinde gülen biri varsa, dilerim ki benim
oyunum o kişiyi eğlendirmez.
Fakat eğer benden ve benim yaratıcılığımдан hoşlanı-
yorsanız
O halde gelecek kuşaklar sizden zevk sahibi kimseler
olarak bahsedecektir.

KORO

Dansım için öncelikle Zeus’u çağırıyorum,
o ki tüm tanrıların kral tanrısıdır—sonra Poseidon’u,
öylesine yüce ve güçlü—
üçlü mızrağıyla yeryüzünü ve tüm tuzlu suyla dolu
denizleri
yerinden oynatır ve Gökyüzü’nü, hayattaki her şeyin
sebebi en saygıdeğer ünlü babamızı.

³⁷ Kleon, pericles’ten sonra gelen oldukça güçlü bir politikacıdır. Aristophanes *Şövalyeler*’de Kleon’a amansızca saldırmıştır. Kleon 422’de savaşta öldürülmüştür. Kleon’un ölümünden sonra Hyperbolos çok etkili bir politikacı olmuştur.

³⁸ Eupolis, Phrynichos ve Hermippos, Aristophanes’in rakibi olan komedi yazarlarıdır.

Ve büyüleyici ışııyla bu uçsuz bucaksız dünyayı her insan ve tanrı için kuvvetlice dolduran At Yarışları Tanrısı'na sesleniyorum.

KORO BAŞI

Seyirciler arasında en bilge olanları
Burda almalılar notlarını—bize yanlış yaptınız, bu yüzden sizi suçluyoruz.

Diğer tanrıların tamamından daha çok düşünüyoruz
şehrinizi

Fakat sizi korumaya devam eden tanrılar olarak
yine adak sunulmayan, toprağa uğruna şarap dökül-
meyen de bizleriz.

Burada anlamsız bir ordu seferi mi var,
o halde hemen gök gürültüsü ve yağmurla yanıt veri-
riz.

Ve sonra tanrıların düşmanı Paphlagonian'ı³⁹ genera-
liniz olarak seçtiğinizde

Suratımızı astık ve sesimizi çıkarıp şikayet ettik—
birbiri ardına patlayan şimşekler çıktık, ay rotasından
çıktı, güneş derhal fitilini içine çekti ve dedi ki eğer
Cleon sizin generaliniz olacaksa, artık ışık vermeyi
kesecekti. Yine de onu seçtiniz.

Söylenene göre bu şehir, korkunç seçimler yapmaktan
geri durmuyor,

fakat tanrılar, her ne hata yaparsanız yapın, sonuçları
daha iyi bir hale getiriyor. Eğer son seçiminizin bir
fayda sağlamasını istiyorsanız, size söyleyeyim nasıl
olacağını—o kolay iş. Şu martı adam Cleon'u mah-
kum edin rüşvetçilik ve hırsızlıktan.⁴⁰

Onu yakalayın, boynuna ahşaptan bir tasma geçirin.

Sonra da eğer korkunç bir hata yapmış olsanız bile,

³⁹ *Tabakçı Paphlagonian* , parasını deri tabaklamadan kazanan Kleon'a yapılan bir göndermedir. Paphlagonia, Anadolu'da küçük bir bölgedir. Buradaki bu sözcük, Kleon'un gerçek bir Atinalı olmadığını ima etmektedir.

⁴⁰ *martı, çalma ve açgözlülüğün sembolü olan kuş.*

sizin açınızdan işler iyiye gidecek ve yaptıklarınız
şehrin hayrına olacaktır.

KORO

Phoebus Apollo, yakınımızda ol,
Delos'un yükseklerde azametli Cyntos dağı yakala-
rında oturan tanrısı;
ve Ephesus'ta yaşayan kutsal kraliçe ki senin altın
mabetinde,
Lidyalı kızlar oynar dururlar;
Sen de Athena, evlerimizi koruyan,
himayesi kendini aşan,
ve Parnassus doruklarını tutan
ve sıçradıkça meşaleler savuran,
haykırışları Delphili bakkhalar arasından çağırın sen
tanrı Dionysus.⁴¹

KORO BAŞI

Buraya gelmeye hazırlanırken biz,
Ay bizi karşıladı ve her şeyden önce kendisi,
Atinalılar ve dostları adına bize selamlarını ilettiler.
Sonra bize üzgün olduğunu söyledi—ona davranış
şekliniz saygısızcaymış
size tüm faydaları sağlamasına rağmen—
sadece sözde değil hem de eylemlerinde. Evvela,
sizin her ay meşale ışığı verdiğiniz bir dirhem artır-
manıza olanak sağlıyormuş--

⁴¹ Buradaki *kutsal kraliçe* tanrıça Artemis'e göndermedir. Görün-
mezlik güçleri olan kaklanıyla tanrıların düşmanlarına korku salar.
Burada Atinalıları koruması için kendisine çağrı yapılmaktadır.
Dionysus, Apollo kış esnasında mabetten uzakta iken Delphi'de
yaşamıştır.

geceleeri dışarı çıktıığınızda hepiniz şunu söyleyebilirsiniz, “Oğlum meşale almamıza gerek yok, Ay’ın ışığı bize yetecektir.”

Size aynı şekilde başka türlü yardımlarının da olduğunu iddia ediyor,

fakat siz yine takvim hesaplarınızı yapmanız gerektiği şekilde yapmıyormuşsunuz—hayır, onun yerine her şeyi birbirine karıştırıyormuşsunuz

ve bu yüzden diyor ki tanrılar onu devamlı tehdit ediyorlarmış,

ne zaman ki bir yemekte aldatılıp ve kutlamaları istedikleri gibi gitmeyip evlerine geri döndüklerinde.⁴²

Ve sonra, kurban vermeniz gereken bir zamanda

Ya birine işkence ediyorsunuz ya da birini mahkeme-de yargılıyorsunuz.

Ve çok defa, biz tanrılar oruç tutmaya giriştiğimiz zaman,

çünkü biz Memmon veya Sarpedon⁴³ için yas tutarız, bu kez de siz şarap döküp eğleniyorsunuz.

Bu yüzden bu yıl Hyperbolos’un dini kurulda⁴⁴ kura ile seçilip göreve getirilmesinden sonra, tanrılar tarafından tacı hükümsüz sayıldı.

Bu ona günleri aya göre hesaplaması gerektiği konusunda iyi bir ders olmuştur.

⁴² Atinalılar ay takvimini takip ederler fakat fazladan gün eklemede dikkatsiz davranıldığı için arada önemli uyuşmazlıklar vardır.

⁴³ *Memmon veya Sarpedon*: Şafak’ın oğlu Memmon, Zeus’un oğlu ve Troyalıların Likyalı müteffikler lideri Sarpedon gibi Troya’da öldürülmüştür.

⁴⁴ *dini kurul*: Ortak bir dini merkezi paylaşan Antik Yunan devletler birliği. Bazı önemli şehir devletlerinden delegelerden oluşmuştur. Atina’da delegeler kura ile seçilirlerdi. Tanrıların tacı nasıl hükümsüz kılınmış olabilecekları net değildir.

[Sokrates Düşünhane'nin içlerinden sahneye girer]

SOKRATES

Soluk, Kaos ve Hava aşkına,
Ömrümde bu kadar çiğ, aptal,
beceriksiz ve unutkan birini daha görmedim.
Basit ıvır zıvırları öğrenmeye çalışıyor, ama bu defa
da daha evvel öğrendiklerini unutuyor. Her neyse onu
yine de dışarı, güneşe çağıracağım.

[Sokrates Düşünhane'ye doğru gider ve seslenir]

Strepsiades, neredesin? Dışarı çık—ve yatağını getir.

STREPSIADES *[İçeriden]*

Bunu dışarı çıkaramıyorum—
Pireler izin vermiyor.

SOKRATES

Elini çabuk tut. Hemen!

[Strepsiades yatağını taşıyarak girer]

Şuraya koy. Dikkat et.

STREPSIADES *[yatağı yere koyarak]*

Orda!

SOKRATES

Gel şimdi, şimdiye dek öğrenmediğin şeyler arasında,
ilk önce neyi çalışmak istersin? Söyle bana.

[Strepsiades'in soru karşısında epey kafası karışmıştır]

Şiir ölçüleri mi? Diksiyon mu? Ritmik kalıpları mı?

STREPSIADES

Ölçüleri alayım. Çünkü geçen gün arpa ticareti yapan
biri beni yaklaşık iki kuart dolandırdı—

SOKRATES

Onu kastetmiyorum.
Hangi müzik ls daha güzel—l l m yoksa
dörtlü l m?

STREPSIADES

l olarak galondan daha iyisini tanımam.

SOKRATES

Ah adamım, boş boş konuuyorsun.

STREPSIAES

O halde iddiaya girelim—ben diyorum ki bir galon
dörtlü ölüden yapılmıştır.

SOKRATES

Lanet olsun sana—tam bir köy ahmağısın—
Çok yavasın! Belki ritme geçersek onu daha iyi öğre-
nirsin.

STREPSIADES

u ritim denen şeyler, yemek bulmama yardım edecek
m?

SOKRATES

Pekala, başlangıç olarak,
Seni topluluk içinde zarif gösterecekler—
ve sen farklı ritimleri, u parmak hesabına benzeyen
enoplios ve daktilik usulnn⁴⁵ hangileri olduğunu
ayırt edebileceksin.

STREPSIADES

Parmak hesabına benzeyen!
Tanrı aşkına, bu benim bildiğim bir şey!

⁴⁵ *daktil*, Yunancada parmak için kullanılan bir sözcük. Çünkü bir
parmaktaki kemikleri andırır şekilde iki kısa tonlamadan sonra gelen
bir uzun tonlamadan oluşur.

SOKRATES

Öyleyse söyle.

STREPSIADES

Ben çocukken parmak hesabı bu demekti!

[Strepsiades orta parmağını tam Sokrates'in burnunun altına doğru tutar]

SOKRATES

Kaba soytarının tekisin!

STREPSIADES

Hayır, sen aptalsın—
Bu saçmalığın geri kalanını öğrenmek istemiyorum.

SOKRATES

Peki öyleyse, ne istiyorsun?

STREPSIADES

Bilirsin işte, bu diğer şeyi—
en haksız davayı bile nasıl savunacağımı.

SOKRATES

Ama ondan önce tüm bu öteki konuları öğrenmen gerekir.
Şimdi, dört ayaklılar içinden hangilerine erkek diyoruz?

STREPSIADES

Hmm, eğer aptal değilsem, erkek olanları biliyorum—
Koç, teke, boğa, köpek ve tavuk.

SOKRATES

Peki ya dişi olanlar?

STREPSIADES

Dişi koyun, dişi keçi, inek
dişi köpek ve tavuk.⁴⁶

SOKRATES

Görüyor musun ne yaptığını?
“tavuk” kelimesini her iki cins için de kullanıyorsun,
İnsanların dişiler için kullandıklarını sen erkek için
kullanıyorsun.

STREPSIADES

Ne demek istiyorsun, anlamıyorum.

SOKRATES

Nesini anlamıyorsun?
“Tavuk” ve “Tavuk”...

STREPSIADES

Poseidon aşkına, anladım şimdi.
Pekala, onun yerine ne demeliyim?

SOKRATES

Dişi olana “tavuk” –
ve erkek olana da “horoz” demen gerekiyor.

STREPSIADES

“Tavuk” mu?
Hava aşkına, bu iyiymiş! Sadece bunu öğrettiğin için
bile hamur tasını ağzına kadar unla dolduracağım.⁴⁷

⁴⁶ İngilizce metinde *fowl* olarak geçen ve Türkçe’de kümes hayvanı veya kuş, anlamına gelen sözcük, metnin “eril” ve “dişil” ayrımına uyum sağlamak için “tavuk” ve “horoz” olarak çevrilmiştir. *Fowl* (ing.) sözcüğü hep eril hem de dişil anlamdadır. Dolayısıyla tamamen eril değildir. Bu bölüm, sofistlerin dilsel yaklaşımındaki “her şeyde kusur arama, her şeyi didik didik etmeleri” üzerine bir taşlamadır.

⁴⁷ *hamur tası*: ekmek yapmak için kullanılan kap.

SOKRATES

Bir kez daha bir hata daha!
Tas diyorsun—eril bir sözcük—
Halbuki o dişil.

STREPSIADES

Nasıl olur? Tası eril olarak mı görmeliyim?

SOKRATES

Aslında evet, kesinlikle.
Tıpkı Cleonymos gibi.⁴⁸

STREPSIADES

Nasıl olacak?
Anlat bana.

SOKRATES

Tas sözcüğüne Cleonymos'a yaptığın şeyi yaptın.

STREPSIADES [*Konuşma ile iyice serseme dönmüştür*]

Fakat sevgili dostum, onun bir tası yoktu ki –
Cleonymos'un değil—un yoğurmak için değil.
Onun yuvarlak havanı onun deliğiymiş – mastürbas-
yoncu—
Onu masturbasyon yapmak için kullanıyordu.
Peki şimdi, bundan böyle tas yerine ne demeliyim?

SOKRATES

Tıpkı Sostratette dediğin gibi buna da tasiye demeli-
sin.

STREPSIADES

Tasiye mi? – Dişil mi bu?

SOKRATES

Öyle aslında.

⁴⁸ *Cleonymos* Atinalı bir politikacıydı, rivayete göre siperliğini atıp savaş alanından kaçmıştır.

STREPSIADES

Peki öyleyse, bundan sonra
Cleonymiye ve tasiye derim.⁴⁹

SOKRATES

Yine de diğer insanların isimlerinin hangilerinin dişil
hengilerinin eril olduğunu öğrenmen gerekiyor—

STREPSIADES

Hangilerinin dişil olduğunu biliyorum.

SOKRATES

Devam et.

STREPSIADES

Lysilla, Philinna, Cleitagora, Demetria...

SOKRATES

Peki hangi isimler erildir?

STREPSIADES

Binlerce var—Philoksenos, Melesias, Amyntias⁵⁰ ...

SOKRATES

Seni aptal,
bu isimler eril değil ki.

STREPSIADES

Ne?
Bunlar erkek adı değil mi?

⁴⁹ Cleonymos'un femininleştirilmesi ile ilgili buradaki şaka, muhtemelen onun korkaklığı (savaş alanından kaçması) ile ilgilidir.

⁵⁰ Bahsedilen isimler ünlü Atinalılardır. Hepsi de hovardalıklarıyla meşhurdur. Sokrates sondan iki ismin (bazı şekillerde) dişil isimler olduğunu iddia eder. Bu da tabii ki Strepsiades'e, Sokrates'in bu insanların cinsiyetleri hakkında konuştuğunu düşündürür.

SOKRATES

Aslında değil.

Eğer Amynias’a denk gelirsen, onu nasıl karşılarısın?

STREPSIADES

Nasıl? Şöyle, “Buraya Amynia, buraya gel.”⁵¹

STREPSIADES

Gördün mü? “Amynia” dedin, bir kadın ismi bu.

STREPSIADES

Ve bu adil de olurdu çünkü o askerlik yapmak istemezdi. Fakat mesele nedir? Herkesin bildiği şeyleri öğrenmeme ne hacet?

SOKRATES

Hacet yok, tanrı aşkına. Şimdi şuraya yat bakalım—

[yatağı işaret eder]

tam şuraya.

STREPSIADES

Peki ne yapayım?

SOKRATES

Düşünüp taşınmalısın—
sorunlarından birini düşün.

STREPSIADES

Buraya değil,
Yalvarırım—hatır. Eğer bunu illa ki yapmam gerekiyorsa da bırak yerde yatayım.

SOKRATES

Hayır—başka çaren yok.

⁵¹ *Amynia*: Yunanca’da (Latince’de de olduğu gibi) bu isim direkt birini imlemek için kullanıldığında şekil değiştirir. Son harfin düştüğü ve -a ile bittiği durumlarda, feminendir.

STREPSIADES [*İsteksizce yatağa girer*]

Tamam, şimdi işim bitti işte—
Bu tahtakuruları bugün beni mahvedecekler.

[*Sokrates Düşünhane'ye doğru çıkar*]

KORO

Şimdi düşün taşın,
şu veya buna odaklan.
Ve eğer ne yapacağını bilemezsen
Hemen bir fikir daha bul.
Gözlerinde saklamalısın
Seni yatıştırarak uykuyu.

STREPSIADES

Ah, tanrım ... ahhhhh...

KORO

Neyin var senin? Neden bu kadar streslisin?

STREPSIADES

Burada perişan bir halde ölüyorum!
Bu Korint böcekleri beni ısırp duruyorlar.⁵²
kaburgalarımı kemiriyorlar,
kanımı höpürdetiyorlar,
taşaklarımı çekiştiriyor,
bağırsaklarımdan tünel yapıyorlar—
beni öldürüyorlar!

KORO

Bu kadar şikayet etme.

⁵² *Korint böcekleri* yüksek ihtimalle yatakta görünen tahtakurularına işaret ediyor fakat burada Korint ile bağlantısı tam olarak net değildir (belki sokak ağzına ait bir ifadedir).

STREPSIADES

Neden etmeyeyim? Mallarımı,
yanaklarımdaki rengi, kanımı ve ayakkabılarımı
kabettim ve tüm bu sorunların en tepesinde,
burada şarkı söyleyen bir gece bekçisi gibiyim—
çok sürmez biterim ben.

[Sokrates Düşünhane'nin içlerinden girer]

SOKRATES

Ne yapıyorsun? Birşeyler düşünmüyor musun sen?

STREPSIADES

Ben mi? Poseidon aşkına, evet düşünüyorum.

SOKRATES

Ne hakkında düşünüyorsun?

STREPSIADES

Şu pireler beni yiyip bitirdiklerinde benden arta ne kalacak diye düşünüyorum.

SOKRATES

Seni embesil,
neden düşüp ölmüyorsun ki!

[Sokrates Düşünhane'ye geri girer]

STREPSIADES

Fakat sevgili dostum,
şu anda ölüyorum.

KORO BAŞI

Yumuşama. Giyin—
Bütün vücudunu battaniye ile sar bakalım,
düzenbazlık için iyi bir fikir bulmalısın,
aldatmanın seksi bir yolunu.

STREPSIADES

Her şeye lanet olsun—
Buradaki kuzu derilerindense, neden birileri üzerime
bir hırsızlık planı fırlatmıyor?

*[Strepsiades başını yün battaniyelerle örter. Sokrates Düşün-
hane'den girer ve ne yapacağını düşünerek etrafa bakınır]*

SOKRATES

Öncelikle ne yaptığını kontrol etmeliyim.
Sen, oradaki, uyudun mu?

STREPSIADES *[Başını açar]*

Hayır, uyumadım.

SOKRATES

Bir şey kavrayabildin mi?

STREPSIADES

Hayır, tanrı aşkına, kavramadım.

SOKRATES

Hiçbir şey mi?

STREPSIADES

Tek bir şey bile kavramadım—
Sağ elim dışında, o kamışımı kavradı.

SOKRATES

Öyleyse başını aç ve bir şeyler düşün—
hadi, kıpırda!

STREPSIADES

Hangi konu hakkında ne düşünmeliyim?
Söyle bana Sokrates.

SOKRATES

İlk olarak istediğin şeyi formüle etmelisin. Sonra da bana söylemen gerekiyor.

STREPSIADES

Ne istediğimi bin kez söyledim—
Ödemelerim ne olacak onu bilmek istiyorum, öyle ki tek bir alacaklıya dahi ödeme yapmak zorunda kalmayayım.

SOKRATES

Gel bakalım şimdi,
örtün.

[Strepsiades başını tekrar örter, ve Sokrates battaniye arasından onunla konuşur]

Şimdi, silindir olmuş düşüncelerini ince dilimlere ayır bakalım ve meseleyi inceleyerek ve analiz ederek ele al.

STREPSIADES

Ahhh... lanet olsun!

SOKRATES

Etrafta kımıldanıp durma.
Eğer fikirlerinden biri bir yere varmıyor olursa, bırak gitsin, peşine düşme. Sonra, tekrar başla ve bir kez daha tart bakalım.

STREPSIADES

Benim canım küçük Sokrates'im...

SOKRATES

Efendim yaşlı adam,
ne var?

STREPSIADES

Faizleri ödememek için bir planım var aslında.

SOKRATES

Gönder gelsin.

STREPSIADES

Pekala. Şimdi söyle bana...

SOKRATES

Nedir?

STREPSIADES

Thessialı bir cadı satın alırsam,
ve ondan gece olduğunda ayı indirmesini istesem—
sonra da onu ayna gibi yuvarlak bir kutuya koysam
ve seyredip dursam.

SOKRATES

Bunun sana ne gibi bir faydası olacak?

STREPSIADES

Pekala, eğer ay hiçbir yerde hiçbir zaman doğmazsa,
o zaman benim faizler de işlemez.

SOKRATES

Nasıl olacak o?

STREPSIADES

Çünkü borçlar aylık olarak işliyor da ondan.

SOKRATES

Peki, bu iyiydi. Şimdi sana başka bir problem vereceğim—biraz hileli. Eğer biri seni mahkemede beş talantolluk bir ödeme için dava ederse, davayı kazanmak için ne yapardın?

STREPSIADES

Ne yapardım? Bilmiyorum.
Düşünmem gerek.

SOKRATES

Şu fikirlerini—
içinde bir yumak edip öylece saklama—
İpleri serbest bırak, --düşüncelerin havayla temas et-
sinler—
Ayağına iplik geçirilmiş bir böcek gibi.⁵³

STREPSIADES

Hey, şu davanın düşmesi için çok zekice bir yol bul-
dum—
o kadar iyi ki, sen de bana katılacaksın.

SOKRATES

Ne yoluymuş?

STREPSIADES

İlaç satan dükkanlardaki şu güzel taşı görmüşsündür,
hani ateş yakmak için kullanırlar?

SOKRATES

Camı mı kastediyorsun?

STREPSIADES

Evet.

SOKRATES

Ne olmuş ona?

⁵³ Çocuklar bazen büyük bir böceğin ayaklarına ip bağlar ve onunla oynarlardı.

STREPSIADES

O camdan aldım diyelim,
yazman suçlamayı yazdığı esnada, ben de onunla gü-
neş arasında dursam –şöyle, biraz geriden—sonra
onun davamla ilgili yazdığı şeylerin erimesini sağla-
sam nasıl olur?⁵⁴

SOKRATES

Tanrı aşkına,
bu çok zekice bir fikir!

STREPSIADES

Hey, çok mutluyum—
Demin beş talantonluk bir davadan kurtuldum.

SOKRATES

Öyleyse acele et ve bir sonraki probleme giriş.

STREPSIADES

Nedir o?

SOKRATES

Hakkında açılan bir davayı görgü tanığın olmadığı
için kaybettiğini duysan davadan paçanı nasıl sıyırır
ve karşı bir dava açardın?

STREPSIADES

Sorun değil—çok kolay.

SOKRATES

Öyleyse söyle.

⁵⁴ Yazılar muhtemelen balmumundan tabletlerin üzerine yazılıyordu
ve ısıyı görünce eriyordu.

STREPSIADES

Söyleyeyim. Halen karara bağlanmamış bir dava var
ise, yani benim davamdan önce bir dava, oradan kaçır
ve kendimi asarak kurtulurdum.

SOKRATES

Bu çok saçma.

STREPSIADES

Hayır, tanrı aşkına, saçma değil. Eğer ölmüş olursam,
hiç kimse bana karşı dava açamazdı.

SOKRATES

Zırvalık. Git burdan.
Sana daha fazla öğretmenlik etmeyeceğim.

STREPSIADES

Neden?
Haydi, Sokrates, tanrının adını veriyorum.

SOKRATES

Yolu yok—
Bir şey öğrenir öğrenmez daha önce öğrendiğini unu-
tuyorsun.
Bak, şimdi, sana öğretilen ilk şey neydi?

STREPSIADES

Pekala, bir bakalım... İlk şey—neydi?
İçinde un yoğurduğumuz şeyin adı neydi?
Lanet olsun, neydi o şey?

SOKRATES

Canın cehenneme!
Sen ne unutkan, ne aptal bir yaşlı adamsın...
Kaybol!

STREPSIADES

Ah canım! İşte şimdi yandım. Bana ne olacak? Eğer laf ebeliğini öğrenemezsem bittim ben. Haydi, Bulutlar, bana biraz işe yarar tavsiye verin.

KORO BAŞI

Yaşlı adam, işte sana tavsiyemiz: eğer bir oğlun varsa, yetişkinse hem de, onu buraya gönder, o öğrensin—senin yerine geçsin.

STREPSIADES

Pekala, bir oğlum var—

Çok iyi ve hoş biri—fakat sorun şu ki o öğrenmek istemiyor. Ne yapmalıyım?

KORO BAŞI

Onun yapmasına izin veriyor musun?

STREPSIADES

O büyük bir delikanlı—

Güçlü ve onurlu—annesinin ailesindeki herkes Coesyra gibi kendini beğenmiş kadınlardır. Fakat yine de onunla ilgileneceğim. Eğer hayır derse, o zaman onu kesinlikle evden çıkartacağım.

[Sokrates'e]

İçeri gir ve bir süre beni bekle.

[Strepsiades sahnenin arkasına, kendi evine geçer]

KORO *[Sokrates'e]*

Senin tek tanrın biz olduğumuz için,

Görmez misin ki ne istersen kolayca alacaksın bizden?

Bu adam sen ne derssen yapmaya hazır,

Yeter ki sen onu biraz teşvik et.

Adamın şaşkınlık içinde olduğunu biliyorsun.

Oğlunun öğrenmesini o da epey istiyor.

Bu yüzden elini çabuk tut – hasatını yap

Böyle şanslar elden çabuk kayar, işler çabuk değişir.

[Sokrates Düşünhane'ye girer. Strepsiaedes ve Phaidippides evlerinden çıkarlar. Strepsiaedes oğlunu öne doğru itekler]

STREPSIADES

Puslu hava aşkına, burada kalamazsın—

Bir dakika daha kalamazsın! Yıkıl karşımdan—

Megacles'i git evin dışında ye!

PHEIDIPPIDES

Hey, baba—zavallı adam, neyin var senin böyle?

Olimposlu Zeus aşkına, düzgün düşünemiyorsun.

STREPSIADES

Görürsün şimdi o “Olimposlu Zeus'u”! Zeus'a inanmak saçmalık—hem de senin yaşında!

PHEIDIPPIDES

Bunda gülünecek ne var şimdi?

STREPSIADES

Senin böyle bir çocuk olduğunu—
ve fikirlerinin bu kadar tarihi geçmiş olduğunu düşünmek. Neyse, gel buraya, böylece biraz bir şey öğrenirsin. Sana bir şeyler söyleyeceğim. Söylediklerimin hepsini anladığında, adam olacaksın. Fakat bundan kimseye söz etmek yok.

PHEIDIPPIDES

Pekala, nedir bu şey?

STREPSIADES

Zeus'un üzerine yemin ettin.

PHEIDIPPIDES

Evet doğru, ettim.

STREPSIADES

Öğrenmek ne işe yarar bir şey görüyorsun değil mi
Phedippides, Zeus diye bir şey yok.

PHEIDIPPIDES

Peki, ne var?

STREPSIADES

Şimdi artık Vorteks kral,
Zeus'u kovdu.

PHEIDIPPIDES

Peh, bu çok saçma!

STREPSIADES

Meloslu Sokrates⁵⁵
ve Khairefon – ikisi de sinekleri ayak izlerinden tanır-
lar.

PHEIDIPPIDES

Bu adamlara inanacak kadar delirdin mi? Miğdemi
bulandırdılar!

STREPSIADES

Ağzından çıkanı kulağın duysun.
Böylesi akıllı, fikir sahibi, paralarının kıymetini bilen
adamlarla ilgili iğrenç şeyler söyleme. Onların hiç biri
traş olmuyor, yağ sürmüyor veya yıkanmak için banyo
kullanmıyorlar. Oysa sen benim varlığımın içinde yü-

⁵⁵ *Melos*: Muhtemelen Strepsiades Sokrates'i meşhur maddeci ateist
Melos'lu Diagoras'la karıştırıyor (oysa Sokrates Melos'lu değildir).

züyorsun sanki ben ölmüşüm gibi.⁵⁶ Bu yüzden haydi bakalım çabucak toparlan. Benim yerimi al ve öğren.

PHEIDIPPIDES

Fakat bu adamlardan işe yarar ne öğrenilebilir ki?

STREPSIADES

Sormak zorunda mısın?
Zor soru, bilgece şeyler—insan düşüncesini tüm yönleriyle öğreneceksin.
Ne kadar kalın kafalı ve aptal olduğunu göreceksin.
Bekle beni bir dakika.

[Strepsiades eve girer]

PHEIDIPPIDES

Aman tanrım,
Ne yapacağım ben? Babam aklını kaçırmış.
Onu bu delilik anlaşımasından nasıl vazgeçirebilir,
yahut onu tabutçuların kaçık olduğuna nasıl ikna edebilirim.

[Strepsiades her iki elinde birer tavukla geri döner. Birini öne çıkarır.]

STREPSIADES

Gel bakalım şimdi, söyle bana, bunun adı nedir?

PHEIDIPPIDES

O bir tavuk.

STREPSIADES

Güzel. Bu nedir?

PHEIDIPPIDES

O da bir tavuk.

⁵⁶ Cenaze töreni ritüellerinden, ailenin her bir üyesinin boydan boya yıkanması gereken bölüm.

STREPSIADES

Her ikisi de aynı değil mi? Gülünç duruma düşüyor-sun. Şu andan itibaren bunu yapma. Birine “tavuk” diyeceksin, diğerine ise “horoz”.

PHEIDIPPIDES

“Horoz” mu? Horoz da ne?
Bu da şu Yeryüzü Çocuklarından⁵⁷ öğrendiğin zekice şeylerden biri mi?

STREPSIADES

Evet, öyle—
ve dahası da var. Fakat öğrendiğim her şeyi hemence-cik unutuyorum çünkü yaşıyım.

PHEIDIPPIDES

Pelerinini de bu yüzden mi kaybettin?

STREPSIADES

Onu kaybetmedim—bilgi uğruna harcadım—bağış-ladım.

PHEIDIPPIDES

Peki ya sandeletlerin—onları ne yaptın seni kandırıl-mış adam?

STREPSIADES

Tıpkı Pericles gibi,
onları “zorunlu gider”⁵⁸ olarak yitirdim.

⁵⁷ *Yeryüzü Çocukları*: Olimpiyalı tanrılara karşı savaşan Titanları belirtmek için kullanılan bir tamlama. Burada Sokrates’in oyun içindeki doktrininin maddeci yanını akla getirir ve tabi ki ironik olarak Düşünhane ile alay eder.

⁵⁸ “zorunlu gider”: Perikles’in meşhur hikayesi. O bu ifadeyi, Spartalı generalin ordularını Atina civarındaki topraklardan çekmesi için ödediği pahalı fakat gizli rüşveti anlatmak için kullanır. Devlet he-saplarına da böyle geçmiştir. Bu utanç verici rüşvet hakkında hiç kimse bir şey sormamıştır.

Hadi ama, gel gidelim. Kaldır kıcını. Baban senden yanlış bir şey yapmanı istese bile ona itaat etmek zorundasın. Yıllar önce senin istediğim şeyi yaptığımı biliyorum, altı yaşındaydın ve peltek konuşurdun— mahkemede çalışıp kazandığım ilk parayla sana Zeus bayramında oyuncak bir atarabası almıştım.

PHEIDIPPIDES

Bundan bir gün pişman olacaksın.

STREPSIADES

İyi—demek ki istediğim şeyi yapacaksın.

[Strepsiades Düşünhane'ye doğru seslenir]

Sokrates,
dışarı gel...

[Sokrates Düşünhane'den girer]

İşte—sana oğlumu getirdim.
Pek istekli değildi ama ikna ettim.

SOKRATES

O daha bir çocuk—halatla havada asılmayı bilmez o.

PHEIDIPPIDES

Git kendini as halatla, sonra da eskimiş bir pelerin gibi dövdür kendini.

SOKRATES

Bak “kendini as”ı nasıl söylüyor, sesinin nasıl çıktığına bak, bebek gibi. Konuşmasında hiç canlılık yok.⁵⁹ Böyle güçsüz bir tonla konuşurken nasıl olacak da idialara veya mahkeme celplerine cevap verecek ya da ikna edici bir şekilde konuşabilecek? Oysa Hyperbo-

⁵⁹ Yunanlar “dudak sarkıtıyor [ya da ağzı beş karış açık]” derler. Sokrates, Pheidippides’in eğitilmemiş sesini eleştirmektedir.

los'un bu uzman olmayı öğrenebileceği doğrudur—
ona en fazla bir talantona patlardı.⁶⁰

STREPSIADES

Endişelenme.
Öğret ona. O doğuştan zekidir.
Küçük bir oğlanken—daha şukadarcıktı- evin içinde
bile
Küçük evler inşa eder, oyma gemiler yapar, deriden at
arabaları, nar kabuğundan süslü kurbağalar yapardı.
Hayal bile edemezsin! Şu Haklı yorum -artık her ne
ise- ve Haksız yorum denen iki yorumu da öğret ona.
Eğer ikisi olmasa bile haksız olanı her bir hilesine ka-
dar öğret.

SOKRATES

Akıl yürütmenin iki türünden, bizatihi kendilerinden
öğrenecektir ne olduklarını. Ben gidiyorum.

STREPSIADES

Fakat şunu hatırla—onun her tür haklı yoruma karşı
konuşabilir olmasını istiyorum.

*[Düşünhane'nin içinden Haklı Yorum girer; hala içeride olan
Haksız Yorumla konuşmaktadır]*

HAKLI YORUM

Gel buraya. Göster kendini buradaki insanlara—sanı-
rım bunun için yeteri kadar cesaretin vardır.

[Haksız Yorum Düşünhane'den çıkar]

HAKSIZ YORUM

Nereye gitmek istersen oraya git.
Tartıştığımızı izleyen birilerinin yanında seni mağlup
etmek çok daha iyi.

⁶⁰ *talanton*: retorik dersleri için ödenen yüksek meblağ. Sokrates, Strepsiades'i oğlunun eğitimi için ödeme yapmaya hazırlamaya çalışıyor.

HAKLI YORUM

Sen mi beni mağlup edeceksin? Sen kim olduğunu sanıyorsun ki?

HAKSIZ YORUM

Bir yorumum.

HAKLI YORUM

Evet ama ikincil dereceden bir yorum.

HAKSIZ YORUM

Benden daha güçlü olduğunu iddia ediyorsun, fakat seni hala fethedebilirim.

HAKLI YORUM

Hangi zekice hileleri kullanmak niyetindesin?

HAKSIZ YORUM

Yeni prensipler formülleştireceğim.

HAKLI YORUM [*seyirciyi göstererek*]

Şu aptallar sağolsunlar böyle şeyler şimdi moda oldu.

HAKSIZ YORUM

Hayır, hayır. Gayet akıllılar onlar.

HAKLI YORUM

Sözlerimle seni yerle bir edeceğim.

HAKSIZ YORUM

Nasıl peki?

Söyle bakalım.

HAKLI YORUM

Doğruyu söyleyerek.

HAKSIZ YORUM

Ki bunu Doğruluk diye bir şeyin olmadığını iddia ederek tersine çevirebilirim.

HAKLI YORUM

Doğruluk diye bir şey yok mu? Bu mu senin iddian?

HAKSIZ YORUM

Pekala, eğer Doğruluk varsa, nasıl oldu da Zeus babasını zincirlediği için yok edilmedi?⁶¹

HAKLI YORUM

Bu iş gittikçe kötüleşti. Midem bulanıyor. Bana bir leğen getir.

HAKSIZ YORUM

Seni aptal yaşlı adam—öyle budalasın ki.

HAKLI YORUM

Sen de utanmazsın,
Seni serseri.

HAKSIZ YORUM

Şu lafların—gül gibi!

HAKLI YORUM

Soytarı!

HAKSIZ YORUM

Başımı zambaklarla süslüyorsun.

HAKLI YORUM

Baba katilisin!

HAKSIZ YORUM

Amacın o değil belki ama üzerime altın döküyorsun.

⁶¹ Zeus babası Kronos'u ve Titanları zincirler ve onları toprağın içine hapseder.

HAKLI YORUM

Hayır, altın değil—
eskiden ona kurşun denirdi.

HAKSIZ YORUM

Fakat şimdi,
Hakaretlerin bana şeref veriyor.

HAKLI YORUM

Amma yaygaracısın.

HAKSIZ YORUM

Eski kafalısın.

HAKLI YORUM

Şükürler olsun ki gençlerinizin hiç biri okula gitmeye
istekli değil. Atinalıların sizin hepinizin ne tür saçma-
lıklar öğrettiğini anlayacakları günler de gelecek.

HAKSIZ YORUM

Pisliksin—
mide bulandırıcı.

HAKLI YORUM

Ama gayet iyi gidiyorsun—
her ne kadar eski günlerde Pantelos'un fikirlerini çalıp
cüzdanında saklayan Müsialı bir Telephos olduğunu
iddia eden bir dilenci de olsun.⁶²

HAKSIZ YORUM

İşte bu harikaydı—
bana da hatırlatmış oldun...

⁶² *Müsialı Telephos* Euripides'in oyunlarından birindeki bir kahra-
man. Oyunda kral bir dilenci olarak resmedilmiştir. Pandeletos
Atinalı bir politikacı. Buradaki dolaylı anlatım Haksız Yorum'un
ilkin hiç işe yarar sözler etmediği ve zar zor ayakta kalabildiği; bu
nedenle de bazı fikirler ödünç almasıdır.

HAKLI YORUM

Bu delilikti!
Senin kendi deliliğin—hem de şehrinin.
Bu seni besleyen, gençliği yozlaştırıyor.

HAKSIZ YORUM

Bu çocuğa hiçbir şey öğretemezsin—Kronos kadar yaşlısın.

HAKLI YORUM

Evet, Öğretmeliyim— tabi eğer arınabilir ve safça çene çalıp durmazsa.

HAKSIZ YORUM [*Pheidippides'e*]

Buraya gel—onu kendi aptallığıyla başbaşa bırak.

HAKLI YORUM

Eğer ona el kaldırırsan buna pişman olacaksın.

KORO BAŞI

Bu kavgaya, tüm bu ağzı bozuk laflara bir son verin.

[İlkin Haklı Yorumu sonra Haksız Yorumu işaret ederek]

Bunun yerine uzun zaman önce genç bir delikanlıya ne öğretirdiniz onu açıklayın—sonra şimdi eğitimde yeni olan nedir onu ortaya koyun. Birbirine karşıt yorumları sunduğunuzda sizi dinleyip hangi okula gitmesi gerektiğine karar verebilir.

HAKLI YORUM

Ben varım.

HAKSIZ YORUM

Bana da uyar.

KORO BAŞI

Gelin öyleyse, ilk önce hanginiz başlıyor?

HAKSIZ YORUM

Bu hakkı ona veriyorum. O kendi sırasını savdığında, onu harikulade yeni ifadeler ve taze fikirlerimle vura-cağım. İşim bittiğinde, mırıldanıp dursa bile, fikirle-rim sayesinde yüzünü ve gözlerini arılar sokmuş gibi kalakalıp mahvolacak.

KORO

Yorumdaki becerilerine güvenerek,
yeni sözler bulmadaki yatkınlıklarına,
bu iki adam gösterme niyetindeler, hangisinin hatip-likte daha iyi olduğunu.
Nitekim bilgelik şimdi baskı altında dostlarım,
bu kritik bir sınav.

KORO BAŞI [*Haklı Yorum'a*]

İlkin, daha önce karakterlerindeki erdemle insanları
taçlandırdın,
Şimdi sana zevk veren sesi duyalım—
Seni sen yapan şeyi açıkla bize.

HAKLI YORUM

Pekala, eski günlerde eğitimimizi nasıl organize etti-ğimizi göstereyim,
o neyin adil ve başarı sayıldığı hakkında konuştuğu-muz,
insanların kendilerine hakim olmayı diledikleri gün-lerde.
İlk olarak, şöyle bir kuralımız vardı—çocuklar gürültü yapmaz ve homurdanmazdı.
Sonra, aynı kasabadan gençler dışarı çıkıp müzik ho-calarının evine varmak için yola düştüklerinde tek sıra halinde yürürlerdi ve dışarısı kar altında da olsa asla pelerin giymezlerdi. Orada onlara hocaları bacakları

ayrılmış şekilde şarkı söylemeyi öğretirdi.⁶³ Şöyle şarkılar ezberlerlerdi—“Ey Tüm Şehirleri Yok Eden Pallas” ve “Uzaklardan Bir Ağıt”. Bu şarkıları babaları nasıl söylediyse, onlar da aynen öyle söylerlerdi. Eğer gençlerden biri aylaklık eder veya bir yenilik getirmeye kalkışırsa, örneğin bugün Frünis tarzında⁶⁴ söyleyenlerin çıkardıkları tuhaf sesler gibi, esin perisi Muse’u kaçırmakla yüksek sesle kamçılanarak cezalandırılırdı. Eğitimcinin evinde, oğlanlar oturduklarında, kalçalarını uzatmaya mecburdular çünkü kendilerine bakanları erotik olarak heyecanlandırmamaları gerekiyordu. Ve ayağa kalktıklarında, kumu düzeltmeleri ve böylece aşıkları için hiçbir iz bırakmamaları konusunda dikkatli olmaları gerekiyordu. Gençler göbek delikleri üzerine yağ da sürmezlerdi, böylece cinsel bölgelerinde nemli ince tüyler olurdu tıpkı bir şeftalinin üzerindeki gibi.

Aşıklarıyla birlikte yürürken seslerini yumuşak veya tatlı bir tonda tutamazlar veya cilveli bakışlar atamazlardı.

Yemek yerken, turp kafası tutamaz, yaşlı adamlardan dereotu veya maydonoz alamaz ya da tatlı yiyecekler yiyemezlerdi. Kıkırdamaları veya bacak bacak üstüne atmaları yasaktı.

HAKSIZ YORUM

Eskimiş zırvalıklar!

Hepsi de Zeus Poleus, ağustosböceği, katledilmiş boğalar ve Kedeides⁶⁵ için şenliklerden ibaretti.

⁶³ Kalçaları kapalı tutmak çocukların kendilerini seksüel olarak uyarmalarına yarıyordu.

⁶⁴ Frünis tarzı: Frünis İ.Ö.450 civarında müzikte belirli yenilikler getirmiş bir müzisyendi.

⁶⁵ Kedeides: eski usul yazımıyla bilinen, ditiramp türünde eserler veren bir şair. Diğer referanslar ise yine oldukça eski adetler ve ritüellerdir.

HAKLI YORUM

Fakat konu şu ki—aldığım eğitimin bu özellikleri sayesinde o adamlar Marathon’da savaşılabildiler.⁶⁶ Bir de sana bak—sen şimdi bu genç adamlara kendilerini pelerinlere bürümelerini öğretiyorsun. Panathenea festivalinde dans etmeye sıra gelip de içlerinden biri kalkanlarını Tritogeneia’yı taciz edercesine⁶⁷ cinsel uzuvlarına doğru indirdiklerinde deliriyorum. Ve böylece genç adam, işte bu yüzden beni, Haklı Yorum’u seçmelisin. Azimli ol. Pazardan nasıl nefet edeceğini, hamamlardan uzak durmayı, utanılması gereken şeylerden utanmayı, biri seninle alay ettiğinde kalbini öfkeyle doldurmayı, yaşlı bir adam yanına geldiğinde sandalyeni ona vermeyi, aile büyüklerini rencide etmemeyi, onurlu bir adam olarak sana utanç veren veya imajını zedeleyen şeyler yapmamayı öğreneceksin. Dans eden kızlara atılmamayı, ki onlara kendini kapırdığında başına küçük bir fahişe tarafından atılan elmayla onurun zarar görecektir, babana karşı gelmemeyi veya ona Iapetus diyerek seni bebeklikten bu yana besleyip büyüttmüş biri olan babanın yaşıyla dalga geçmemeyi öğreneceksin.⁶⁸

HAKSIZ YORUM

Eğer bu adama ikna olursan, o zaman Dionysus aşkına, Hippocrates’in oğulları gibi yitip gidersin—sonra da sana meme emici derler.⁶⁹

HAKLI YORUM

Vaktini gymnasium’larda geçireceksin—bedenin pürüzsüzleşip harika bir durumda olacak. Bugünlerde

⁶⁶ *Marathon*: İ.Ö. 490 yılında çoğunluğu Atinalılardan oluşan küçük bir Yunan takımın Atina yakınlarında konuşlanmış olan Pers ordusunu yendiği savaş. Panathenaea, Atina’daki en büyük dini festival.

⁶⁷ Tritogeneia Atina’nın isimlerinden biri.

⁶⁸ *Iapetus*, Kronos’un kardeşi ve bir Titandı. Oldukça da yaşlıydı.

⁶⁹ Hippocrates bir Atinalıydı, Pericles’in akrabasıydı. Üç çocuğu vardı ve çocuksu olmasıyla ünlüydü.

gençlerin yaptığı gibi pazar yerinde aylıklık edip, gevezelikle zaman öldürmeyeceksin.

Lanet olası yapışkan tartışmalar yüzünden çeşitli zırvallıklarla mahkemelere taşınmayacaksın. Hayır, hayır. Onun yerine kutsal zeytin ağaçlarının altında, kendi yaşıtın bir arkadaşıyla, başında beyaz kamyandan bir çelenkle tasasız bir şekilde yarışabilmek için Akademi'ye⁷⁰ gideceksin. Çınar ağaçları yavaşça kara ağaçlara fısıldarken porsuk ağaçlarını, titreyen kavak yapraklarını koklayacaksın. Sana şunu söyleyeyim—eğer sözünü ettiğim şeyleri yerine getirirsen, eğer zihnini bunlara odaklarsan, her daim pırıl pırıl bir göğüs, parlak bir ten, geniş omuzlar, minik bir dil, güçlü kalçalar ve küçük bir penisin olacak. Fakat eğer bugünlerde moda olan şeylere tutunmaya çalışırsan, yeni başlayanlar için, çelimsiz omuzlara, solgun bir tene, dar bir göğüse, kocaman bir dile, minicik bir kalçaya, uzun kararlar uydurmada geniş bir kabiliyetin olacak. Ve böylece kötünün iyi, iyinin kötü olduğuna inanacaksın. Öyle olduğunda ise bu sana Antimakhos'un hastalığını verecek—oğlancılığa yakalanacaksın.⁷¹

KORO

Ey siz bilgeliklerinin boyu büyük olanlar,
Hepimizden daha şereflişiniz.
Sözcüklerinizin kokusu tatlı,
çiçekleri zarif—
ne mutlu eski günlerde yaşamış olanlara!

[*Haksız Yorum 'a*]

Rakibinin sözleri fazlasıyla iyiydi,

⁷⁰ *Akademi*: Bu sözcük Plato'nun okuluna değil (çünkü daha böyle bir okul yoktu) fakat Atina'daki bir halk parkı ve jimnastik okula işaret etmektedir.

⁷¹ Antimakhos komedide efemine bir adam olmakla hicvedilir.

Senin de aynı şekilde artistik bir beceri gösterip
Ona yeni bir şeylerle cevap vermen gerekir.

KORO BAŞI

Eğer bu adamın üstesinden gelmek istiyorsan,
Ona bazı zekice tuzaklar kurman gerek—
Tabi eğer gülünç duruma düşmek istemiyorsan.

HAKSIZ YORUM

Yetti artık!
Yüreğim onun söylediklerine karşı çıkma arzusuyla
için yanıp tutuşuyor.
Düşünen adamlar arasında Haksız Yorum diye anıl-
mam da bundan,
Çünkü ben normal yollarla normal düşünmenin ve
haklı davaların karşısına
akıl yürütmeyi koyan ilk insanım.
Ve bu, işin aslı, yani seçmek zayıf olan argümanı ve
yine de kazanmak,
Çok daha değerlidir altı figürlü dirhemden.
Şimdi seyredin nasıl sereceğim sistemini yere,
Güvendiği eğitim sistemini.
İlkin, size diyor ki, duş almanız için size sıcak su
vermeyecekmiş. Bunun ardında yatan fikir ne? Neden
karşı sıcak bir duş almaya?

HAKLI YORUM

Çünkü etkisi çok zarar verici—
Erkekleri birer ödleğe çeviriyor.

HAKSIZ YORUM

Orda dur!
Söylediğin ilk şeyden yakaladım seni.
Seni sımsıkı yakaladım. Kaçamazsın.
Söyle bakalım bana, Zeus'un tüm çocukları arasından
kalbi en büyük olan ve en zorlu görevleri başarıyla ye-
rine getiren hangisiydi? Söyle.

HAKLI YORUM

Bence hiç kimse Herkül'den daha iyi değildir.

HAKSIZ YORUM

Peki Herkül'ün soğuk suyla duş aldığı nerde görülmüş? Ya da var mıdır ondan daha erkeksi bir erkek? ⁷²

HAKLI YORUM

İşte bu, şu günlerde genç erkeklerimizin homurdanıp durduğu şeyler—
Tüm güreş okullarını boş bırakıp,
Hamamlarda toplaşmak.

HAKSIZ YORUM

Sıradaki şu, Pazar yerinde dolaşmaktan mutlu değilsiniz güya fakat bence bu iyi bir şey. Eğer utanç verici bir şey olsaydı, Homer Nestor'u-- veya diğer zeki adamlarının hiç birini – büyük halk konuşmacıları olmaları için damgalamazdı.⁷³ Şimdi, gelelim dil konusuna ki bu adam gençlerin eğitilmemesi gerektiğini söylüyor. Ben diyorum ki eğitilmeliler. O aynı zamanda gençlerin kendine hakim olması gerektiğini iddia ediyordu. Bu iki şey onları iki büyük şekilde etkiliyor. Kendine hakim olan birinin bir başkasına faydası olduğu nerede görülmüştür? Söyleyin. Konuşun. Akıl yürütmemi çürütün.

HAKLI YORUM

Bir sürü insan var.
Örneğin, Peleus palasını böyle kazandı.⁷⁴

⁷² *Herkül'ün banyosu* genellikle sıcak termal sular için kullanılan yaygın bir terimdir.

⁷³ Homer, bu adamlara “pazar yerinde konuşmaları” konusunda emir veriyordu.

⁷⁴ Peleus evsahibinin karısının cinsel tekliflerini reddetmişti. Kadın da onu ahlak dışı davranmakla suçladı ve kocası Peleus'u bir dağ başında silahsız bir şekilde bıraktı. Peleus'un ifetine hayranlık duy-

HAKSIZ YORUM

Pala ha! Zavallı gariban için ne ödöl ama! Pazarda lamba satan Hyperbolos yozlaşmış ve bir sürü para kazanıyor fakat tanrı bilir hiçbir zaman bir pala kazanamamıştır.

HAKLI YORUM

Fakat onun erdemi Peleus'u Thetis'le evlendirdi.⁷⁵

HAKSIZ YORUM

Sonra adamı terkederek kaçtı çünkü tüm geceyi yapraklar arasında tatlı sert seks yaparak geçirmek istemedi—ki kadınlar itiş kakışı severler. Sen sadece ham, eski moda bir Kronos'sun. Şimdi oğlum, kendine hakim olmanın gerektirdiği tüm o şeyleri bir düşün bakalım—tüm zevklerden mahrum kalacaksın—oğlanlardan, kızlardan, içkili oyunlardan ve lezzetlerden, içkiden ve aykırı kahkahalardan. Tüm bunlardan yoksun kalırsan yaşamın ne anlamı var ki? Şimdilik bu kadar yeter. Gelelim fiziksel arzulara. Bekarsın ve aşık oldun—başkasının karısıyla bir ilişkin oldu. Ve yakalandın. Nasıl konuşacağını bilmediğin içindir ki, öldün sen. Fakat benim gibi adamlarla takılırsan, doğal ihtiyaçlarının peşinden koşmayı öğreneceksin. Hoplayıp zıplayabilir ve gülebilirsin. Ve hiçbir şeyin utanç verici olduğunu düşünmezsin. Eğer, şans eseri, bir adamın karısıyla yatarsan, ona sadece yanlış bir şey yapmadığını söylemen yeterli. Seks ve kadınlarla ilgili dürtüsüne karşı koyamadığını iddia ederek Zeus'u suçla. Ve düşün, sen bir tanrıdan daha güçlü olabilir misin? Sen yalnızca ölümlü bir adamsın.

an tanrılar ona bir kılıç verdiler ve o da böylece kendini vahşi hayvanlara karşı koruyabilir oldu.

⁷⁵ Ölümlü bir kral olan *Peleus*, tanrıların da kutsamasıyla bir deniz tanrıçası olan *Thetis*'le evlendi. Çocukları kahraman *Aşil*'dir. Tanrıça daha sonra onu terk ederek babasına döndü.

HAKLI YORUM

Pekala—fakat diyelim ki senin tavsiyene güvendi ve poposuna bir turp soktu ve cinsel organlarını çevreleyen kıllarını kızıl korlarla yaktırdı. O zaman gevşek kışlı biri olmadığı için savunacak akılcı bir argümanı kalır mıydı elinde?⁷⁶

HAKSIZ YORUM

Gevşek kışlı olması onu neden mutsuz etsin ki?

HAKLI YORUM

Gevşek bir kış deliğine sahip olmaktan daha fazla rahatsız edici bir şey mi var?

HAKSIZ YORUM

Sana bunun aksini ispatlardan ne diyeceksin?

HAKLI YORUM

Çenemi kapatacağım.
Daha fazla ne denebilir ki?

HAKSIZ YORUM

Öyleyse gel—
Söyle bakalım, yasal avukatlarımız kimler arasından seçilir?

HAKLI YORUM

Geniş kışlı oğlancılardan.

HAKSIZ YORUM

Evet, haklısın. Peki ya tragedya şairlerimiz, onlar nereden seçilir?

HAKLI YORUM

Kocaman kış deliği olanlardan.

⁷⁶ Yetişkin davranışlarında bulunan biri anüsüne turp sokmakla ve genital bölgesindeki kıllarını sıcak küllerle yakmakla cezalandırılırdı.

HAKSIZ YORUM

Doğru. Peki ya politikacılarımız—onlar kimler arasından seçilir?

HAKLI YORUM

Kıç deliği devasa olanlardan!

HAKSIZ YORUM

Pekala, o halde demin ne denli saçma şeyler söylediğini farketmişsinizdir heralde? Şuraya bak—şu seyircilere—bunların çoğu nasıl insanlar?

HAKLI YORUM

Tamamdır, bakıyorum.

HAKSIZ YORUM

Pekala, ne görüyorsun?

HAKLI YORUM

Tüm tanrılar aşkına,
hemen hepsi de kalçalarını ayırmış adamlar.
İşte bir tanesi orada, eminim ...
ve şu da ... ve şuradaki saçı uzun olan.

HAKSIZ YORUM

Peki şimdi ne diyorsun?

HAKLI YORUM

Yenildik.
Ey siz adiler, tanrı aşkına benim pelerinimi de alın—
Ben de size katılıyorum.

[Haklı Yorum pelerinini çıkarır ve Düşünhane'ye girer]

HAKSIZ YORUM [*Strepsiades'e*]

Peki şimdi?
Oğlunu geri götürmek istiyor musun?
Yoksa sana yardım etmek için ona nasıl haklı çıkacağını mı öğreteyim?

STREPSIADES

Öğret ona—onu bir kalıba sok.
Onu benim için keskinleştirmeyi unutma,
Bir taraftan yasal kelime oyunlarına hazır olsun,
Diğer taraftan daha önemli meseleler için bilensin.

HAKSIZ YORUM

Endişelenme.
Sana onu geri verdiğimde yanıltmacada usta olacak.

PHEIDIPPIDES

Sanırım benim fena halde solacak.

KORO BAŞI

Pekala, içeri git.
Sanırım buna daha sonra pişman olacaksın.

[*Haksız Yorum ve Pheidippides Düşünhane'ye girerler. Strepsiades ise kendi evine geri döner*]

Bizler burada eğer yargıçlar yapmaları gerektiği gibi bu koroya yardım ederlerse ne kazanacaklar onu söylemek isteriz.
İlkin eğer tarlalarınızı sürmek istiyorsanız zamanı geldiğinde,
önce yağmur, sonra da diğer şeyleri vereceğiz size.
Sonra da meyvelerinizi ve büyüyen asmalarınızı koruyacağız,
Böylece ne kuraklık çekecekler ne de fazla yağmurdan çürüyecekler.
Fakat biz tanrılara karşı sözünü tutmayan bir ölümlü olursa,

Şunu aklında tutmalıdır ki onun başına belayı musallat ederiz.

Tarlasından ne şarap beklesin ne de başka bir şey.
Zeytin ağaçları ve tazecik genç fidanları tomurcuklandığında,

Onları yerle bir etmek için sapanlarımızla ateşler atarız.

Eğer mallarını korumak için tuğla ördüğünü görürsek,
Bu kez de yağmur indiririz, dolu yağdırarak çatı diye üstünü örttüğü kiremitleri kırarız.

Eğer, akrabalarından ya da arkadaşlarından birinin,
veyahut kendisinin düğünü varsa,

Tüm gece yağmur yağdırırız.

Öyle ki, yanlıştının cezasını çekmek yerine Mısır'da yaşasaydım der.

[Strepsiades evinden çıkar, elinde küçük bir torba vardır]

STREPSIADES

Beş gün daha, sonra dört, üç, iki—ve sonra
Her şeyden daha çok korktuğum o gün geliyor.
Beni korkudan titretiyor—o gün ki Son Dördün ile
Yeni Ay arasında—

Borçlu olduğum insanların parası neyse verip beni
mahkemeye çıkaracaklarına yemin ettikleri gün.⁷⁷

Beni bitireceklerini, öldüreceklerini söylüyorlar. Ben
onlara “Sevgili dostum, benden bu parayı şimdi istemeyin, şunu benim için biraz erteleyin, bunu alın” diyerek mütevazı bir öneri ile gittiğimde bana, bu şekilde ödemelerini asla geri alamayacaklarını söylüyor—sonra üstüme geliyor, beni haksızlık etmekle suçluyor ve beni dava edecelerini söylüyorlar.

Pekala, bırakayım mahkemeye gitsiner. Umrumda değil, yeter ki Pheidippides nasıl tartışacağını öğrensin. Çok yakında hallediyorum. Haydi bakalım, düşünme okulunun kapısını çalalım.

⁷⁷ Mahkemeye başvuran biri eğer davayı kaybederse diye mahkemeye bir miktar nakit parayı depozito olarak ödemek zorundadır.

[Strepsiades Düşünhane'nin kapısını çalar]

Oğlum... Hey, oğlum... oğlum!

[Sokrates kapıya gelir]

SOKRATES

Selam sana Strepsiades.

STREPSIADES

Selam sana.

Her şeyden önce, bu hediyeyi kabul etmelisin.

[Strepsiades Sokrates'e minik torbayı uzatır]

Bir adamın oğlunun öğretmenine duyduğu saygıyı bir şekilde göstermesi gerekir. Söyle bana-- oğlum senin burada ifade ettiğin yorumlamayı öğrendi mi?

SOKRATES

Evet, öğrendi.

STREPSIADES

Her şeyin kraliçesi Düzenbazlık aşkına, harika bir haber bu!

SOKRATES

Kendini her istediğin davada savunup kazanabilirsin artık.

STREPSIADES

Savunabilir miyim?

Peki eğer etrafta borç aldığımı gören görgü tanıkları varsa?

SOKRATES

Sayıları binlerce bile olsa—
ne kadar fazla o kadar iyi.

STREPSIADES *[trajik bir üslup parodisiyle]*

Öyleyse avazım çıktığı kadar bağıracam—
Ah-ha, şimdi ağlayın bakalım küçük paragözler,
Kendiniz için feryat edin, borçlarınız için, bileşik faiz-
leriniz için.
Belalı yollarınızla başıma daha fazla çorap öremeye-
ceksiniz.
Şahsım adına bu duvarlar arasında parıltılı iki başlı
dilli bir oğlan yetişiyor—
O benim koruyucum, evimin kurtarıcısı, hasımlarım
için bir tehdit.
Babasının zorlu kederlerini ortadan kaldıracak.
İçeri gir ve onu buraya çağır.

[Sokrates Düşünhane'ye geri girer]

Oğlum, yavrum, şimdi çıkmbakalım evden—
ve babanın sözlerine kulak ver.

*[Sokrates ve Pheidippides Düşünhane'den çıkarlar. Pheidip-
pides görünüş olarak değişmiştir. Aynı şekilde bakışı, hareket-
leri ve konuşması da Düşünhane'deki diğer öğrenciler gibi-
dir]*

SOKRATES

İşte genç oğlum.

STREPSIADES

Ah benim canım, canım oğlum.

SOKRATES

Onu al ve burdan git.

[Sokrates Düşünhane'ye geri girer]

STREPSIADES

Ah-ha, oğlum—
ne büyük mutluluk. Benim için yüzünün rengini kay-
betmediğini görmek,
ne kadar iyi hazırlandığını inkar etmeye ve karşıdakiy-
le zıtlasmaya—

ulusal karakterimizi yansıtan, yüzüne tam oturmuş ve
“Ne demek istiyorsun?” diyen bakışını—ki bu bakış
seni hatalı da olsan, suçlu da, bir kurban olarak göste-
ren.

Yüzüne yerleşmiş olan atinalı bakışı biliyorum.
Şimdi beni kurtarmanın vaktidir—çünkü beni mahve-
den de yine sendin.

PHEIDIPPIDES

Korktuğun nedir?

STREPSIADES

Son Dördün ve Yeni Ay.

PHEIDIPPIDES

Bir yeni bir de eski bir gün mü demek istiyorsun?

STREPSIADES

Onların beni mahkemeye vermek için ödeme yaptıkları
günden bahsediyorum!

PHEIDIPPIDES

O halde bunu yapanlar boşuna para kaybedecekler.
Bir günün iki gün etmesine imkan yok.

STREPSIADES

Yok mu?

PHEIDIPPIDES

Nasıl olsun ki?
Bir kadın aynı anda hem yaşlı hem de genç olabilir
mi?

STREPSIADES

Fakat bu yasalarımızın gerektirdiği şeydir.

PHEIDIPPIDES

Benim görüşüme göre onlar yasayı bilmiyorlar—
Yasanın gerçekte ne dediğini.

STREPSIADES

Ne demek bu?

PHEIDIPPIDES

Yaşlı Solon doğası gereği insanları severdi.⁷⁸

STREPSIADES

Fakat bunun Ay Dönümü veya Yeni Ay'la bir ilgisi yok ki.

PHEIDIPPIDES

Pekala, Solon mahkeme çağrısı için Ay Dönümü ve Yeni ay olmak üzere iki günde hazırlanır. Böylece mahkemeye ödeyecekleri ücret Yeni Ay'da yapılabilir.⁷⁹

STREPSIADES

O halde Ay Dönümü'nü neden hesaba katıyorlar?

PHEIDIPPIDES

Böylece davalılar sevgili dostum bir mutabakata varmak için bir gün önceden mahkemeye gidebilirler ve eğer başaramazlarsa bir sonraki gün Yeni Ay başlangıcında epey endişelenmeleri gerekir.

⁷⁸ *Solon*: Atinalı ünlü bir meclis üyesi. Altıncı yüzyılın başlarında Atina yasalarının temelini oluşturmuştur.

⁷⁹ Pheidippides'in takip eden kılı kırk yaran yorumu Strepsiades'e karşı açılan yasal davaların yasal olmadığını söylemekte ve görmezden gelinmelidir çünkü (kısacası) mahkeme depozitoyu almıştı, böylece alacaklıların davayı başlatmaları gerekiyordu, fakat davanın günü yanlış. Dava, Ay Dönümü ve Yeni ay günlerinin anlamının yanlış yorumlanmasına dayanmaktadır. Nitekim bu iki gün arasında bir gün daha vardır. Bu paragraf kişisel çıkarlar için sofist akıl yürütme ve yasalarla ilgili ften pütfen tartışmalar üzerine bir hicivdir.

STREPSIADES

Bu durumda,
neden yargıçlar dava için mahkemeye ödenen parayı
Yeni Ay geldiğinde değil de sadece Ay Döngüsü ile
Yeni Ay arasındaki gün kabul ediyorlar?

PHEIDIPPIDES

Bana öyle geliyor ki,
Yiyecekleri kontrol edenlere benziyorlar—
Mahkemeye para verenleri en hızlı şekilde yakalamak
istiyorlar,
Böylece bir gün öncesinden bir ısırık alabilir oluyorlar.

STREPSIADES

Bu harika!

[Seyirciye]

Sizi işe yaramaz aptallar! Neden orada öyle aptal aptal oturuyorsunuz? Bizim için sizler birer avsınız. Yoksa siz sadece taş mısınız, önemsiz misiniz, koyun veya üst üste yığılmış kupalar mısınız?

Bu durumda ben ve buradaki oğlum adına iyi şansımı—
zı ve zaferimizi kutlamak için bir şarkı tutturmalyım.

[Şarkı söyler]

Ey Strepsiades, kutsanmış olan

Nitekim yoktur zekilik gibisi,

ne akıllı bir oğlan yetiştirmiş kendisi.

Bu yüzden arkadaşlar ve şehir halkı ona övgüler söyleyin

Siz her kazandığınızda onlar beni kıskanacaklar—

benim davamı zafere siz taşıyacaksınız.

Bu yüzden haydi içeri girelim—sizi ağırlamak isterim,
ve ilk olarak size yiyecek bir şeyler vereceğim.

[Strepsiades ve Pheidippides birlikte evlerine girerler. Strepsiades'in alacaklılarından biri, Pasiyas yanında görgü tanığı olarak getirdiği arkadaşıyla birlikte direr]

PASIAS

Bir adam parasını çöpe mi atsin?
Asla! Fakat bunları yaşamaktansa, daha en başta, o zamanlar borcumu ve utancımı unutup bunun üstesinden gelmek ve bugün seni param hususunda görgü tanığı olarak buraya getirmek çok daha iyi olabilirdi. Bu adamı kendi demosumdan düşmanım yapacağım.⁸⁰ Fakat ülkemın düşmesine asla izin vermeyeceğim— asla—hayatta olduğum sürece olmaz. Ve böylece...

[sesini yükselterek]

Strepsiades'i çağırıyorum...

[Strepsiades girer]

STREPSIADES

Kim o?

PASIAS

... bu Ay Dönümü ve Yeni Ay gününde.

STREPSIADES

Seni onun beni iki gün için çağırdığına şahit tutuyorum.
Ne oldu, mesele nedir?

PASIAS

Aldığın borç, on iki mna, şu alaca kır atı aldığın zaman.

STREPSIADES

Bir at mı? Onu dinleme. Hepiniz bilirsiniz ki ben atlardan nefret ederim.

⁸⁰ *demos*: Atina'daki temel politik birimlerden biridir. Üyelik, babadan oğula geçmektedir.

PASIAS

Dahası, Zeus aşkına, bana borcunu ödeyeceğine tüm tanrılar üzerine yemin etmiştin.

STREPSIADES

Evet, tanrı aşkına, fakat Pheidippides o zamanlar benim yerime kuvvetli yorum yapmayı henüz öğrenmemişti.

PASIAS

Öyleyse, şimdi bu yüzden,
borcunu inkar etme niyetinde misin?

STREPSIADES

Eğer inkar etmezsem onun öğrendiği şeylerden nasıl
istifade edebilirim ki?

PASIAS

Sana söyleyeceğim her yerde bana borcun olmadığına
dair tanrılar adına yemin etmeye hazır mısın?

STREPSIADES

Hangi tanrılar?

PASIAS

Zeus, Hermes, Poseidon.

STREPSIADES

Evet, aslında Zeus adına yemin etmek için ben üstüne
fazladan para verirdim.⁸¹

PASIAS

Utanmazsın—umarım bir gün mahvolursun!

⁸¹ Strepsiades burada yemin etmenin çok keyifli olduğunu ve bu zevk için daha fazla para verebileceğini söylüyor ki bu da Pasia'a karşı açık bir hakarettir.

STREPSIADES [*Pasias'ın göbeğini okşayarak*]

Bu şarap rengi deriyi, eğer tuzla ovalarsan daha iyi olacaktır.⁸²

PASIAS

Lanet olsun sana—
Benimle alay ediyorsun!

STREPSIADES [*hala Pasias'ın göbeğini okşayarak*]

Yaklaşık dört galon kadar alır.

PASIAS

Kudretli Zeus aşkına,
Tüm tanrılar aşkına, benimle alay edip bundan öyle
kolay kurtulamayacaksın!

STREPSIADES

Ah sen ve senin tanrılarının—
Bu acayip komik. Ve Zeus—onun üzerine yemin et-
mek anlayanlar için çok saçma.

PASIAS

Bir gün, yemin ederim, tüm bunların bedelini ödeye-
ceksin.
Paramı veriyor musun vermiyor musun?
Gidiyorum, bana bir cevap ver.

STREPSIADES

Sakin ol—
Sana şimdi temiz bir cevap veriyorum.

[*Strepsiades Pasias ve Görgü Tanığını kendi başlarına bıra-
karak evine girer*]

PASIAS

Pekala, sence ne yapacak dersin?
Sana paramı ödeyecek gibi geliyor mu?

⁸² Deri, tabaklama sürecinin bir bölümü olarak düzleştirilir.

[Strepsiades bir yoğurma kabıyla girer]

STREPSIADES

Benden para isteyen adam nerede?
Söyle bakalım—nedir bu?

PASIAS

Nedir bu? Bir yoğurma kabı.

STREPSIADES

Böyle aptal olmana rağmen bir de benden para mı istiyorsun?
Bir yoğurma kabiniyesine yoğurma kabı diyen birine
tek bir kuruş dahi ödemem.

PASIAS

Yani paramı geri vermiyor musun?

STREPSIADES

Bildiğim kadarıyla,
hayır, vermeyeceğim. Öyleyse neden acele edip hızlıca
kapımdan tüymüyorsun.

PASIAS

Bıktım senden.
Bak sana ne diyeceğim—mahkemeye başvuru ücretini
ödüyorum.
Eğer ödemezsem bir gün daha yaşamayayım!

[Pasias Görgü Tanığı ile birlikte çıkar]

STREPSIADES *[peşlerinden seslenerek]*

O halde on iki mna'dan daha fazlasını çöpe atacaksın.
Bunu yapmanı istemiyorum çünkü aptalsın ve yoğurma
kabı hakkında konuşuyorsun.

[Bir diğer alacaklı olan Amynias topallayarak girer. Belirli bir şekilde yaralandığı görülür]

AMYNIAS

Ah, ne kötü. Yazık bana!

STREPSIADES

Dur orda. Kim o, kim o ağlayıp sızlayan? Tanrılardan biri mi yoksa—Karkinus’tan biri mi?⁸³

AMYNIAS

Nedir bu? Kim olduğumu mu bilmek istiyorsun?
Berbat bir kaderi olan bir adamım!

STREPSIADES

O halde kendi başına kal

AMYNIAS [*oldukça trajik bir halde*]

“Ey zalim tanrı,
Ey at arabamın tekerleklerini kıran talih,
Ey Pallas, beni nasıl da yok ettin?”⁸⁴

STREPSIADES

Tlepolemos sana ne tür kötülükler etti?⁸⁵

AMYNIAS

Bana gülmeyin, adamım—onun yerine oğluna benden aldığı parayı geri vermesini söyle—hele ki ben böyle acılar içindeyken.

STREPSIADES

Ne parasından bahsediyorsun?

AMYNIAS

Benden aldığı borçtan bahsediyorum.

⁸³ Karkinus: Trajik dramının Atinalı yazarı.

⁸⁴ Amynias burada Karkinus’un oğlu Xenocles tarafından yazılan bir trajediden alıntı yapmaktadır.

⁸⁵ Tlepolemos, bir önceki notta bahsedilen trajedide adı geçen bir karakterdir.

STREPSIADES

Bana öyle geliyor ki kötü bir zamandan geçiyorsun.

AMYNIAS

Aman tanrım, bu doğru—
At arabamı sürüyordum ve düştüm.

STREPSIADES

Öyleyse neden sanki eşekten düşmüş gibi saçma sap-
pan şeyler söylüyorsun?

AMYNIAS

Ondan paramı geri istiyorsam bunun neresi saçmalık?

STREPSIADES

Bence gayet açık,
Düzgün düşünemiyorsun.

AMYNIAS

Pekala, sana gelince, Hermes aşkına, seni mahkemeye
vereceğim,
Eğer bana paramı geri ödemezsen.

STREPSIADES

Söyle bakalım—
Zeus'un yağmur yağdığında her zaman taze su gön-
derdiğini,
Ya da yağmur yeniden yağdığında güneşin yukarıdan
yerdeki suyu çektiğini mi sanıyorsun?

AMYNIAS

Hangisi bilmiyorum—
ve umrumda da değil.

STREPSIADES

Göksel şeyler hakkında hiçbir şey bilmezken, nasıl oluyor da tek derdin paranı geri almak oluyor?

AMYNIAS

Bak, eğer şimdi paran yoksa,
en azından faizini öde.

STREPSIADES

Şu “faiz”—
Ne tür bir yaratık o?

AMYNIAS

Bilmiyor musun?
Paranın büyüme şeklinden başka bir şey değil,
Günbegün büyüyor, ay ve ay, zaman aktıkça.

STREPSIADES

Tamam, doğru.
Peki ya deniz? Sence şimdi eskiye göre daha mı fazla
suyla dolu?

AMYNIAS

Hayır Zeus aşkına—hâlâ aynı. Eğer çoğalırsa bu do-
ğal düzeni bozardı.

STREPSIADES

Bu durumda seni zavallı hergele,
Eğer deniz kendisine doğru akan birçok nehre rağ-
men hiçbir büyüme göstermiyorsa,
Sen paranı büyötmeye nasıl bu kadar önem veriyor-
sun?
Şimdi, neden burdan defolup gitmiyorsun?

[evin içine seslenerek]

Bana üvendireyi getirin!

AMYNIAS

Tanıklarım var!

[Köle evin içinden çıkıp gelir ve Strepsiades'e bir üvendere verir. Strepsiades Amynias'ı bununla dürtüklemeye başlar]

STREPSIADES

Gel buraya! Neyi bekliyorsun? Hadi, seni minik safkan at!

AMYNIAS

Bu çok acımasızca!

STREPSIADES *[Amynias'ı dürtükleyerek itmeye devam eder]*

Hadi acele et—yoksa bu üvendireyle bağırsaklarını patlatacağım!

[Amynias kaçarak sahneden çıkar]

Kaçıyor musun? İşte demek istediğim buydu, arabanı daha hızlı sürsen iyi ederin.

[Strepsiades evine tekrar girer]

KORO

Ah kötülüğe tapmak ne güzeldir

Buradaki bu yaşlı adam

Öyle seviyor ki kötülüğü

Borçlarını temizlemeyecek.

Fakat yolu yok bugün alt edilecek,

Kurduğu tuzaklarla yorgun düşüp

Burada başladığı ahlaksızlıklardan

Kısa sürede sonra onu korkutacak.

Bana öyle geliyor ki,

Yakın zamanda görecek

Akıllı oğlundan çok öncesinde yapmasını istediği şov—

Sunmasını bir davayı

Doğru olanın karşısını
Ve tüm herkesi yenmesini
Yanılmaca ile.
Oğlunun (anlaşılan o ki)
İsteyecek donarak kalmasını.

*[Strepsiades evinden koşarak çıkar ve peşinden gelip kafasına
vuran Pheidippides’le birlikte sahneye girer.]*

STREPSIADES

Yardım edin! Yardım edin! Komşular, akrabalar, dost
yurttaşlar, yardım edin bana—size yalvarıyorum!
Beni dövüyorlar! Ahhhh, acılar içindeyim—
Ah başım... çenem.

[Pheidippides’e]

Hayırsız,
Kendi babana mı vuruyorsun?

PHEIDIPPIDES

Evet baba, vuruyorum.

STREPSIADES

Gördün mü! Bana vurduğunu kabul ediyor.

PHEIDIPPIDES

Evet, kesinlikle vuruyorum.

STREPSIADES

Sen alçak herif, canı—
Sen kendi babasını inciten birisin!

PHEIDIPPIDES

Devam et—bana böyle adlar takmaya devam et—
Aynı şeyleri defalarca söyle. Bu dayak çılgınlıklarını
duymak hoşuma gidiyor, farkında değil misin?

STREPSIADES

Seni sapkın, aşağılık herif!

PHEIDIPPIDES

Ah, güller!

Beni gül yağmuruna tutmaya devam et!

STREPSIADES

Babana vurur muydun?

PHEIDIPPIDES

Evet, ve tanrılar aşkına sana şimdi göstereceğim sana nasıl vuracağımı.

STREPSIADES

Sen tam bir zavallısın,

Bir insanın babasına vurması nasıl doğru bir davranış olabilir ki?

PHEIDIPPIDES

Bunu sana kanıtlayacağım—ve tartışmayı kazanacağım.

STREPSIADES

Beni burdan mı vuracaksın?

PHEIDIPPIDES

Aslında evet, öyle yapacağım.

Kolay. İki yorumlamadan hangisini istiyorsan onu seç.

STREPSIADES

Hangi iki yorumlamadan?

PHEDIPPIDES

Haklı ve Haksız olan iki yorumlamadan.

STREPSIADES

Tanrı aşkına, oğlum,
Eğer başarabilirsen sana haklı bir davaya karşı sa-
vunma yapmayı öğretirdim—
Ve davayı yoluna sokup haklı çıkarmanı
Oğlu tarafından dövülen bir baba için.

PHEIDIPPIDES

Pekala, sanırım seni ikna etmeyi başaracağım,
Böylece yorumlamalarımı duyduğunda,
Tek kelime dahi edemeyeceksin.

STREPSIADES

Pekala, gerçeği söylemek gerekirse,
Senin söyleyeceklerini duymak istemiyorum.

KORO

Yapacak işlerin var yaşlı adam.
Senin elin üstte nasıl kalacak onu düşün.
İşe yarayacağını düşündüğü şeyler var,
Yoksa böyle bir pislik gibi davranmazdı.
Onu kendinden emin hissettiren bir şey var—
Kibri de bunun kanıtı.

KORO BAŞI [*Strepsiades*'i işaret ederek]

Fakat burada öncelikle Koro'ya söylemen gerek
Kavganın aslının nasıl başladığını.
Bunu her koşulda yapman gerek.

STREPSIADES

Evet, tartışamızın ilk olarak nasıl başladığını anlata-
cağım sizlere.
Bildiğiniz gibi, güzelce yemek yiyorduk.

Lirini alıp Simonides'ten bir şarkı söylemesini istedim
ondan⁸⁶ --
Kesilmiş bir koç kafası hakkındaydı.
Fakat içki içerken lir çalmanın,
Arpa öğüten kadınların şarkı söylemesi gibi
Eski moda bir şey olduğunu söyleyerek
Beni hemencecik reddetti.

PHEIDIPPIDES

Pekala, bu noktada,
Sen de kaba ve saygısız davranmış oluyorsun sanki
ağustosböceklerini sevindiriyormuş gibi.

STREPSIADES

Şimdi söylediği ne varsa,
Önceden de aynı şeyi söylüyordu.
Simonides'in kötü bir şair olduğunu söyledi.
Buna güç bela karşı çıktım, fakat evvela yapmıştım.
Sonra ondan bir mersin ağacı dalı almasını
Ve en azından Aiskhülos'tan benim için bir şeyler
okumasını rica ettim.
Şöyle yanıt verdi, "Bence, Aiskhülos şairler arasında
en gürültücü, yamuk ve abartıcı olandır—sözcükleri
dağ gibi yığar."
Bunun üstüne kalbim ne zar zor attı biliyor musunuz?
Fakat dişlerimi sıktım ve hırsımı içime attım.
Sonra da şöyle dedim, "Öyleyse bana yeni bir şeyler
oku,
daha yeni şairlerden, daha zekice mısralar."
Böylece o da hemen başladı.
Euripides'den bir oğlanın aynı anadan olma
kendi kız kardeşiyle
oynaşmaktan zevk aldığı bir paragraf okudu.
Hırsıma daha fazla engel olamadım—
Hemen oracıkta sözel olarak ona saldırdım
tamamen edepsiz ve utanç verici bir dille.
Sonra, tahmin edileceği üzere,

⁸⁶ Simonides: bir önceki yüzyılın ünlü lirik şairlerinden biriydi.

Birbirimize hakaretler yağdırarak bir ileri bir geri saldırı başladı.
Fakat daha da sonra birden kalktı, beni itti, yumrukladı, boğazımı sıktı ve beni öldürmeye başladı.

PHEIDIPPIDES

Hiç kuşkusuz hakkım var bunu yapmaya,
İnsanlar içinde en akıllısı Euripides'i övmeyen birine.

STREPSIADES

O mu? En akıllısı ha? Ha ha!
Sana ne diyeyim? Hayır, söylemeyeceğim—
Söylersem bir kez daha ısırılırim.

PHEIDIPPIDES

Evet, Zeus aşkına,
Isırıldın—ve bu hakkaniyetli bir şey olurdu.

STREPSIADES

Hakkaniyetli bir şey mi olurdu? Seni utanmaz adam,
Seni ben büyüttüm. Sen daha doğru düzgün konuşmazken,
Her bir çıkardığın sesi anlayana kadar dinledim seni.
“buuuu” dediğinde ne dediğini anladım ve sana su getirdim;
“mamama” dediğinde yemek. Eğer “git git git” dediğinde seni aldım, dışarı çıkardım ve kucagımda tuttum. Oysa sen şimdi boğazımı sıktığında bağırđım ve tuvaletim olduğunu söyledim—
Yine de sen, sen pis vahşı, olduğum yere sıçana kadar beni dışarı çıkarmadın sıkıştırmaya devam ettin.

KORO

Sanırım canlı gençlerin kalpleri
Tıp tıp atıyordur şimdi vereceğı cevabı merakla—
Nitekim eğer bu şekilde davranırsa
Ve yine de akli günü kurtarırsa
Yaşlıların derisine bir iğne bile vermem.

KORO BAŞI

Şimdi işe dön sen kelime eğircisi,
Sen hayli yeni ifadelerin kaşifi.
Bizi ikna etmek için yollar ara, böylece sözünün doğ-
ru olup olmadığı
Gösterecek kendini.

PHEIDIPPIDES

Yeni ve zeki şeylere aşına olmak,
Eski kanunlara aşağılama ile davranmak ne hoş.
Sadece atlarıma odaklandığım zamanlarda,
Yanlışla düşmeden üç kelime bile edemezdin.
Fakat şimdi bu adam şimdi tüm bunların önüne geçti,
En kurnaz görüşlerle aram oldukça iyileşti,
ve yorumlarla ve düşünce şekilleriyle.
Ve böylece birinin babasını cezalandırmasının ne hak-
lı bir şey olduğunu size gösterebileceğime inanıyo-
rum.

STREPSIADES

Tanrılar aşkına,
Atlarıyla ilgilenmeye devam et öyleyse—benim için
Dört atlı bir takımla ilgilenmek dayak yemekten iyi-
dir.

PHEIDIPPIDES

Beni böldüğünde nerde kaldıysam oraya geri dönece-
ğim.
İlkin bana şunu söyle—beni çocukken dövdün mü?

STREPSIADES

Evet,
Fakat bunu seni korumak için yapıyordum.

PHEIDIPPIDES

Öyleyse şunu söyle: ben de seni aynı şekilde koruyor
olamaz mıyım—döverek—

Mademki dövmek korumak demekse?

Neden senin bedeninin esintilerden etkilenmezken be-
nimki etkilensin?

Ben de özgür bir adam olarak doğdum. “Çocuklar ağ-
lar—sence babalar da aynı şekilde ağlayamazlar mı?”
Yasaların çocuklarımız üzerinde bunun uygulanması-
na izin verdiğini iddia edeceksin. Buna cevabım yaşlı
insanların ikinci çocukluklarını yaşadıkları yönünde
olacaktır. Bundan da ötesi—yaşlı adamların gençler
önünde ağlamaları daha çok anlam ifade eder çünkü
onların doğası onları hata yapmalarını daha az olası
kılar.

STREPSIADES

Babaların bu yüzden açtıkları çekiçlere dair bir kural
yoktur.

PHEIDIPPIDES

Fakat kesinlikle birileri senin ve benim gibilerini ya-
saya konu etmiştir? Sonra insanlar yorumlarını ikna
edici bulmuşlardır. Neden gelecek nesil oğlanlar için
benim de yeni yasalar yapmaya hakkım olmasın ki?
Böylece nöbeti devralıp babalarını dövebilirler. Yasa-
dan önceki tüm darbeleri sileriz ve dayaklarımız için
hiçbir geri ödeme talep etmeyiz.

Horozları ve diğer hayvanları düşünün—babalarından
öç alırlar. Sanki biz onlardan ne kadar farklıyız ki?
Tabi onların irade göstermiyor olmaları dışında.

STREPSIADES

Pekala öyleyse,
Eğer tüm yapıp ettiklerinle horozlara benzemek isti-
yorsan,
Neden tünelerde yaşayıp bokla beslenmiyorsun?

PHEIDIPPIDES

Sevgili dostum, bu aynı şey değil—
En azından Sokrates'in düşündüğü şey bu değil.

STREPSIADES

Öyleyse bile, bana vurma. Eğer vurursan kendini suç-
lamak zorunda kalırsın.

PHEIDIPPIDES

Nedenmiş o?

STREPSIADES

Çünkü sana sopa çekmeye hakkım var,
Eğer bir oğlun olsaydı, senin de buna hakkın olurdu.

PHEIDIPPIDES

Eğer yoksa, bu demektir ki bir hiç için ağlamış olu-
rum
ve sen de mezarında gülersin.

STREPSIADES [*seyirciyi işaret ederek*]

Orada, benim yaşımda kimler varsa, bana öylee geli-
yor ki hakkı olan şeyi konuşuyor.
Ve benim görüşüme göre, bu gençlere adil olan ne ise
onu bırakmalıyız.
Yanlış bir şey yaptığımızda tek yapmamız gereken acı
içinde ağlamaktır.

PHEIDIPPIDES

Şimdi başka bir noktayı daha düşün.

STREPSIADES

Hayır, hayır.
Bu beni bitirecek.

PHEIDIPPIDES

Fakat sonra yeniden,
Belki bu kadar ümitsiz hissetmeyeceksin
Acı çektiğin şeyin içinden geçerken.

STREPSIADES

Nedir o?
Bana bundan kazancımın ne olacağını açıkla.

PHEDIPIDES

Sana vurduğum gibi anneme de vuracağım.

STREPSIADES

Ne dedin sen? Neyi iddia ediyorsun?
İkinci nokta birincisinden daha da saygısızcaymış.

PHEDIPIDES

Fakat eğer, Haksız Yorum'u kullanarak, seni birinin
annesine vurmasının onun hakkı olduğunu söyleyerek
yenersem?

STREPSIADES

Peki şuna ne dersin—eğer böyle bir şey yaparsan,
Neden orada duruyorsun? Neden kendini ve Sokra-
tes'i Haksız Yorum'u ve kendini idam kuyusuna at-
mıyorsun?

[Strepsiades Koro'ya döner]

Bu sizin hatanız,
sizin Bulutlar, tüm bunlara katlanmak zorunda olu-
şum.
İlişkilerimi size bırakıyorum.

KORO BAŞI

Hayır.
Bundan sorumlu olan sensin.
Sen kendini bu ağır suçlara yönelttin.

STREPSIADES

Beni zamanında neden bilgilendirmediniz,
yaşlı bir kasaba adamını yartmak yerine?

KORO

Bu bizim ne zaman birinin kötü stretejiler içine düştüğünü görsek yaptığımız şeydir.

Ta ki onu sefalet içine sürükleyene kadar,

Böylece o da tanrılardan korkmayı öğrenir.

STREPSIADES

Amanın. Bu çok sert, siz Bulutlar, fakat yeterince adil.
Ödünç aldığım parayı geri ödemekten kaçınmaya teşebbüs etmemeliydim.

Şimdi, benim canım oğlum, gel benimle—

Gel ki şu adamların, bizim üzerimizde oyun oynayan
Chaerephon ve Sokrates'in

Kökünü kazıyalım.

PHEIDIPPIDES

Fakat ben bana bir şeyler öğretenlere zarar veremem.

STREPSIADES

Evet, bunu öğrenmen gerekir. Baba Zeus'a saygı göster.⁸⁷

PHEIDIPPIDES

Baba Zeus'u dinlemek mi?

Ne modası geçmiş adamsın. Zeus var mı ki?

STREPSIADES

Evet, var.

⁸⁷ Baba Zeus: Babaların haklarını koruması veya Pheidippides'e babasının istediği şeyi yaptırması için Zeus'a bir çağrı gibidir.

PHEIDIPPIDES

Hayır, hayır, o yok—yolu yok, çünkü Vorteks Zeus’u geçersiz kıldı ve her şeyi o emrediyor.

STREPSIADES

Vorteks onu öldürmedi.

[Düşünhane’nin dışında duran küçük yuvarlak kadehi işaret eder]

Ben ise şuradaki vorteks⁸⁸ denen kupa heykel yüzünden sanmıştım. Şu kil parçasının tanrı olabileceğini düşünmek ne aptallıkmış!

PHEIDIPPIDES

Burada kal ve kendi kendine mırıldan dur.

*[Pheidippides girer]*⁸⁹

STREPSIADES

Tanrım, ne delilik. Sokrates için diğer tanrıları dışlayacak kadar delirmiştim.

[Strepsiades çıkar ve evinin dışındaki küçük Hermes heykeliyle konuşur]

Fakat sevgili Hermes, kızgınlığını bana doğrultma, bana eziyet etme. Bana karşı merhametli ol. Boş boş konuşmaları aklımı başımdan aldı. Bana tavsiye ver. Onları mahkeme etmeli, kazanmaya mı çalışmalıyım? Sana hangisi daha doğru görünüyor?

⁸⁸ Vortex: Yunanca “dönmek”, “girdap” veya “burgaç” anlamına gelen *dinos* sözcüğüdür. Düşünhane’nin dışında böyle bir kadehin olması evi yöneten tanrısallığı temsil etmektedir.

⁸⁹ Pheidippides’in eve mi yoksa okula mı girdiği net değildir. Eğer sonuncusu ise, oyunun sonundaki komik şiddet çok daha karanlık bir tona bürünecektir. Çünkü Strepsiades’in yıkıcı öfkesi oğlunu da kapsamaktadır. Aslında oğlunun kaybı, oyunun final sahnesindeki yıkımın yoğunluğunu artıracak kilit bir olay olabilir.

[Bir anlığına heykele bakar]

Çok iyi danışmanlık veeriyorsun. Dava açmayacağım.
Bu mırıldanıp duran aptalların evlerini elimden geldi-
ğince çabuk yakacağım.

[Strepsiades evin içine doğru seslenir]

Xanthias, buraya gel.
Dışarı gel—bir merdiven getir—bir de kazma.
Sonra şu Düşünhane'nin tepesine tırman ve
eğer sahibini seviyorsan, çatıyı ta ki ev üstlerine gö-
çene kadar parçala.

*[Xanthias bir merdiven ve bir kazma ile gelir, Düşünhane'ye
tırmanı ve çatıyı yıkmaya başlar]*

Biri bana yanan bir meşale getirsin.
Diledikleri gibi böbürlensinler, fakat burada bugün
Birileri bana yapılanların cezasını çekecek.

*[Başka bir köle dışarı çıkar ve Strepsiades'e bir meşale verir.
Çatıdaki Xanthias'a katılır ve Düşünhane'nin içini yakmayı
dener]*

ÖĞRENCİ *[Düşünhane'nin içinden]*

Yardım edin! Yardım edin!

STREPSIADES

Haydi, Meşale, alevlerin bir işe yarasın.

*[Strepsiades Düşünhane'nin çatısını ateşe verir. Bir öğrenci
dışarı koşar ve Strepsiades'e ve çatıdaki Xanthias'a bakar]*

ÖĞRENCİ

Sen, oradaki, ne yapıyorsun?

STREPSIADES

Ne mi yapıyorum?
Çatı kirisleriniz ile size güzel bir yorumlama hazırlı-
yorum ne yapayım.

[evden dumanlar yükselirken pencerede bir diğer öğrenci görünür]

ÖĞRENCİ

Yardım edin! Evi yakan da kim?

STREPSIADES

Pelerinini çaldığınız adam.

ÖĞRENCİ

Öleceğiz. Hepimizi öldüreceksin!

STREPSIADES

İstediğim de bu zaten—eğer bu kazma beni hayal kırıklığına uğratmazsa veya bir şekilde düşüp boynumu kırmazsam.

[Sokrates bir duman bulutunun arasından evin dışına çıkar. Fena halde öksürüyordur.]

SOKRATES

Çatıda ne yapıyorsun?

STREPSIADES

Havada yürüyor ve güneş üzerine kafa patlatıyorum.

SOKRATES *[Öksürerek]*

Bu çok kötü—boğulacağım.

ÖĞRENCİ *[Hala pencerede]*

Peki ya zavallı ben? Yanıp kül olacağım.

[Strepsiades ve Xanthias çatıdan inerler]

STREPSIADES *[Sokrates'e]*

Neden çalıştığın konularda tanrılara karşı bu kadar saygısızsın? Ayın meskenini ne zaman keşfettin? Türlü türlü sebepten fakat en çok da saygısızlıkları için hepsini kovala, hepsine vur, bir şeyler fırlat üzerlerine—

[Strepsiades ve Xanthias Sokrates'i kovalarlar ve öğrenciler onların peşisıra sahneden çıkarlar]

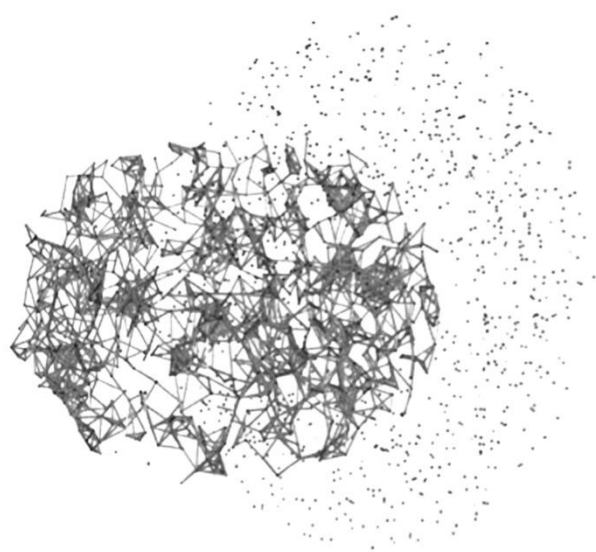
KORO BAŞI

Sürün bizi burdan uzağa! Uzaklara!

Bugün yeteri kadar şarkı söyleyip dans ettik.

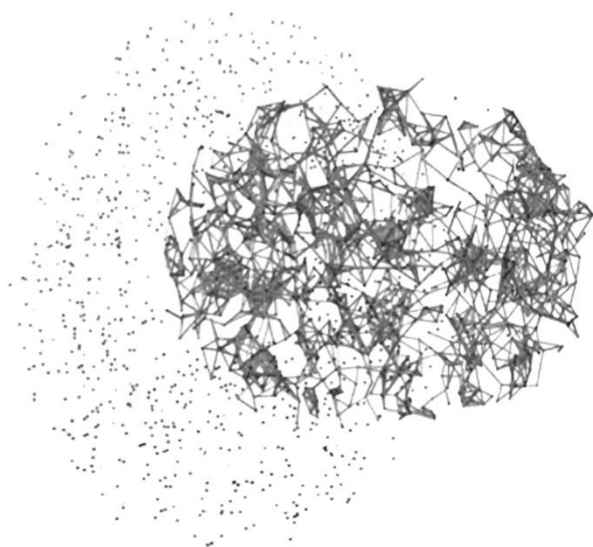
[Koro çıkar]

000

[Ἀδύκος Λόγος]
[Δίκαιος Λόγος]
Στρεψιάδης
Κορυφαία

οἱ τοι τάλας δειλῆαιος ἀποπνιγέσθαι.
ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι.
1505
τί γάρ *μαθόντες* τοὺς θεοὺς ὕβριζετε,
καὶ τῆς *Σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὴν ἔδραν*;
1510
οἴωκε, βῶλλε, παῖε, πολλῶν οὐνεκα,
μάλιστα δ' εἰδὼς τοὺς θεοὺς ὥς ἡδίκουν.
ἡγείσθ' ἔξω, κελχόρευσαι γάρ
ἡερίως τὸ γε τῆμερον ἡμῖν.

1475	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ἐνταῦθα σαυτὴν παρὰφρόνει καὶ φλὴνῳφα.
1480	[ΘΥΡΩΡΟΣ]	οἱμοὶ παρὰνοίας. ὧς ἐμεινόμεν ἄρα, ὅτ' ἐξέβαλλον τοὺς θεοὺς διὰ Σωκράτη ἡμῆς μὲ' ἐπὶ τριπλήν, ἀλλὰ σὺ γυνώμην ἔχε ἐμὸν παρὰνοήσαντος ἀδολεσχήα.
1485		καὶ μοι γένοθ' ὑμῖβονος, εἴτ' αὐτοὺς γράφῃν διωκόμεν γράψαμενοι, εἴθ' ὅτι σοὶ δοκεῖ. ὁρθὼς παραινέεις οὐκ ἔων δικορραφεῖν, ἀλλ' ὧς τάχιστα' ἐμπεμπάναι τὴν οἰκίαν τὼν ἀδολεσχόν. δεῦρο δεῦρ', ὦ Ξανθία, κλήμακα λαβὼν ἐξέλθε καὶ σμιννὴν φέρον, κἄπειτ' ἐπαναβὰς ἐπὶ τὸ Φρονοσιετήριον τὸ τέγος κατασκασαί, εἰ φιλίης τὸν δεσπότην,
1490		ἔως ἂν αὐτοῖς ἐμψύχῃς τὴν οἰκίαν ἐμοὶ δὲ δῶδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένῃν, κἀγὼ τιν' αὐτῶν τήμερον δοῦναι δίκην ἐμοὶ ποιήσω, κεῖ σφόδρ' εἶσ' ἀμαρύνεις.
	[ΘΥΡΩΡΟΣ]	ιοὺ, ioὺ
	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	σὸν ἔργον, ὦ δῶς, ἵεναι πολὺν φάλογα.
	[ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ]	ἀνθρώπε, τί ποεῖς;
1495	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ὅτι ποίω; τί δ' ἄλλο γ' ἢ διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τῆς οἰκίας;
	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	οἴμοι τίς ἡμῶν πυρολεῖ τὴν οἰκίαν;
	[ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ]	ἐκείνος οὐπερ θοήματιον εἰλήφασκε.
	[ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ]	ἀπολεῖς, ἀπολεῖς.
1500	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	τοῦτ' αὐτὸ γὰρ καὶ βούλομαι, ἣν ἡ σμιννὴ μοι μὴ προδῶ τὰς ἐλπίδας, ἣ γὰρ πρότερον πῶς ἐκτραχέλισθ' ἔπεσ'.
	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	οὐτος, τί ποεῖς ἔτιδ' οὐπὶ τοῦ τέγους;
	ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ἀερόβατον καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.

1450	τὴν μητὲρ' ὧς τῷτατιν χρεών· οὐδὲν σε καλῶσαι σεαυ- τὸν ἐμβάλειν εἰς τὸ βάραθρον μετὰ Λωκράτους	1450	τὴν μητὲρ' ὧς τῷτατιν χρεών· οὐδὲν σε καλῶσαι σεαυ- τὸν ἐμβάλειν εἰς τὸ βάραθρον μετὰ Λωκράτους
1455	αὐτὸς μὲν οὖν σαυτῷ τὸ τῶτον αἴτιος, σπέρμας σεαυτὸν εἰς πονηρὰ πρῶμιατα.	1455	αὐτὸς μὲν οὖν σαυτῷ τὸ τῶτον αἴτιος, σπέρμας σεαυτὸν εἰς πονηρὰ πρῶμιατα.
1460	ἡμεῖς ποιοῦμεν ταυτ' ἐκῆστοθ' ὅταν τινα ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν εἰς κακόν, ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδουκέναι.	1460	ἡμεῖς ποιοῦμεν ταυτ' ἐκῆστοθ' ὅταν τινα ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν εἰς κακόν, ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδουκέναι.
1465	οὐ γὰρ με χρεῖται ἡ ἀναπεισθήνην ἀποστρέφειν· νῦν οὖν ὁ πῶτος, ὃ φιλίαται, τὸν Χαιρέφωνα τὸν μιστὸν καὶ Λωκράτην ἀπολεῖς μετ' ἐμοῦ ἅθων, οἱ γὰρ κἄμ' ἐξηπάτων.	1465	οὐ γὰρ με χρεῖται ἡ ἀναπεισθήνην ἀποστρέφειν· νῦν οὖν ὁ πῶτος, ὃ φιλίαται, τὸν Χαιρέφωνα τὸν μιστὸν καὶ Λωκράτην ἀπολεῖς μετ' ἐμοῦ ἅθων, οἱ γὰρ κἄμ' ἐξηπάτων.
1470	οὐκ ἐξέληλθακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ἐποίησα διὰ τοῦτον τὸν δῖνον· οἴμαι δὲ βλάματος ὅτε καὶ σὲ χυρπεῖον ὄντα θεὸν ἡγησάμην.	1470	οὐκ ἐξέληλθακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ἐποίησα διὰ τοῦτον τὸν δῖνον· οἴμαι δὲ βλάματος ὅτε καὶ σὲ χυρπεῖον ὄντα θεὸν ἡγησάμην.

1425	ὥσπερ σὺ κἀγὼ, καὶ λέγων ἐπειθε τοὺς παλαιούς; ἦτις τὸν τι δὴτ' ἐξέστει κάμοι κανὼν αὐτὸ τοῖς θεῖναι νόμιον τοῖς υἱέσιν, τοὺς πατέρας ἀντιτίθενται, ὅσας δὲ πλῆγας εἰχόμεν πρὶν τὸν νόμιον τεθῆναι, ἀφείμεν, καὶ διδοίμεν αὐτοῖς προΐκα συγκεκοσμέαι. ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται. καίτοι τί διαφέρουσιν ἡμῶν ἐκείνοι, πλὴν γ' ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσιν;	1425
1430	τί δὴτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀεκτερόνας ἀπαντα μῆλ', οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον κατὰ ζῦλον καθέβδεις;	1430
1440	οὐ ταῦτόν, ὦ τάν, ἐστίν, οὐδ' ἂν Λωκράται δοκοίη. πρὸς ταῦτα μὴ τῶντ'· εἰ δὲ μὴ, σμῦτόν ποτ' αἰτιάσει.	1440
1445	καὶ πῶς; ἐπεὶ σὲ μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν, σὺ δ', ἦν γένηται σοί, τὸν υἱόν.	1445
	Φειδωπιδής ἐμὸι μὲν, ὦ νόρξες ἡλικες, δοκεὶ λέγειν δίκαια κάμοιγε συγχωρεῖν δοκεῖ τοῖς τοιοῖσι τῶνδε κη. κλῆειν γὰρ ἡμᾶς εἰκὸς ἐστ', ἦν μὴ δίκαια δρῶμεν.	
	Φειδωπιδής σκέψαι δὲ χᾶτεράν ἐτι γνῶμην.	
	Στρεψιδής ἀπὸ γὰρ ὀλοβήμα.	
	Φειδωπιδής καὶ μὴν ἰσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν ἅ νῦν πεπονθας.	
	Στρεψιδής πῶς δὴ; δίδασκον γὰρ τί μ' ἐκ τοῦτων ἐπωφελήσεις.	
	Φειδωπιδής τὴν μῆτερ' ὥσπερ καὶ σὲ τυπῆσω.	
	Στρεψιδής τοῦθ' ἔτερον αὐτὸ μείζον κακόν.	
	Φειδωπιδής τί φῆς, τί φῆς σὺ;	
	Φειδωπιδής τί δ' ἦν ἐχόν τὸν ἥττω λόγον σε νικήσω λέγων	

οἴμαι γε τὸν νεωτέρον τὰς καρδίας
 πηδᾶν ὅ τι λέξει.
 εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' οὐτός ἐξέφυγαμῆενος
 ἀλλὰ τὸν ἀναπεῖσι,
 τὸ δέριμα τὸν γεραιτέρων ἀβροχίαν ἄν
 ἄλλ' οὐδ' ἐρεβίθου.

1395

κατακλεισμός

[Κορυφαία]

σὸν ἔργον, ὦ καινὸν ἐπὶ κινήτᾳ καὶ μογχευτά
 περὶ τινὰ ζητεῖν, ὅπως δόξῃς ἀγέειν δίκαια.

Φειδωπιδής

ὥς ἡδὲ καινοῖς πράγμασιν καὶ δεξιότης οἴμαι,
 καὶ τὸν καθεστῶτων νόμων ὑπερφρονεῖν δύνασθαι.
 ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲν ἱππικὴ τὸν νόον ἡδὺν ἡρόνῃ
 προσείχον,
 οὐδ' ἂν εἴποιμι εἴτε ἐν βῆμαθ' οἶός τ' ἦν πρὶν ἐξαμαρτεῖν
 νῦν δ' ἐπειδὴ μ' οὐροσὶ τοῦτων ἐπαυσεῖν ἄντος,
 γνῶμαις δὲ λειπταῖς καὶ λόγοις ζῶντα καὶ μερμηλύναις,
 οἴμαι διδάσκειν ὥς δίκαιον τὸν πατέρα κομᾶζειν.

1400

Στρεψιάδης

ἵππου τοῖνον νῆ Δι', ὥς ἐμοῖγε κρεῖττον ἔστιν
 ἵππων τρέφειν τέρπικρον ἢ τυπιδίμενον ἐπιτρίβηναι.

Φειδωπιδής

ἐκεῖσε δ' ὅθεν ἀπεσχησάς με τὸν λόγον μείριμι,
 καὶ πρὸτ' ἐρήσομαι σε τοῦτ'. παῖδα μ' ὄντ' ἐτυπτες;

Στρεψιάδης

ἐγώ γε σ', ἐννοῶν τε καὶ κηδόμενος.

Φειδωπιδής

οὐ καμῆ σοὶ δίκαιον ἔστιν ἐννοεῖν οἴωτός
 εἶπε δὴ μοι,

1410

τῦττιν τ', εἰπειδὴ περ γε τοῦτ' ἐστ' ἐννοεῖν, τὸ τῦττιν;
 πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χερὶ πλῆγυν ἄθῳον εἶναι,
 τοῦμιν δὲ δὲ μῆ; καὶ μῆν ἐφύν ἐλκευθέρως γε καλῶ.
 κἀμόνοι παῖδες, πατέρα δ' οὐ καλᾶειν δοκεῖς; ...
 φησὶς νομίζεσθαι σὺ, παῖδος τοῦτο τοῦργον εἶναι.
 ἐγὼ δὲ γ' ἀντιέτιομι' ἂν ὥς «ὀίς παῖδες οἱ γέροντες»
 εἰκόδ' ὅδε ἡδύλαον τοῦς γέροντας ἢ νεοῦς τι καλᾶειν,
 ὁπότερ ἐξάμαρτανεῖν ἵππον δίκαιον ἂν τοῦς.

1415

Στρεψιάδης

ἄλλ' οὐδὰμοῦ νομίζετα τὸν πατέρα τοῦτο πᾶσχειν.

1420

Φειδωπιδής

οὐκ οὖν ἀνὴρ ὁ τὸν νόμον θείς τοῦτον ἦν τὸ πρῶτον,

1335	Φειδωπίδης	καὶ ἀποφῶν γε νῆ Δία ὡς ἐν δίκῃ σ' εἴτυπον.
	Στρεψιάδης	ὦ μαρῶταε, καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ἐν δίκῃ;
1340	Φειδωπίδης	ἐδιδασῆμην μέντοι σε νῆ Δί', ὦ μέλε, τοῖσιν δίκαιοις ἀντιλέγειν, εἰ τὰντα γε τὸν πατέρα τύπτειθ' ἐστὶν ὑπὸ τῶν υἱέων.
	Στρεψιάδης	ἀλλ' οἴομαι μέντοι σ' ἀναστείνειν, ὥστε γε οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος οὐδὲν ἀντεπεῖς.
	Στρεψιάδης	καὶ μὴν ὅ τι καὶ λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι.
1345	Φειδωπίδης	σὸν ἔργον, ὦ πρεσβῦτα, φροντίζειν ὀπι τὸν ἄνδρα κρατήσεας,
	Στρεψιάδης	ὡς οὐτος, εἰ μὴ τῷ <i>πειποίθειν</i> , οὐκ ἂν ἦν οὐτως ἀκόλαστος.
	Φειδωπίδης	ἀλλ' εἴθ' ὅτ' ἠραστούνετα· δῆλόν γε τὰν- <i>θρόνον</i> στί τὸ <i>λίμνα</i> .
	Στρεψιάδης	1350
1355	Στρεψιάδης	καὶ μὴν ὅθεν γε πρῶτον ἡρξάμεσθα λαοδοροεῖσθαι ἐγὼ φράσω· περὶ γὰρ εἰσιτωμένθ', ὥσπερ ἴστε, πρῶτον μὲν αὐτὸν τὴν ἄρπαν λαβόντ' ἐγὼ κέλευσα
	[Κορυφαία]	ἀλλ' εἰς ὅτου τὸ πρῶτον ἡρξάθ' ἡ μάχῃ γένεσθαι, ἦδη λέγειν χρὴ πρὸς χορὸν· πάντως δὲ τοῖτο δρᾶσεας.

1305	οἷον τὸ παραγμμάτων ἐρᾶν φάσιν· ὁ γὰρ γέρον ὁδὸν ἐρασθεὶς ἀποσσεφῆται βουλῆται τὰ χρῆμαθ' ἀδανείστατο· κοὺς ἐσθ' ὅπως οὐ τῆμερον ἀλψεται τι πρᾶγμα, ὁ τοῦ- τοῦ ποιήσει τὸν σοφιστὴν <ἰσως ἀνθ' > ὧν πανουργεῖν ἥρξαι, ἐξαιφνης λαβεῖν κακὸν τι.	1310
1315	πᾶσαι ποτ' ἐπέζηται, ἐλνα τὸν υἱὸν δευδὸν οἱ γνώμας ἐναντίας ἀέγειν τοῖσιν δικάσις, ὥστε vi- κᾶν ἀπαντας οἴσπερ ἄν ῥυγγενηται, κᾶν ἀέγη πᾶμπόνηρ· ἰσως δ' ἰσως βουλήσεται καῖφονον ἀντὶν εἶναι.	1320
1325	ἡμεῖς καὶ ὑπερβείς καὶ δημόται, ὡ γέρονες καὶ ῥυγγεβείς καὶ αἱσιόκακα κοδοῖμιον τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς γνάθου. ὡ ἡμεῖς, τῦπτεῖς τὸν πατέρα, φῆμι, ὡ πατέρα.	1325
1330	ὅραθ' ὁμολογοῦνθ' ὅτι με τῦπτεῖ; καὶ μᾶλα. ὡ ἡμεῖς καὶ παρὰλοῖα καὶ τοῖς ὠρῶγε. αὐθὶς με ταῦτα ταῦτα καὶ πλείω ἀέγε. ἀρ' οἷσθ' ὅτι χαίρω πᾶσι ἀκούων καὶ κακῶ, τῦπτεῖς τὸν πατέρα τῦπτεῖς;	1330

ὅτι ἡ 'κλῆσις ἐνθικῶς τὴν «κῆρυον».

ἰὼ μοι μοι.

1260

τίς οὐτοσί ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνών; οὐ τί σου
τῶν Καρκίνου τίς δαυμῶν ἐφθέγγατο;

Ἀμεινίτις

Στρεψιάδης

Ἀμεινίτις

Στρεψιάδης

Ἀμεινίτις

ὦ σκληρὲ δάμιον· ὦ τῷχαι θρασυάντρογες
ἔμπων ἐμῶν· ὦ Παλλὰς, ὧς με ἀνωλεσας.
τί δαί σε Τληπόλεμος ποτ' εἰργασται κακόν;

μή σκώπτει μί, ὦ τᾶν, ἀλλὰ μοι τὰ χρῆματα
τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι κέλευσεν ἄλλαβεν,
ἀλλῶς τε μέντοι καὶ κακῶς περπαγόν.

τὰ ποῖα τᾶντα χρῆμαθ' ;

1270

κακῶς ἄρ' ὄντως εἶχες, ὧς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ἔπουν γ' ἐλαύνων ἐξέπρεσον, νῆ τοὺς θεοὺς.
τί δῆτα λιηεῖς ὥσπερ ἄρ' ὄνον καταπασών;

λίηρ, τὰ χρῆματ' ἀπολαβεῖν εἰ βούλομαι;

οὐκ ἔσθ' ὅπως σὺ γ' ἄβρογς ὑμῖνεις.

1275

τὶ δαί,

τὸν ἐγκέφαλον ὥσπερ σεσείσθαι μοι δοκεῖς.
σὺ δέ, νῆ τὸν Ἑρμῆν, προσκεκλήσεσθαι γέ μοι,
εἰ μὴ ποδώκεϊς τᾶρπυριον.

1255	καίτοι σὲ τοῦτο γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν καὶ προσπαθεῖς ἄρ' ἀνὰ πρὸς ταῖς δώδεκα. ἤσσω πρυνάει', ἢ μῆκετι ζῶην ἐγὼ. ἀπειμ'. καὶ τοῦτ' ἴσθ', ὅτι	Στρεψιάδης	Πασίας
1250	οὐχ ὅσον γ' ἔμ' εἰδέναι. οὐκουν ἀνύσας τι θάρτρον ἀπολιταργεῖς ἀπὸ τῆς θύρας; οὐκ ἄρ' ἀποδόσεις; ὄστις καλέσσει «κάρδοπον» τὴν καρδόπην. ἔπειτ' ἀμαρτεῖς τάρνυριον τοιοῦτος ὢν; οὐκ ἂν ἀποδοῖην οὐδ' ἂν ὀβλοῶν οὐδέν; τοῦθ' ὅ τι ἔστι, «κάρδοπον».	Στρεψιάδης	Πασίας
1245	τοῦτ' εἴτι, «κάρδοπον». τοῦτ' εἴτι; ποῦδ' ὅτ' οὐτος ἀμαρτὴν με τάρνυριον; ἄγε, τί σοι δοκεῖ δρᾶσθαι; ἀποδόσεις μοι δοκεῖ; ἔχε νυν ἡσυχός, ἐγὼ γάρ ἄντικ' ἀποκρινόμεθα σοι σαφώς.	Στρεψιάδης	Πασίας
1240	ἀποδείψων ἀποκρινόμενος. ἂλ', εἴτ' ἀποδόσεις μοι τὰ χρήματα' εἴτε μὴ, ἢ μὴν σὺ τοῦτων τῷ χροῶν δώσεις δίκην. καὶ Ζεὺς γελῶς δυνήμενος τοῖς εἰδόσιν. θαυμαστὸς ἦσθην «θεοῖς», οὔτοι μὲ τὸν Δία τὸν μέγαν καὶ τοὺς θεοὺς ἔμοῃ καταπολεῖ. ἔξ ἧος γωῖς γωρῖσται. οἴμ' ὧς καταγέλαστος.	Στρεψιάδης	Πασίας

1212/3	Πασίας	ἀλλ' εἰδὼς σε βούλομαι πρῶτον ἐστῆναι.
1215	Στρεψιάδης	εἰτ' ἀνδρα τὼν ἀντὶ τῆς χρεῖας ποιεῖν· ἀλλὰ κρείττον ἐνθάδε ἢ οὐδέποτε γ'· ἀλλὰ κρείττον ἐνθάδε ἢ οὐδέποτε γ' ἐνεκα νυνὶ χρημάτων, ἀπερὸ θύμῃς μάλ' ἢ σφὲν πρῶτον, ἐκὼς σε κλητεύουσιν, καὶ γυνήσονται ἐχθρὸς εἶναι πρὸς τοὺς οὐλοισιν ἀνδρῶτι.
1220	Πασίας	ἀτὰρ οὐδέποτε γε τὴν πατρίδα κατασφύζων, ὧν, ἀλλὰ καθόμιαι Στρεψιάδην...
1225	Στρεψιάδης	τίς οὐτοσὶ;
1230	Πασίας	εἰς τὴν ἐννὰ τε καὶ πέντε.
1235	Στρεψιάδης	μάρτυρμα ὅτι εἰς δὲ' ἔστιν ἡμέρας· τὸν χρεῖματος; τῶν δὲ δόξα μιν, ἃς ἐλθέειν ὀνομαζέμενος τὸν ψαφὸν ἔσται.
	Πασίας	ὅν πάντες ἴστε μισοῦν· ἡμῶν.
	Στρεψιάδης	καὶ νῆ Δι' ἀποδιδέειν γ' ἐπὶ μιν τοὺς θεούς.
	Πασίας	μὰ τὸν Δι', οὐ γὰρ παρ' ἐξήντητο φειδύμενος μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.
1235	Στρεψιάδης	νῦν δὲ διὰ τοῦτ' ἐξαρνος εἶναι διανοεῖ;
	Πασίας	τί γὰρ ἄλλ'· ἂν ἀπολαμβάνει τοὺς μισήματα;
	Στρεψιάδης	καὶ ταῦτ' ἐθέλησιν ἀποδοῦναι μοι τοὺς θεούς
	Πασίας	τὴν δὲ κελεύσω γὰρ σε;
	Στρεψιάδης	τοὺς ποίους θεούς;
	Πασίας	τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Ποσειδῶν.
1235	Πασίας	νῆ Δία. καὶ προσκαταθήην γ', ὥστε ὁμῶς, τριώβολον.

	πολὸν γε μάλλον, κἄν παρῶσι χίλιοι.	ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ
1155	βοῶμαι τ' ἄρα τὰν υπέρτονον βοῶν. ἰὼ. κἄν τ' ἀρχαία καὶ τόκων ἀντοί τε καὶ τ' ἀρχαία καὶ τόκων οὐδὲν γὰρ ἂν με φάσθον ἐργάσασθ' ἔτι,	
1160	οἷός ἐμὸι τρέφεται τοιοῦτ' ἐνὶ δόμῳσι παῖς,	
1163/4	ἀμφηκεῖ γλώττι λῆπτων, προβόλος ἐμὸς, σωτήρ δόμοις, ἐχθροῖς βλάβη,	
1165	λυσαντίας πατρὸς μεγάλων κακῶν. ὃν κλέεσον τρέχων ἐνδοθέν ὧς ἐμὲ. ὧ τέκνον, ὧ παῖ, ἐξέλθ' οἶκον.	
1170	ἰὼ ἰὼ, τέκνον, ἰὼ ἰὼ ἰὼ. ὧς ῥηδομαι σου πῶτα τὴν χροὸν ἰδών. νῦν μὲν γ' ἰδὲν εἰ πῶτον ἐξαρνητικός κἀντιλογικός, καὶ τοῦτο τοῦνυχθριον ἀτεχνῶς ἐπανεθεῖ, τὸ « τὶ λῆγεις σὺ, » καὶ δοκεῖν [ἔτι τοῦ προσώπου τ' ἐστὶν Ἀττικὸν βλάπτος.] νῦν οὖν ὅπως σῶσαις μ', ἐπεὶ κἀπώλεσας.	ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ
1180	τὴν ἐνὴν τε καὶ νῆαν. ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ νῆα τὴς ἡμέρας εἰς τὴν γε θήσιν τὰ πρυτανεῖα φασὶ μοι.	ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ ΣΤΡΕΨΙΔΩΝΗΣ
	φοβεῖ δὲ δὴ τί;	
	οὐκ ἂν γένοιτο;	

			[Ἀδικος ἄλογος]	καὶ μάρτυρες παρήσαν, ὅτ' ἐδανειζόμεναι·
			Στρεψιάδης	ὥστ' ἀποφύγοις ἀν' ἡντιν' ἀν βούλῃ δίκην·
1150			[Ἀδικος ἄλογος]	εὖ γ', ὃ παμπασίλει' Ἀπαιόλη·
			Στρεψιάδης	μεμύθηκεν·
			[Ἀδικος ἄλογος]	κἀγὼ γέ σ', ἀλλὰ τουτοὶν πρῶτον λαβέ, χρὴ γάρ ἐπιθυμούμεν τι τὸν διδάσκαλον, καὶ μοι τὸν υἱόν, εἰ μεμύθηκε τὸν ἄλογον, ἐκείνον, εἴφ', ὃν ἀρτίως εἰσηγάγεας·
1145			Στρεψιάδης	Στρεψιάδην ἀπαύσιαμα·
			[Θυρωρός]	παῖ, ἦμῃ, παῖ, παῖ. τάχα δ' εἰσοίμα κούμας τὸ φροντιστήριον· εἴτερ μεμύθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης· νῦν οὐν οὐν δικάζεσθων, ὀλίγον γάρ μοι μέλει, ὥς ὡδικὸς εἴμῃ, καὶ δικάζεσθαι φασί μοι· οὐτως ἀπολήψεσθ', ἀλλὰ λοιδοροῦσι με τὸ δ' ἀναβαλόν μοι, τὸ δ' ἄφεζ», οὐ φασί ποτε « ὡ δὲ θαυμάσιε, τὸ μέν τι νυνὶ μὴ ἰάβηγ, κἀμοὶ μὲν τριῖα τε καὶ δίκαι' αἰτοῦμεν, θεῖς μοι πρυτανεὶ' ἀπολείν με φησι κἀζολεῖν, πᾶς γάρ τις ὁμνός, οἷς ὀφείλων τυγχαῖω, εὐθύς μετὰ ταύτην ἔσθ' ἐνὶ τε καὶ νῆα· δέδουκα καὶ πέφικα καὶ βδέλυττοίμα, εἴθ' ἦν ἐγὼ μάλα στα πασὼν ἡμερῶν πέμπτῃ, τέτρεψ', ἥρτη, μετὰ ταύτην δευτέρα,
			Στρεψιάδης	ἦν δ' ἀπὸ μάλιστα τις ἡμῶς θνητὸς ὢν οὐσας θέας, προσεχέτω τὸν νότον, πρὸς ἡμῶν οἷα πέτεται κακὰ, λαμπάνων οὐτ' οἶνον οὐτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τοῦ χυρίου· ἡνικ' ἀν γάρ αἱ τ' ἐλάττω βασιτάωσθ' αἱ τ' ἀμυελοῖ, ἀποκεκώθονονται· τοιαύτας σφεδρόμας παμίσσομεν· ἦν δὲ πάλιν θέοντα· ἰδόμεναι, ὕσσομεν καὶ τοῦ τέλους τὸν κέρμαον ἀντοῦ χαλκᾶς στρογγύλας συντρίψομεν· κἀν γὰρ ἡ ποτ' ἀντὸς ἡ τὼν ζυγυγῶν ἡ τὼν φίλων, κἀν ἐν Αἰνυτῷ τυχεῖν ὢν μάλα ἢ κρῖναι κακῶς.
1130				
1125				

1120

ὥστε μὴτ' ἀνχμὸν πιεῖν μὴτ' ἄγαν ἐπομῖβραν.
εἶτα τὸν καρπὸν τεκοῦσας ἀμπελῶν φυλάσσοιμεν,
ὕσσομεν πρῶτοι οἰνὴν ἤμιν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
πρῶτα μὲν γάρ, ἣν νεῶν βουλήσθ' ἐν ᾧ πα τὸν ἀγρὸν
ῥοφάωσ' ἐκ τῶν δικαίων, βουλόμεσθ' ἡμεῖς φάσαι.
1115 τοὺς κριτὰς δὲ κερδανούσιν, ἣν τι τὸνδε τὸν γορὸν

Χορὸς

Δευτέρη Παράβασις

χωρεῖτε νυν· οἴμαι δὲ σοὶ
ταῦτα μετὰμειλήσειν.

Κορφαῖα

γὺρὸν μὲν οὖν, οἴμαι γε, καὶ κακοδαίμονα.

Φειδωπιδίης

ἀμῆλει κομῆε τὸντον σφοιστὴν δεῖδον.

Ἀδικος Ἀδὺος

1111

στῆμιον οἶαν εἰς τὰ μείζων πρῶγμια.
οἷον δικιδίους, τὴν δ' ἐτέρων ἀντὶ γυνῶν
ἐν μοι στομῶσεῖς ἀντὶν, ἐπὶ μὲν θάτερα
διδασκε καὶ κολάζε καὶ μέμνησ' ὅπως

Στρωπιδίης

1105

τί δῆτα; πότερα τούτων ἀπαγέσθαι λαβὼν
βούλει τὸν νῖον, ἢ διδάσκει σοὶ ἄγειν;

[Ἀδικος Ἀδὺος]

* * *

ὡς ἐξαστομολῶ πρὸς νῆας;
δεῖξασθὲ μοι θοήματα,
ἡττηθεὶς ᾧ κινούμενοι πρὸς τὸν θεῶν,
τί δῆτ' ἐπεῖς;

Δίκαιος Ἀδὺος

Ἀδικος Ἀδὺος

1100

καὶ τὸν κομήτην τουτοῖν.
γὼν οἷδ' ἐγὼ κῶκεῖνοι
τοὺς ἐβρυπῶκτους, τουτοῖν
πολὺ πλείονας, νῆ τοὺς θεοὺς,

Δίκαιος Ἀδὺος

Ἀδικος Ἀδὺος

καὶ δὴ σκοπῶ.

Δίκαιος Ἀδὺος

καὶ τὸν θεῶν ὁπότεροι πλείους; σκόπει.

1095	ἄρα δὴ τ' ἐγνώκας ὧς οὐδὲν ἀέγεις;	Ἀδικος ἄλογος
	ἐξ ἐβρυσπρωκτων.	Ἀδικος ἄλογος
	ἐν ἀέγεις. <i>δηληνποδοι</i> δ' ἐκ τίνων;	Ἀδικος ἄλογος
	ἐξ ἐβρυσπρωκτων.	Ἀδικος ἄλογος
1090	πείθομαι. τί δαί; τραγῳδοῦς ἐκ τίνων;	Ἀδικος ἄλογος
	ἐξ ἐβρυσπρωκτων.	Ἀδικος ἄλογος
	φέρει δὴ μοι φράσων, συνηγοροῦσιν ἐκ τίνων;	Ἀδικος ἄλογος
	συνήσομαι. τί δ' ἄλλο;	Ἀδικος ἄλογος
	τί δὴ τ' ἐρείς, ἦν τοῦτο νικηθῆς ἐμὸν;	Ἀδικος ἄλογος
	τί μὲν οὖν ἂν εἴη μετ' ἔσιν πᾶσι τοῦτον ποτε;	Ἀδικος ἄλογος
1085	ἦν δ' ἐβρυσπρωκτος ἦ, τί πείσεται κακόν;	Ἀδικος ἄλογος
	τί δ', ἦν παφαναίδωθῇ πηθόμενος σοι τέφρα τε τι λήθῃ, ἔξει τινὲς γνῶμην ἀέγειν, τὸ μὴ ἐβρυσπρωκτος εἶναι;	Ἀδικος ἄλογος
1080	καίτοι σὺ θνητὸς ὢν θεοῦ πῶς μετ' ἔσιν ἂν δύναιο; κακεῖνος ὧς ἦτερον Ἐρωτος ἐστὶ καὶ γυναικῶν, ὧς οὐδὲν ἡδίκικηκας. εἴτ' εἰς τὸν Δι' ἐπαυανενεγκεῖν, μολχὸς γὰρ ἦν ἂν τυγχίης ἀλόνος, τὰ δ' ἀνταρπεῖς πρὸς αὐτόν, ἥρω τῇ φῶσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μὴδὲν αἰσχρὸν. ἀποδολάμας. ἀδύνατος γὰρ εἶ ἀέγειν. ἐμοὶ δ' ὅμιλῶν ἡμάρτες, ἡρωσθῆς, ἐμολχεύσας τὴν κῆρ' ἐλήφθης. εἰν. πάρεμιν ἐντεδῶθεν εἰς τὰς φῶσεως ἀνέκας. καίτοι τί σοι ἦν ἀξίον, τοῦτον ἂν στερηθῆς; παίδων, γυναικῶν, κοτάρβων, ὧσων, πότων, <i>κίχλίσμων</i> . ἀνεστίν, ἡδονῶν ἂν ὅσων μελλεῖς ἀποστερεῖσθαι. σκέψα γὰρ, ὦ μετρίκιον, ἐν τῷ σφωπονεῖν ἄπαντα γυνὴ δὲ σιναιμωπομένην χαίρει. σὺ δ' εἰ κρύβνυπας. οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς σφωμῶσιν τὴν νύκτα παννυχίειν.	Ἀδικος ἄλογος
1075		
1070		

καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγμένην τὰ σπλάγχνα καὶ κἀπεσθῆναι

Ἄδικος Ἄλογος

δεῖν δὲ σοὶ βουλευμάτων εἶκοις δεῖν πρὸς αὐτὸν,
ἐπερ τὸν ἀνδρ' ὑπερβαλεῖ καὶ μὴ γέλωτ' ὀφλήσεις.

1035

Κορφαία

κατακλέυσθις

ὡς ἡδὸκκῆνκεν ἀνὴρ.
δὲι σε λῆγειν τι καὶνόν,

1030/1

ὡ κομψοπεπετῇ Μοῖσσαν ἐχών,
τῶν προτέρων πρὸς τὰδε σ',
εὐδμήμων ἐσσεύεσθαι οἱ ἴσων ἀρ' οἱ ἴσων τὸτ' ἐπὶ
σφῶνδρον ἐπεσσεύεσθαι.

1025

ὡς ἡδὸ σου τοῖσι λόγοις
κλαινόντων ἐπασσεύεσθαι,
ὡ καλὸν ἔργον σφῶν

Χορός

καταπυγόντων ἀνακλήσει.

καὶ πρὸς τοῦτοις τίς ἀντιμάχου

καλὸν ἡγεῖσθαι, τὸ καλὸν δ' αἰσχροῦν,

1020

καὶ σ' ἀναπαύσει τὸ μὲν αἰσχροῦν ἄπαν
πυγὴν μίκαν, [καλὴν *μεγέλην*], ψήφισμα μίκαν.

στῆθος λατὸν, γὰρ τταν μεγέλην,

χρῶν δ' αἰσχροῦν, ὡς μίκαν,

πρὸς ταν μὲν ἐξείεις

1015

ἡν δ' ἄπερ οἱ νῦν ἐπιτιθέμεναι,
πυγὴν μεγέλην, πῶς ἡν μίκαν.

ὡς μίκαν μεγέλην, γὰρ τταν βαν,

στῆθος λατὸν, χρῶν δ' αἰσχροῦν,

1010

ἐξείεις αἰ
καὶ πρὸς τοῦτοις *προσέχης* τὸν νῦν,
ἡν ταν παρὰ γ' αἰσχροῦν,

ἡρὸς ἐν ὧρ ἁλῶν, ὁπότεν πλάτανος περὶ αἰσχροῦν.
μικρὸς δ' αἰσχροῦν καὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
σπερσάντων καὶ καλῶν καὶ καλῶν καὶ καλῶν,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,

1005

ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,
ὡς ἐκδομένης περὶ ἀπαρτῆς φυλάξοντος,

Ἄδικος Ἄλογος

τοῖς ἱεροκράτους νῆστιν εἰς καὶ σε καλὸν βαρύνει.

1001 εἰ ταῦτ', ὃ ἡμερικακίον, περὶ τοῦτ', ἡ τὸν Διόλυσον
 ἄδικος λόγος
 996 ἡμερικακίᾳ καὶ ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν
 995 [καὶ ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν
 990 καὶ ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν
 985 καὶ ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν, ἐξ ἧς ἡμερικῶν

ἀρχαῖα γέ καὶ διηρολήδη καὶ τέττιγες ἀνέμεστα
καὶ κηκίδες καὶ βορροναί.

[illegible]

[Ἀδικος Ἀδλος]

Χορός

δεῦρ' ἴθι, τοῦτον δ' ἔα μαίνεται.

καλῶσσε, τὴν χεῖρ' ἦν ἐπιβῶλλης.

παύσασθε μὲν ἄλγος καὶ λαιδορίας.

ἀλλ' ἐπιδείξαι σὺ τε τοὺς ποροτέρους

παύσασθαι ἀντιλέγοντοιν κρήνας ποιεῖν.

Ἀδικος Ἀδλος

Ἀδικος Ἀδλος

Κορφαία

Ἀδικος Ἀδλος

καλῶν' ἐθέλω.

φέρε δῆ, πότερος ἄεξεί ποτέρος;

τοῦτ' ὁδῶ.

κῆρ' ἐκ τοῦτων ὦν ἂν ἄεξι
ῥηματολογίαι καὶ τοῖς αὐτῶν
καὶ διανομίαις κατατοξεύσω.

τὸ τελευταῖον δ', ἦν ἀναρρῶν,

τὸ πρόσωπον ἄπαν καὶ τὸ φθαγμῶν
κεντρούμενος ὥσπερ ὕπ' ἀνθρηπῶν

Χορός

οὐδὲν δέξεται τὸ πικρὸν

τοῖς περιδείξοισιν
λόγοις καὶ φροντίαις καὶ

γνωστοῖς περὶ ἡμῶν,
ὅπως αὐτοὶν ἄλγος

ἀμείνων φανήσεται.

οὐδὲν γὰρ ἄπας ἐνθάδε κτλ·
ὅννος ἀνέται σοφίας,

ἣς περὶ τοῖς ἔμοις φιλῶις
ἐστὶν ἄλγος μελιστοῦς.

Κορφαία

ἀλλ' ὦ πολαλοῖς τοὺς περὶ βυτάρους ἦθεσι χρηστοῖς στεφανώσας,
ῥῆξον φωνήν, ἡτίτι χαίρεις, καὶ τὴν σπαντοῦ φύσιν εἰπέ.

Ἀδικος Ἀδλος

ἄεξω τοῖνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς δέκεται,

930	καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀνὴρ σωματικῶς ἔστιν ἡ καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας.	Δίκαιος ἄνθρωπος
925	ὅτι δὲ δὲ ἀνὴρ σωματικῶς ἔστιν ἡ καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας.	Δίκαιος ἄνθρωπος
920	καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀνὴρ σωματικῶς ἔστιν ἡ καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας.	Δίκαιος ἄνθρωπος
915	καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀνὴρ σωματικῶς ἔστιν ἡ καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας.	Δίκαιος ἄνθρωπος
910	καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀνὴρ σωματικῶς ἔστιν ἡ καὶ τὴν λαλοῦσαν μόνον ἀσκήσας.	Δίκαιος ἄνθρωπος

Δίκαιος ἄλογος	λόγος.
ἄδικος ἄλογος	ἡττων γ' ὢν.
Δίκαιος ἄλογος	ἀλλὰ σε νικῶ τὸν ἐμὸν κρείττω φάσκοντ' εἶναι.
Δίκαιος ἄλογος	τί σοφὸν ποιῶν;
Δίκαιος ἄλογος	γνώμης καὶνὰς ἐξευρίσκων.
Δίκαιος ἄλογος	ταῦτα γὰρ ἀνθεὶ διὰ τούτουσι τοὺς ἀνοήτους.
ἄδικος ἄλογος	οὐκ, ἀλλὰ σοφὸς.
Δίκαιος ἄλογος	ἄπολῳ σε κακῶς.
Δίκαιος ἄλογος	εἰπέ, τί ποιῶν;
Δίκαιος ἄλογος	τὰ δίκαια λέγων.
Δίκαιος ἄλογος	ὡλ' ἀνατρέπει γ' ἀπ' ἀντιλέγων οὐδὲ γὰρ εἶναι πᾶν φησὶ Δίκην.
Δίκαιος ἄλογος	οὐκ εἶναι φησ;
ἄδικος ἄλογος	φέρε γάρ, ποὺ ὅστις;
Δίκαιος ἄλογος	παρὰ τοῖσι θεοῖς.
ἄδικος ἄλογος	πῶς δῆτα Δίκης οὐσης ὁ Ζεὺς οὐκ ἀπολώλεν τὸν πατέρ' αὐτοῦ δῆσας;
Δίκαιος ἄλογος	αἱβοῖ· τοῦτι καὶ δὴ χεῖρ τὸ κακόν, ὁτε μοι λείανην.
ἄδικος ἄλογος	τυφώρων εἰ κἀνδρῆμοστος.
Δίκαιος ἄλογος	καταπύγων εἰ κἀναίσχυντος.
ἄδικος ἄλογος	πόδα μ' ἐπηρεας.

908	Δίκαιος ἄλογος Δίκαιος ἄλογος Δίκαιος ἄλογος Δίκαιος ἄλογος	ἀπολείς σὺ, τίς ὦν; ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ. τῇ, ὅποι χρίσεις, πολλὰ γὰρ μάλ' ἂν σ' χῶρε δ' ἐνρί, δέξον σαυτὸν τοῖσι θεαταῖς. καίτερ' ἥρασ' ὦν,* *
885	Δικέρτης Δικέρτης	ἀντὶ νυν μέμνησ', ὅπως πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται. *
880	Δικέρτης	ἀντὶς μωθήσεται παρ' ἀντοῖν τοῖν ἄλογοι. ἐγὼ δ' ἀπέσομαι. ἐάν δέ μῃ, τὸν γοῦν ἄδικον πάσῃ τέλῃ. ὅς τ' ἄδικα λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα. τὸν κρείττον', ὅστις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥτιονα, ὅπως δ' ἐκείνω τῷ ἄλογῳ μωθήσεται, καὶ τὸν σιδίων βάρβαρον ἐπείκει πῶς δοκεῖς. ἀμαζύδας τε σκυττῖνας ἡργάζετο, ἐπλάττειν ἐνδόν οἰκίας νῦν δ' ἐγλῦφεν, ἐντὺς γέ τοι παιδάριον δὲ τυλλόνοντι ἀμείλει δίδασκει. θυμὸς ποφὸς ἐστιν φῶς καί τοι γε τάλαντον τοῦτ' ἐμείθεν ὧς πέρβολος.
875	Δικέρτης Δικέρτης	ἰδοὺ κρείμα', ὧς ἡλθιον ἐφθέγξατο καὶ τοῖσι χεῖρας διέπρηκόντιν. πῶς ἂν μᾶθαι ποθ' οὗτος ἀποφύγῃ δίκης ἢ κλῆσιν ἢ χυδνέσιν ἀναπεισσηρίπαι; καί τοι γε τάλαντον τοῦτ' ἐμείθεν ὧς πέρβολος.
870	Φειδωπότης Δικέρτης	ὅς κ' εἰς κόρακας, καταρῶ σὺ τῷ δίδασκῶν; ἀντὶς τριβῶν εἰς ἂν, εἰ κρείμα' γε. καὶ τὸν κρείμαρδων ὅπως τριβῶν τὸν ἐνθάδε. νηπιὸς γὰρ ἐστ' ἐτι,

	Φειδωπιδής	ἀλλ' ἐπαναμείνειν μ' ὀλίγον ἐνταυθοί ᾠδόν.
845	Στρεψιάδης	οἴμοι· τί θράσσω παρὰ φρονοῦνόν τόν πατρός· πότερον παρὰ νοίας αὐτόν εἰσαγγέλω, ἢ τοῖς σοφοῖσι τὴν μανίαν αὐτοῦ φράσω;
	Φειδωπιδής	φῆρ' ἴδω, σὺ τόδ' ὅσον τί νομίζεις; εἴπε μοι.
	Στρεψιάδης	ἄλεκτρον.
	Φειδωπιδής	καλῶς γε· ταυτηνὶ δὲ τί;
	Στρεψιάδης	ἄλεκτρον'.
850	Φειδωπιδής	ἡ νῦν τὸ λοιπόν, ἀλλὰ τήνδε μὲν καλεῖν ἄλεκτρον, τοῦτον δ' ἄλεκτρον.
	Στρεψιάδης	ἄλεκτρον αἶναν, ταῦτ' ἐμαθες τὰ δεῦρά εἶσω παρὰ τῶν ἀπὲρ τοῦς γηγενεῖς;
855	Στρεψιάδης	χαίρει γέ πάλ'· ἀλλ' ὅ τι μάλιστα, ἐκαστοτε, ἐπελάνθανόν μιν ἀν εὐθύς ὑπὸ πλῆθος εἶω.
	Φειδωπιδής	δὴ ταῦτα δι' καὶ θοιμάτιον ἀνέλεσας;
	Στρεψιάδης	ἀλλ' οὐκ ἀπολέλειπ', ἀλλὰ κατασφρόνικα.
	Φειδωπιδής	τάς δ' ἐμβάδας ποί τέρπεται, ὦ νόητε σὺ;
860	Στρεψιάδης	ὡς ἴθι βῆδ' ἰώμεν· εἴτα τὴν παρὰ πρόμηνον ἐξήμαρτε. καλῶ τοι ποτε, οἶδ', ἐξέτεροι τραπεζιστὰν πρόμηνον,
865	Στρεψιάδης	ὅν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐλαβὼν ἡλυσσικόν, τοῦτον ἠρίμην σοι Διαιτοῖς ἀμαΐδα.
	Στρεψιάδης	εὐ γ' ὅτι ἐπέσθης. δεῦρο δὲρ, ὦ Σώκρατες, ἐξέλεθ'· ἄγω σοι τὸν υἱὸν τοῦτον ἄκουε' ἀναπαύσας.

Σωκράτης	οἱμοι· τίς ἦν;	
Στρεψιάδης	οὐκ εἰς κόρυκας ἀποθέρπει, ἐπιλησιμώτατον καὶ σκαϊώτατον γερόντιον;	790
Κορυαῖα	οἱμοι· τί οὖν δῖθ' ὁ κακοδαίμων περσεύμα; ἀπὸ γὰρ ὀλοοῖμαι μὴ μῶδον γλωττοστροφεῖν. ἀλλ', ὦ Νεφέλαι, χρηστόν τι συμβουλεύεσσαι.	
Στρεψιάδης	ἄλλ' ἔστ' εἰμογ' υἱὸς καλὸς τε κάγαθός ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. τί ἐγὼ πάθω;	
[Κορυαῖα]	οὐ δ' ἐπιτρέπεις;	
Στρεψιάδης	ἐνσωματεῖ γὰρ καὶ σφριγῶ, κῶστ' ἐκ γυναικῶν ἐνπρέπων τῶν Κοισύρας. ἀτὰρ μείττει γ' αὐτόν· ἦν δέ μιν θέλη, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξέλω· κ' τῆς οἰκίας. ἀλλ' ἐπαναμείνων μ' ὀλίγον εἰσελθὼν χρῶνον.	800
Χορός (ἀντιστοιχοῦν)	ἄρ' αἰσθάνεται πλείστα δι' ἡμᾶς ἀγάθ' αὐτίχ' ἔξω μὴνας θέων; ὧς ἔτοιμος ὁδ' ἐστὶν ἀπαντα δρᾶν ὅς· ἂν κἀλευγῇ; οὐ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένον καὶ φανερόως ἐπηρημένον γλῶνός· ἀπολαύεις ὅτι πλείστον δύνασαι, ταχέως· φιλεῖ γὰρ πῶς τὰ τοιαῦθ' ἐτέρᾳ πρέσβειαν.	810/1 812/3
Στρεψιάδης	οὐτοὶ μὲν τὴν Ὀμήγηλιν ἔτ' ἐνταυθοὶ μένεις ἀλλ' ἔσθ' ἐλθὼν τούς Μεγακλέους κίονας.	815
Φειδύπιδης	ὦ δαμῶνε, τί χερῆμα πάσχεις, ὦ πάτερ; οὐκ εὖ φρονεῖς, μὲν τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.	
Στρεψιάδης	ἰδοὺ γ', ἰδοὺ «Δί' Ὀλύμπιον», τῆς μωρίας. τὸν Δία νομίζεις ὄντα τηλικούτου.	
Στρεψιάδης	τί δέ τοῦτ' ἐγέλμασας ἔτεδον;	

[Στοκράτης]	ἐγχε, τί θήτ' ἀν;	Στρεψιάδης	εἰ τάντην λαβὼν, ὁπότε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γράμματεβς, ἀνωτέρω στάς ὥδε πρὸς τὸν ἥλιον τά γράμματ' ἐκτῆζαμι τῆς ἐμῆς δίκης;	Στοκράτης	σοφὸς γε, νῆ τὰς Χάριτας.	Στρεψιάδης	οἴμ', ὧς ἠδομα ὅτι πεντηετῆσαντος διαγέγραπται μοι δίκη.	Στοκράτης	ἀγε δὴ ταχέως τοῦτ' εὐνέψασον.	Στρεψιάδης	τὸ τί;	Στοκράτης	ὁπως ἀποστρέψαι' ἀν ἀντιδικῶν δίκην μὲλλον ὀφλήσεν, μὴ παρόντων μαρτυρῶν.	Στρεψιάδης	φασιδότατα καὶ ῥᾶσ'.	Στοκράτης	εἰπέ δὴ.	Στρεψιάδης	καὶ δὴ λέγω. εἰ πρόσθεν εἴμι μῆδ' ἐνεστῶτος δίκης, πρὶν τὴν ἐμὴν καλεῖσθ', ἀπαγγέλιμν ἐπέχων. οὐδὲν λέγεις.	Στοκράτης	νῆ τοὺς θεοὺς ἔγωγ', εἰπέ οὐδεὶς κατ' ἐμοὶ τεθνεώτος εἰσάξει δίκην.	Στοκράτης	ὕλας. ἀπερ', οὐκ ἀν δὶδάμι' ἀν σ' εἴμ.	Στρεψιάδης	ὅτιν τί, ναί, πρὸς τὼν θεῶν, ὦ Στοκράτες.	Στοκράτης	ἀλλ' ἐνὸς ἐπλήθει σὸ γ' ἄρ' ἀν καὶ μᾶθῃς. εἰπέ τί νυνὶ πρῶτον εἰδούχθῃς; λέγε.	Στρεψιάδης	φερ' ἰδὼ, τί μέντοι πρῶτον ἦν; τί πρῶτον ἦν; τίς ἦν ἐν ἡ' ματτομέθα μέντοι τ' ἀλαφρία;
-------------	-------------------	------------	---	-----------	---------------------------	------------	---	-----------	--------------------------------	------------	--------	-----------	--	------------	----------------------	-----------	----------	------------	--	-----------	--	-----------	--	------------	---	-----------	---	------------	---

785

780

775

770

Σωκράτης	ἐπιδίδειξον αὐτήν.
Στρεψιάδης	
Σωκράτης	ἐπεὶ δὴ νυν μοι...
Σωκράτης	τὸ τί;
Στρεψιάδης	γυναικα φαρμακίδ' εἰ πριμίαςενος Θεστιαλὴν καθ' ἄλλου νύκτωρ τὴν σελεύηνην, εἴτα δὴ αὐτὴν καθ' ἐφ' ἑαυτὴν εἰς ἄοφετον στρογγυλόν ῥωπερ <i>κάτοπτον</i> , κἄτα τῆπολιν ἔχων.
Σωκράτης	τί δὴτα τοῦτ' ἀν' ὤφελ' ἰσείεν σ' ;
Στρεψιάδης	ὅτι εἰ μὴκέτ' ἀνατέλλοι σελεύηνη <i>μηδ' αὖ ποτ'</i> ὅκ' ἀν' ἀποδοίην τοῦς τόκους.
Σωκράτης	ὅτι τί δὴ;
Στρεψιάδης	ὅτι κατὰ μὴνα τᾶργυριον δαυεῖςεται.
Σωκράτης	εἰ σοι γράφοιτο <i>πεντηετδ' αὐτὸς</i> τις δίκη, ὅπως ἀν' αὐτὴν ἀφαινεύεαις, εἴπε μοι.
Στρεψιάδης	ὅπως; ὅπως; οὐκ οἶδ' ἀτὰρ ζητήτεον.
[Κορυβαῖα]	μή νυν περὶ σαυτὸν εἰλάε τὴν γνῶμην ἀεὶ, λινδιδέειτον ῥωπερ μὴ λινδίνην τοῦ ποδός, ἄλλ' ἀποχάμα τὴν φροντίδ' εἰς τὸν ἄερα.
Σωκράτης	ἦ ὅστ' αὐτὸν ὀμολογεῖν σέ μοι.
Σωκράτης	ποῖαν τινά;
Στρεψιάδης	τὴν ὕαλον ἄεγεις.

765

762

763

760

755

750

730	ἐξέσπετος γὰρ νόθς ἀποστερητικός καταίοληι·	Στρεψιδόης
	οἴμοι· τίς ἄν δῆτ' ἐπιβάλοι ἐξ ἀρκαίδων γνῶμην ἀποστερητικά.	Σωκράτης
740	φῆρε νυν ἀβήρσω πρῶτον, ὅτι δρᾷ, τουτοί. οἶτος, καθεὺδεις;	Στρεψιδόης
	μὴ τὸν Ἀπόλλω γ'ὼ μέν οὐ.	Σωκράτης
745	ἐχθεις τι;	Στρεψιδόης
	μὰ Δι', οὐ δῆτ' ἐγώ·.	Σωκράτης
755	οὐδὲν πᾶν;	Στρεψιδόης
	οὐδὲν γε, πλὴν ἢ τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ.	Σωκράτης
765	οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι φρονεῖς;	Στρεψιδόης
	περὶ τοῦ; σὺ γὰρ μοι τοῦτο φράσων, ὦ Σωκράτης.	Σωκράτης
775	αὐτὸς ὅτι βούλει πρῶτος ἐξέρων λέγε.	Στρεψιδόης
	ἀκήκοας μυστικῆς ἅ γ'ὼ βούλομαι,	Σωκράτης
785	περὶ τῶν τόκων, ὅπως ἄν ἀποδῶ μὴδενί.	Στρεψιδόης
	ἴθι νυν καλῶπτον, καὶ σχᾶσας τὴν φρονίδα	[Κορυφαῖα]
795	λαπτὴν κατὰ μικρὸν περιφρῶναι τὰ πράγματα	Στρεψιδόης
	ὁρθῶς διαφῶν καὶ σκοπῶν.	Σωκράτης
805	οἴμοι τῶμας.	Στρεψιδόης
	ἐχ' ἀτρεῖα· καὶν ἀπορίης τι τῶν νοημάτων,	[Κορυφαῖα]
815	ἀφείς ἀτρεῖθε, <κατὰ τὴν γνῶμην πάλιν κίνησον αὐθίς αὐτὸ καὶ ζυγώρισον.	Στρεψιδόης
	ὦ Σωπατίδιον φίλιτατον.	Σωκράτης
825	τλ, ὦ γέρον;	Στρεψιδόης
	ἐχῶ τόκου γνῶμην ἀποστερητικήν.	

			[Κορυφαία]	οὐ μαλ' ἄρα κ' ἀποκαταστήσεται.
			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ἄλλ', ὦ γὰρ, ἀπόλωλ' ἄρτιος.
			Σωκράτης	ἀπολεί κ' ἀριστ'.
725			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ὑπὸ τῶν κόρων εἰ μὴν τι περὶ λειψιθῆσται.
			Σωκράτης	καὶ τί δήτ' ἐφθόνησας;
			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	νῆ τὸν Πλοσεῖδω.
			Σωκράτης	οὐτος, τί ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις;
			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ὀλίγον φρονδὸς γέγερμαι.
720			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	καὶ πῶς; ὅτε μὴν φρονδὲς ἔδωκ καὶ πρὸς τοῖσι κακοῖς φρονδὴ ψυχῇ, φρονδὴ δ' ἐμὴς φρονδὲς τὰ χερμάτα, φρονδὴ χροιά, καὶ πῶς; ὅτε μὴν
			[Χορός]	μὴ νυν βαρύνει λίσαν.
715			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	καὶ μὴ ἀπολῶσιν. καὶ τὸν προκτὸν διορβήσουσιν, καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλακουσιν καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπλήσουσιν καὶ τὰς πλεῦρας ἀποδάρτουσιν δὲκονοσι μὴ ἐξέπροντες οἱ Κορίθιοι, ἀπόλυσται δέλωτος· ἐκ τοῦ σκίμπεδος
710			[Χορός]	τί πᾶσχεις; τί κἀμνεῖς;
			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	ἀτταταί, ἀτταταί.
705/6			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	νόημα φρενός, ὕπνος δ' ἀπέστω γλῆκονος ὀμιμάτων.
			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	εἴπ' ἄλλο πῆδον ταχὺς δ', ὅταν εἰς ἄπορον πέσῃς, σπρόβει πυκνώσας. πάντα τρῶπον τε σωτὸν φρόντιζε δὴ καὶ διώρει
700			ΣΤΡΕΨΙΔΗΣ	

660	ἄλλ' οἷο' ἐγώ γε τά περ', εἰ μὴ καὶ νῦν ἴσται· κρίδος, ἱπποπόδατος, κύνων, ἄλεκτρον.	Σωκράτης
	ὁρᾷς ὁ πάσχεις; τὴν τε θηλείαν καλῶς «ἄλεκτρον» κατὰ ταῦτόν καὶ τὸν ἄρρενα.	Σωκράτης
	πῶς δὲ, φέρ';	Σωκράτης
	ὅπως; ἄλεκτρον καλῶς ἄλεκτρον.	Σωκράτης
670	νῦν τὸν Πισσίδην. νῦν δὲ πῶς με γρή καλεῖς;	Σωκράτης
665	ἄλεκτρον αὖτις, τὸν δ' ἔτερον ἄλεκτρον.	Σωκράτης
	ἄλεκτρον αὖτις, εἰ γε, νῦν τὸν ἄρρενα.	Σωκράτης
	ὥστ' ἀντὶ τοῦτο τοῦ διδύμου μύθου διὰ φημι σοῦ κύνων τὴν κάρδοπον.	Σωκράτης
670	τοῦτο μὰ τ' ἀνθρῶ, τοῦθ' ἔτερον. τὴν κάρδοπον τὴν κάρδοπον; ἢ τὴν κάρδοπον;	Σωκράτης
	ἴσται ἢ; φησὶν.	Σωκράτης
	ταῦτόν δὲναι σοὶ «κάρδοπον» καλεῖται.	Σωκράτης
675	ἄλλ' ἐν θυσίᾳ σπογγίῳ γ' ἀνέμαρτο. ἀτὰρ τὸ λουτρον πῶς με γρή καλεῖς;	Σωκράτης
	ὅπως;	Σωκράτης
	τὴν κάρδοπον, ὥστερ καλεῖς τὴν Σωσπιδίην.	Σωκράτης
	ἴσται ἢ; φησὶν.	Σωκράτης
680	ἐκεῖνο δ' ἦν αὖ, κάρδοπον, καλεῖται.	Σωκράτης

ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	ποτέρα περὶ μέτρων ἢ περὶ ἐπὶν ἢ βυθίων· περὶ τῶν μέτρων ἔργων· ἐναργὺς γὰρ ποτε ὡς ἀσφιστομοιβὸς παρὰ κερδοπην διχονομικῶ.	640
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	οὐ τοὺτ' ἐρωτῶ, ἀλλ' ὅ τι κἀλλίστον μέτρον ἦγέλ, πότερα τὸ ἐπιμέτρον ἢ τὸ τετραμέτρον;	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	ἔγω μέν οὐδέν ποτέρεον ἡμεκτέον.	
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	οὐδέν λέγεις, ὦ ἄφρονα.	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	περίδου νυν ἐμοί, εἰ μή τετραμέτρον ἔστιν ἡμεκτέον.	645
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	εἰς κόρακας· ὡς ἀγροικοὺς εἰ καὶ δυσμαθῆς· ταχὺ γ' ἂν δύναιο μάνασθαι περὶ βυθίων.	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ βυθιοὶ πρὸς τ' ἀφρονα;	
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	πρωτόν μὲν εἶναι κομῶν ἐν συνοσσίᾳ ἐπαίδονθ' ὅσοιός ἐστι τῶν βυθίων κατ' ἐνόησιον, καὶ ἥτοιος αὖ κατὰ δάκτυλον.	650
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	κατὰ δάκτυλον; νῆ τὸν Δί', ἀλλ' οἷός;	
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	εἰπὲς δὴ.	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	τίς ἄλλος ἀντί τουτουὶ τοῦ δάκτυλου; πρὸ τοῦ μέν, ἔτ' ἐμοὺ παιδὸς δντος, οὐ τοσούτῳ ἀγροίος εἰ καὶ σκαίος.	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	οὐ γὰρ, ὦ ἄφρονα, τοῦτων ἐπιθυμίᾳ μάνασθαι οὐδέν.	655
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	τί δαί,	
ΣΤΡΕΨΙΜΟΔΗΣ	ἔκείν' ἐκείνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.	
ΣΟΚΡΑΤΗΣ	ἀλλ' ἔτερεα δέ τι σε πρότερα τοῦτου μάνασθαι, τῶν τετραπλόων ἄρτ' ἔστιν ὀρθῶς ἀρρενα.	

635	ιδού.	ἀγε δὴ, τί βούλει πρῶτα νυνὶ μακρόθεν ὦν οὐκ ἐβιδέχθης πρῶτον ὀδὲν, εἰπέ μοι.	Σωκράτης
630		ἀλλ' οὐκ ἔωσι μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεια. ἀνδρας τι κατὰθου καὶ πρόσχε τὸν νόον. ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκάτην λαβών. αὐτόν καλῶ θύραζε δευρὶ πρόσ τὸ φῶς. ταὐτ' ἐπὶ ἀλῆισταί πρὶν μῆθεῖν. ὅμως γέ μιν ὄστις σκαλαθροπῆται ἄττα μικρὰ μακρόθεν οὐδ' ἄπορον οὐδὲ σκαλὸν οὐδ' ἐπὶ ἀλῆστον οὐκ εἶδον οὐτως ἀνδρ' ἀγροίκον οὐδένα μὲν τὴν Ἀναπνοήν, μὲν τὸ Χάος, μὲν τὸν Ἀἴρα,	Σωκράτης
625		κατὰ Σελήνην ὥς ἄγειν γρηὶ τοῦ βίου τάς ἡμέρας. τὸν στέφανον ἀφίπρῃ. μᾶλλον γὰρ οὐτως εἴσεται τῆτες ἱερομηνιμοῦντες, κῶπειθ' ὅφ' ἡμῶν τῶν θεῶν σπένδῃσι βίαις καὶ γέλατ'· ἀνθ' ὧν λαχόντες Ὑπερφύλακος ἡνίκ' ἂν πενθόμεν ἦ τὸν Μῆτιον ἢ Σαρπεδόνα, πολλὰ κίς δ' ἡμῶν ἀγόντων τῶν θεῶν ἀπαρτίαν, κῆθ' ὅταν θύειν δέη, σπρεβλοῦτε καὶ δικάζετε, τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν. ἡνίκ' ἂν ψευσθεῖσι δέητον καπνισσὸν οἰκάδ', ὥστ' ἀπειλεῖν φησὶν ἀντιτὴ τοῦ θεοῦ ἐκαστοτε, οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε καὶ κάτω κυδοιόσταν, ἄλλα τ' ἐν δόξῃ φησὶν, βίαις δ' οὐκ ἄγειν τάς ἡμέρας » μὴ γρη, παῖ, δῶδ', ἐπειδὴ φῶς Σελήνης καλόν. » ὥστε καὶ λέγειν ἀπαντας ἐξιδόντας ἑσπέρως, πρῶτα μὲν τοῦ μῆνός τις δῶδ' οὐκ ἐλάττω ἢ δρασμῆν, ῥεῖλαι δὲ βίαις ἀπαντας, οὐ λόγους ἀλλ' εἰμῶνως. εἰς αὐτὰς θυσιαστέων ἑφασκε, δεινὰ γὰρ πεπονθέναι πρῶτα μὲν γάρ περὶ Ἀθηναίοισι καὶ τοῖς ὑπὸ μύθοις ἢ Σελήνῃ συντυχοῦσι ἡμῖν ἐπείσκειν φόβον, ἢ μὲν ἡμῶν ἀπορριπτόμενα παρὰ σκευάσμεθα,	Σωκράτης
605		Παρασσοίαν θ' ὅς κατέχων πέτρην σὺν πεδύκῃς σελεύει Βακχίαις Δελφισὶν εἰμυρέτων, κομμαστῆς Διδυμοῦς.	Σωκράτης

Κορυφαία		ὁ θεώμενος, κατεργάμενος ὑμᾶς ἐλθευθέρως τάληθι, ἡ τὸν Διδόνον τὸν ἐκθέρψαντά με.
Χορός		ἐντυχία γένοιτο τάν- θρῶπῳ, ὅτι προήκων εἰς βᾶθ' τῆς ἡλικίας νεωτέροις τὴν φύσιν αὐ- τοῦ προάγει· ἡρώδης καὶ σοφίαν ἐπαισκέλει.
Κορυφαία		ἀλλ' ἴθι χαίρων τῆς ἀδρείας οὐνεκα τούτης.
Σωκράτης		χῶρε· τί κυπιάσεις ἔχων περὶ τὴν θύραν; δὸς μοι μελαιντοῦσαν πρότερον· ὧς δέδοικ' ἐγὼ εἰς τὴν χεῖρ' ἐννέ- ανθας τὴν δέσπ' ἔσται;
Σωκράτης		οὐ μὴ λαλήσεις, ἀλλ' ἀκολούθησιν ἐμοὶ οἱ μοι κακοδόμητον ἡμὴν γένεσθαι.
Σωκράτης		οὐδὲν διοίσεις· χαίρεφθῶτος τὴν φύσιν. τὴν ἐπιμέλειαν ὁ καὶ προθύμως μανθάνω, τὴν δὲ μανθάνω ἐμπερὶς γενήσομαι;
Σωκράτης		τὸ τί;
Σωκράτης		εἰπέ δὴ νῦν μοι.
Σωκράτης		κατάθου, τί λήψεις;
Σωκράτης		ἀλλ' οὐχὶ φεράσων ἐγὼν· εἰσέρχου.
Σωκράτης		οὐκ, ἀλλὰ γυμνὸς εἰσελθεῖν νομίζεταί.

ἀλλ' ἐγχείρει τὸν περὶ τὴν ὀμίαν μελέαν προσδιδασκείν,
καὶ διακτείνει τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ τῆς γλώττης ἀποτρέφει.

Σωκράτης

ὦγε δὴ κἀκεῖνέ μοι τὸν σωτοῦ τρέπον,
ὅν αὐτὸν εἰδὼς ὄστις ἐστὶ μαθητὰς
ἦδ' ἢ τὸν τοῖς πρὸς σὲ καινὰς προσφέρει.

Σωκράτης

τί δέ; τειρομένην μοι διανοεῖ πρὸς τὸν θέων;
οὐκ, ἀλλὰ βραχέα σου πνεῖσθαι βούλομαι.
ἢ μαθημονικὸς εἶ;

Σωκράτης

ὄνο τρέπον, νῆ τὸν Δία.
ἦν μὲν γὰρ ὀφειλῆται τὴ μοι, μαθητὸν πᾶν.
ἐάν δ' ὀφείλω, σφέτῳ, ἐπιλήσιμον πᾶν.
ἐπεστὶ δὴτὰ μαθητὸν ἐν τῇ φωνῇ;

Σωκράτης

λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστ', ἀποστρέφει δ' ἐν.
πῶς οὖν δυνήσεται μαθητὸν;

Σωκράτης

ἀμείλει, καλῶς.
ὦγε νῦν ὄπω, ὅταν τὴ προβάλλω σοὶ σοφὸν
περὶ τὸν μετέωρον, εὐθέως ὑφαπτάσσει.

Σωκράτης

τί δα; κυνηδὸν τὴν σοφίαν στήσεται;
ἀνθρώπος ἀμύθητος οὐτοσὶ καὶ βέλτερος
δέδοικα σ' ὡς περὶ τὸν πᾶν πᾶν δέει.

Σωκράτης

φῆρ' ἴδω τί δρᾷς, ἦν τίς σε τῶν;

Σωκράτης

τῶν τοῖς,
ἐπεὶ ἐπισχὼν ὀλίγον ἐπιμαρτυροῖμαι.
ἐπὶ αὐτῇ ἀκαρπῇ διαλίσσεται.

Σωκράτης

ἴθι νῦν κατέθου θοήματα.
ἦδ' ἔκλειψα τὴν;

ὡλλὰ σεντον παρὰδὸς θαρπὼν τοῖς ἡμετέροις προπόλοις.
ΣΤΡΕΨΙΔΩΔΗΣ

δρᾶσθαι ταῦθ' οὐκ ἐν πειρασμοῖς. ἡ γὰρ ἀνέγκη με πιεῖζει
ὁ δὲ τοὺς ἡμετέρους τοὺς κοππατίας καὶ τὸν γῆμον ὅς μ' ἐπείττειν.
ὡν οὐν [Χρησθῶν] ἀτεχνῶς ὅτι βούλομαι

440

παρὰχῶ τὸ πτεῖν, πεινῆν, διψῆν,
αὐχέειν, πρὶν, ἀσκόν, δειπνῆν,
ἐπεὶ τὰ χρῆα διαφενδύοντα
τοῖς τ' ἀνθρώποις ἐνταῦθα δόξω
θεῖος, εὐγλωττός, τοῖς ἡμετέροις,
βδελυρός, ψευδὲς συγκολλητός,
ἐνδοξαστής, περὶ τῆς δικῆς,
κέρβης, κροτάλον, κινάδον, τῶν
μυσθίων, γλῶσσος, ἀμαρτία,
κέντρον, μισθός, στροφέας, ἀργαλέος,
ματιολοχός,

450

ταῦτ' εἰ με καλοῦσ' ἀπαντῶντες,
δρῶντων ἀτεχνῶς ὅτι χρησίουσιν.
καὶ βούλομαι,
ὡν τὴν Διήγησιν ἐκ μου χοροῖν
τοῖς φροντισταῖς παραθέτω.

455

Χορός
ἀγῆμα μὲν παρῆστι τῷδε γ' οὐκ ἀτολμὸν ἄλλ' ἐτόλμων.
τοῖς δ' ὧς

ταῦτα μὲν παρ' ἐμοῦ κλέος οὐρανόμηνες
ἐν βροτοῖσιν ἔξεις.

460

ΣΤΡΕΨΙΔΩΔΗΣ

Χορός

τὸν πάντα χροὸν μετ' ἐμοῦ
ζήλωτατον βίον ἀνθρώπων διδάξεις.

ΣΤΡΕΨΙΔΩΔΗΣ

ἄρ' ἔστιν ὅτ' ἀρ' ἐγὼ ποτ'
ὀψομαι;

465

Χορός

ὥστε γέ σου
πολλοὺς ἐπὶ ταῖσι θύραις
ἔει καθήσθαι,

βουλομένους ἀνακονοῦσθαι τε καὶ εἰς ἄλγος
ἀφ' ἡμῶν κἀντιρραφᾶς

469/70

ἄξια σὴ φρενὶ συμβουλεύουσίν σου.

474/5

- 375 **Σωκράτης**
 ὅταν ἐμπλησθῶς ὕδατος ποταλὸν κἀναγκασθεὶς φέρεσθαι
 κατακρημνισμὲναι πῶς δι' ἀνάγκην, εἴτα βαρεῖαι
 εἰς ἀλλήλας ἐπιπρὶντοσθαι βήγνυνται καὶ παταγοσθαι.
- Σωκράτης**
 ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστὶ τίς αὐτὰς...ὄχι ὁ Ζεὺς...ὥστε φέρεσθαι;
- Σωκράτης**
 ἦριστ', ἀλλ' αἰθέριος Δίος.
- Σωκράτης**
 Δίος; τοῦτ' μὲν *ἐλελήθην*,
 ὁ Ζεὺς οὐκ ὦν, ἀλλ' αὐτὸν Δίος νυνὶ βασιλεύον.
- 380 **Σωκράτης**
 αὐτὰρ οὐδὲν πω περὶ τοῦ πατάγους καὶ τῆς βροτῆς μὲν εἰδιδάξας.
Σωκράτης
 οὐκ ἦκουσάς μιν τὰς νεφέλας ὕδατος μεστὰς ὅτι φημί
 ἐπιπρὶντοσθὰς εἰς ἀλλήλας παταγεῖν διὰ τὴν πυκνότητά;
- Σωκράτης**
 φέρε, τοῦτ' ἔφη πιστεύειν;
- Σωκράτης**
 ἀπὸ σκευῶν γὰρ σε διδάξω.
- 385 **Σωκράτης**
 ἦν ἡ σκευὴ Πανσθενέας ἐμπλησθεῖς εἴτ' ἐταράχθη;
 τὴν γαστέρα καὶ κἀδὸς ἐξείφνης αὐτὴν διεκορυβήσας;
- Σωκράτης**
 νῆ τὸν Ἀπόλλων, καὶ δεῖναι ποιεῖ γ' ἐνὸς μοι καὶ τεταράκται,
 χῶτερ βροτῆ τὸ ζῶνδιον παταγεῖ καὶ δεῖναι κέκρυται,
 ἀρτέμης πρῶτον, παμπύξ παμπύξ, κἄπειρ' ἐπαγεί παμπανυπύξ,
 χῶταν χέλω, κομίδῃ βροτῆ, παμπανυπύξ ὥστερ' ἐκείναι.
- 390 **Σωκράτης**
 σκεῖμαι τοῖσιν ἀπὸ γαστροδίου τυννοῦτον οἷα πέποδας.
 τὸν δ' ἄερα τὸνδ' ὄντ' ἀπέφαντον πῶς οὐκ εἰκόδες μὲν γὰρ βροτῶν;
- Σωκράτης**
 ταῦτ' ἄρα καὶ τὸνδ' αὖτ' ἀλλήλοισιν, «βροτῆ» καὶ «ποδῆ», οἷον.
 ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖν φέρεται λάμπων πυρὶ, τοῦτο δὴ δαΐξων.
 καὶ καταφρὸν γει βῆλαων ἡμῶς, τοὺς δὲ ζῶντας περὶφάβει;
 τοῦτον γὰρ δὴ φανερώς ὁ Ζεὺς ἦτο' ἐπὶ τοὺς ἐπρόκους;
- 400 **Σωκράτης**
 καὶ πῶς, ὦ μῦθε σὺ καὶ Κρονίων ὄζων καὶ βεκεσελάνηε,
 εἴτερ βῆλαί τοις ἐπρόκους, δῆτ' οὐχὶ Ζήμιον' ἐνεπρήσας
 οὐδὲ Κλέωνμιον οὐδὲ Θέωρον; καί τοι σφόδρα γ' εἰς' ἐπρόκοι.
 ἀλλὰ τὸν αὐτοὺ γέ νεῶν βῆλαί καὶ Σούμιον, ἄκρον *ἄθηνέων*,
 καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγίστας. τί μαθὼν, σὺ γὰρ δὴ δρῦς γ' ἐπρόκει;
- Σωκράτης**
 οὐκ οἶδ'· αὐτὰρ εὖ σὺ λέγειν φαίνομαι. τί γὰρ ἐστὶν δῆθ' ὁ κεραυνὸς;

	Σωκράτης	γίνονται πάνθ' ὅτι βούλονται· κῆρ' ἦν μὲν ἰδοῖσι κομῆτην
	Σωκράτης	νῆ Δί' ἔγωγ', εἴτα τί τοῦτο;
	Σωκράτης	ἦδη ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεκρὰν κενταύρῳ ὁμοίαν ἢ παρδάλαι ἢ λύκῳ ἢ ταύρῳ;
345	Σωκράτης	ἀγε νυν ταχέως ὅτι βούλει.
	Σωκράτης	ἀποκρίναι νυν ἄρ' ἂν ἐρωμαι.
	Σωκράτης	κοῦχι γυναιξίν, μὲ Δί', οὐδ' ὅτιον· αὐταὶ δὲ βίνας ἔχουσιν.
	Σωκράτης	οὐκ οἷα σφῶς· εἰς αὖτις ἔφασιν πεπταμένουςιν,
	Σωκράτης	φῆρε, ποῖα γὰρ τινὲς εἰσιν;
340	Σωκράτης	οὐ γὰρ ἐκείναι γ' εἰσι τοιαῦτα. εἴτερ' ἀφ' ἑαυτῶν γ' εἰσὶν ἄληθες, θνητὰς εἰς αὖτις γυναιξίν;
	Σωκράτης	ἀέσον δὴ μοι, τί παθόνσαι,
	Σωκράτης	οὐχι δικαιοῦς;
	Σωκράτης	διὰ μέντοι τάσθ'·
	[Σωκράτης]	«κεστράν τετρημένην ἀγαθάν», «κρῆα τ' ὀρνίθεια κυνηγάν».
		«ὁμῖρος θ' ὑδάτων ὀροσέσθην ἀφ' ἑαυτῶν». εἴτ' αὖτ' αὐτῶν κατέπεινον
		εἴτ' «ἀφ' ἑαυτῶν οἰωνόν τε ἀπονήχεται», «ἀφ' ἑαυτῶν οἰωνόν τε ἀφ' ἑαυτῶν»
335		ταῦτ' ἄρ' ἐπείθον «ὕψην ἀφ' ἑαυτῶν ἀφ' ἑαυτῶν οἰωνόν τε ἀφ' ἑαυτῶν»
	[Σωκράτης]	οὐδὲν δρῶντας βόσκουσ' ἄγρῳ, ὅτι τανύς μὲν οἰωνόν τε ἀφ' ἑαυτῶν
		κυκλίων τε χορὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφ' ἑαυτῶν οἰωνόν τε ἀφ' ἑαυτῶν
		Θορπιμάντας, ἀφ' ἑαυτῶν ἀφ' ἑαυτῶν οἰωνόν τε ἀφ' ἑαυτῶν
		ὅν γὰρ μὲν Δί' οἶσθ' ὅτι πλείονος αὐταὶ βόσκουσι σφιστάς,
330	Σωκράτης	μὲν Δί', ἀλλ' ὁμῖλιν καὶ δρῶντας ἡγούμενην καὶ καπνὸν εἶνα.
	Σωκράτης	τάντας μέντοι σὺ θῆας οὐδας οὐκ ἡδύοι' οὐδ' ἐνδομῖξ;
	Σωκράτης	νῆ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυμήνητοι· πάντα γὰρ ἦδη κατέχουσιν.
	Σωκράτης	νυν γέ τοι ἦδη καθορᾶς αὐτάς, εἰ μὴ λημὲς κολοκύντας.
	Σωκράτης	

299/300	πᾶθεναι οὐκ ἔστιν ἄνθρωποι, ἐλθόμεν ἅπαντες ἰδοῦναι Πάλαμον, ἔνταυρον γὰρ Κέκροπος οὐσιμένα πολυήρατον· οὐ σέβας ἀφῆταιν ἱερῶν, ἵνα ἔν τελευταῖς ἀγλαῖς ἀναδέικνυσται. οὐρανίους τε θεοὺς δωρήματα, ναὶ θ' ὑψεφεῖς καὶ ἀγλάματα, καὶ πρόσδοι μακάρων ἱερῶταται εὐστέφανοι τε θεῶν θυοῖται θαλαῖαι τε πᾶντοδᾶμας ἐν ῥαῖς, ἥρ' τ' ἐπερχομένην Βρομίαν ἡδύς ἐνκελᾶδων τε χορῶν ἐπεθίσματα καὶ μόνον βαρυβόμος ἀνῶν.	308/9 310
305		305
315	πρὸς τοῦ Διὸς, ἀντιβόλῳ σε, φράσον, τί νῆς εἶς, ὦ Σώκρατες, ἄντα αἱ φθελγῶμεναι τοῖτο τό σέμινον; μὴν ἥρῳναί τινες εἰσι;	315
Σώκρατης	ἦ κιστ', ἄλλ' οὐδ' ἀναιμὰ Νεφέλαι, μεγέλαι θεαὶ ἀνδράσιν ἀγροῖς, ἄντερ γυνάμην καὶ διᾶλᾶς ἐν καὶ νοῦν ἡμῖν παρ᾽ ἐχουσιν καὶ τερατεῖαν καὶ περὶ ἄλᾳς καὶ κροῖον καὶ κατὰ ἡμῖν.	Στρεψιάδης
320	ταῦτ' ἄρ' ἄκουσας, ἄντων τό φθέγμα· ἡ ψυχὴ μου περὶ ἧται καὶ λαιτολογεῖν ἥδην ἵηται καὶ περὶ καπνοῦ στενολεγεῖν καὶ γυναικῶν γυνάμην ἡδύς, ἔτερον ἄδωρ ἀντιλογεῖται. ὥστ' εἰ πῶς ἔστιν, ἰδὲν ἀντὶς ἥδην φανερώς ἐπιθυμῶ.	Σώκρατης
Στρεψιάδης	βλέπε νυν δούρι πρὸς τὴν Πάμνηθ'· ἥδην γὰρ ὅρῳ κατισπύσας ἡσυχῇ ἀντὶς.	Στρεψιάδης
325	τί τὸ χροῖμα;	325
Σώκρατης	ὥς οὐ καθόρῳ.	Σώκρατης
Στρεψιάδης	παρὰ τὴν εἰσοδόν.	Στρεψιάδης
12	ἥδην νυνὶ μὴ τις οὐτως.	

Ἰδοὺ

295	Σωκράτης ὅτι μὴ σκώψει μὴδὲ ποιήσειε ἄρα οἱ ἐρυνόδαμοι οὐτοί, ἀλλ' ἐνυφίηται. μὲγα γὰρ τι θέων κινεῖται στήνιος δαίμονας. καὶ θέμις ἐστίν, νυνὶ γ' ἦδη, καὶ μὴ θέμις ἐστὶ, ἤσσειω. πρὸς τὰς βροντὰς. οὐτως ἀντὶς <i>τερπείμεινω</i> καὶ πεφόβημαι. καὶ σέβομαι γ', ὃ πολυτήμητορ, καὶ βολύομαι ἀνταποσφάδεν
290	Σωκράτης ὦ μὲγα σεμίαι Νεφέλαι, φανερώς ἦκοῦσθε μὲν μου καλεῖσθαι τοὺς ἡσθεοὺς φωνῆς, ἅμα καὶ βροντῆς ἠσκησάμενις, <i>θεοσέπτου</i>;
285/6	Σωκράτης ἀλλ' ἄρα σσεῖσθ' ἅμα νεφέος ὀψέριον ἄθ' ἀνάντας ἰδέας ἐπιδώμεθα τῆλα σκόπτω ὀμίηται γάων.
280	ὡμίη γὰρ αὐτὸς ἀκμάτητον σελέγειται καὶ πόλιν κελᾶδόντα βάρυβρομιον· καὶ ποταμῶν ἤσθεων κελᾶδῆματα κρᾶτος τ' ἀρδόμεναι ἐρᾶν γῶνα τῆλα φωνᾶς σκοντὶς ἀπορρόμεθα
276/7	ὡμίη δὲνδρόκομιον, ἴνα ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἐπι παρὸς δ' αὖτ' ὀκσεῖται βάρυχαλός
275	ἀφ' ὧν φανερὰ δροσερὰν φύσιν τ' ἐνύγητο τ' ἀένουαι Νεφέλαι,

Χορός

Ἰδοὺ

270	Σωκράτης ἐλθετε δῖητ', ὃ πολυτήμητορ Νεφέλαι, τῶδ' εἰς ἐλίδειν. εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱερὰς χιονοβλήτοισι κάθησθε, εἴτ' ὄρα Νεῖλου ποταμὸς ὑδάτων χυροῦσθε ἀντρεσθε πρὸ χοροῖν, ἢ Μαῖωτιν λίμνην ἔχειτ' ἢ σκόπελον νιφόμενα Μήλαιας. ὑπακούσατε δεῖξάμενα θυσίαν καὶ τοῖς ἱεποῖσι <i>χαρεῖται</i>.
265	Σωκράτης τὸ δὲ μὴδὲ κύνην οἰκοῦσθαι ἐλθεῖν εἰμὲ τὸν κ ακοδόμιον' ἔχοντα. μῆπω, μῆπω γε, πρὶν ἂν τοῦτ' ἰπυζώμαι, μὴ καταβρεχθῶ. ἄθρητε, φάνητ', ὃ δέσποιναι, τῷ φρονιστῇ ἡτέροισι. ὦ δέσποτ' ἀναξ, ἀνέστητ' Ἀθήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν ἡτέροισι, καμπὸς τ' Αἰθίρ, σεμίαι τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικεραυνοί.

245	Σωκράτης	νόσος μὲ ἐπείρουσεν ἡπικλή, δεινὴ φάγελιν, ἀλλὰ με δίδαζον τὸν ἔτερον τοῖν σοῖν λόγοιν, τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. μηθὼν δ' ὀντιν' ἀν ἐφάττη μὲ, ὁμοῖμαι σοὶ καταθήσκειν τοὺς θεοὺς.
250	Σωκράτης	ποιοὺς θεοὺς οἶμει σὺ; πρῶτον γάρ θεοὶ ἡμῖν νόμισι' ὀκ ἐστὶ. τὸ γάρ οἱμυτ', [ἦ]
255	Σωκράτης	σίδαρξοισιν, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ. βούλει τὰ θεῖα ἀπάγματ' εἰδέναι σαφῶς; αὐτ' ἐστὶν ὀρθός; νῆ Δί', εἴτερ' ἐστὶ γε.
260	Σωκράτης	καὶ συγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν εἰς ἄδουος, ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; μυδιστὰ γε. κἀθίς τοῖν ἐπὶ τὸν ἱερὸν σκίμπροα. ἰδὸν, κἀθημαι. τοῦτον τοῖν λαβέ τὸν στέφανον.
	Σωκράτης	ἐπὶ τί στέφανον; οἴμοι, Σωκράτης. ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσεται. ὀκ, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τοὺς τελοῦντές τοι ἡμεῖς ποιοῦμεν.
	Σωκράτης	εἶτα διή τί κερδανῶ;
	Σωκράτης	λέγειν γενήσεται τρήματα, κρῶταλον, παντάλη. ἀλλ' ἐχ' ἀρρεμ.
	Σωκράτης	καταπαύσμενος γάρ παντάλη γενήσομαι;

	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ	ΘΥΡΩΔΗΣ
	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ	ΘΥΡΩΔΗΣ
	ΣΩΚΡΑΤΗΣ	ΣΩΚΡΑΤΗΣ
	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ
	ΣΩΚΡΑΤΗΣ	ΣΩΚΡΑΤΗΣ
	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ	ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ
	ΣΩΚΡΑΤΗΣ	ΣΩΚΡΑΤΗΣ
220	πὸ τοὺς μεν οὖν σὺ κἀλαεσον· οὐ γὰρ μοι σὺχόλη. ὦ Σώκρατες.	τὶς αὐτό;
	ΣΩΚΡΑΤΗΣ.	
	ὦ Σώκρατες.	
	ὅτ' οὐτος ἀναβόησον αὐτὸν μοι μέγα.	
225	ἐπεὶ' ἀπὸ ταυροῦ τοῦς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ;	
	ἀποβατὼ καὶ περιφρονῶ τὸν Ἥλιον.	
230	ἐξήρπον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πρῶτα οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐλὶ μὴ κρείμασας τὸ νόημα, καὶ τὴν φροντίδα ἀεττὴν καταμειψάς εἰς τὸν ὁμοιον ἄερα. εἰ δ' ὡν χαμαι τάνω κατῶθεν ἐσκόπουν, οὐκ ἄν ποθ' ἠύρον· οὐ γὰρ ἄλλ' ἢ γῆ βίῃ ἐλακεὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἱκμάδα τῆς φροντίδος. πᾶσχει δὲ ταῦτο τοῦτο καὶ τὰ κάρδαια.	
235	[τί φῆς; ἡ φροντίς ἐλακεὶ τὴν ἱκμάδ' εἰς τὰ κάρδαια, ὅτ' οὐ κατὰβηθ', ὦ Σωκράτιδιον, ὥς ἐμεῖ, ἵνα μὲ διδάξῃς ὧν περ ἐνεκ' ἐλπίσθαι.	
240	ἦλθες δὲ κατὰ τί; βουλόμενος μαθεῖν ἄγε· ὑπὸ γὰρ τόκων χρεῖστων τε δυσκολωτάτοιαι ἀγνοῖαι, φέρομαι, τὰ χρεῖματα ἐνεχρύψουσμαι.	
	πρόθεν δ' ὑποχρεῶς στυγρὸν ἐλαθέες γενόμενος;	

200	αστρονομία μὲν ἀντήλ. πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τῷδ' ἐστίν; εἰτέ μοι. ἀλλ' οὐχ οἶόν τ' αὐτοῖσι πρὸς τὸν ἄερα εἴξω διατρίβειν πολλὸν ἄγαν ἐστὶν ἡρόδων. αὐτοῖσι κοινῶσθε τι πρᾶγματιον εἶμην. μήπω γε μήπω γ', ἀλλ' ἐπιμενιάντων, ἴνα ἀλλ' εἰσθ' ἴνα μή κεῖνος ὅμην ἐπιτύχη.	Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής
195	αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἀστρονομίῃν διδάσκειται. τί δῆθ' ὁ πωκτὸς ἐς τὴν οὐρανὸν βᾶπει; οὔτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὦτο τὸν ἴατραπον. τί γὰρ οἶδε ὁρῶσιν οἱ σφόδρ' ἐγχεκρυφότες; ἔγω γὰρ οἶδ' ἴν' εἰσι μέγῳλοι καὶ κακοί. ζητοῦσι, μή νυν τοῦτο γ' ἐτι φοροντίζετε. βόλβονος ἄρα ζητοῦσιν οὔτοι τὰ κατὰ γῆς.	Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής
190	τοὺς ἐκ Πύλου ληθεῖσι, τοὺς Ἀκωνικοῖς. ἀτὰρ τί ποτ' εἰς τὴν γῆν βλᾶπουσιν οὔτοι; τί ἐθαμβώσας; τῷ σοι δοκοῦσιν εἰκέλει; ὦ Ἡράκλεις, ταυτί ποδᾶτὰ τὰ θηρία; μᾶθιτιδ γὰρ. ἀλλ' ἀνογέ τὴν ὄραν. καὶ δεῖξον ὧς τᾶχιστα μοι τὸν Ἰωκράτη. ἀνογ', ἀνογ' ἀνθῶς τὸ Φροντιστήριον τί δῆτ' ἐκείνον τὸν Θεάτην θαυμάζουσιν; ἐκ τῆς παλαιστρας θοήματιον ὀφείλετο. <..... διαβήτην > κατὰ τῆς τρωαζήνης καταστάσας λερτὴν τέφραν,	Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής
185	ἐξέως δὲ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἔσπερας. εἴεν. τί οὖν πρὸς τᾶφιν' ἐπαλαμίστοιο;	Θυρωρός Στρωμαδής
180	κατὰ τῆς τρωαζήνης καταστάσας λερτὴν τέφραν, <..... διαβήτην > ἐκ τῆς παλαιστρας θοήματιον ὀφείλετο. θαυμάζουσιν τὸν Θεάτην ἀνογ', ἀνογ' ἀνθῶς τὸ Φροντιστήριον καὶ δεῖξον ὧς τᾶχιστα μοι τὸν Ἰωκράτη. μᾶθιτιδ γὰρ. ἀλλ' ἀνογέ τὴν ὄραν. ὦ Ἡράκλεις, ταυτί ποδᾶτὰ τὰ θηρία; τί ἐθαμβώσας; τῷ σοι δοκοῦσιν εἰκέλει; τοὺς ἐκ Πύλου ληθεῖσι, τοὺς Ἀκωνικοῖς. ἀτὰρ τί ποτ' εἰς τὴν γῆν βλᾶπουσιν οὔτοι; ζητοῦσιν οὔτοι τὰ κατὰ γῆς. βόλβονος ἄρα ζητοῦσι, μή νυν τοῦτο γ' ἐτι φοροντίζετε. ἔγω γὰρ οἶδ' ἴν' εἰσι μέγῳλοι καὶ κακοί. τί γὰρ οἶδε ὁρῶσιν οἱ σφόδρ' ἐγχεκρυφότες; οὔτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὦτο τὸν ἴατραπον. τί δῆθ' ὁ πωκτὸς ἐς τὴν οὐρανὸν βᾶπει; αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἀστρονομίῃν διδάσκειται.	Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής Θυρωρός Στρωμαδής
175	ἐξέως δὲ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἔσπερας. εἴεν. τί οὖν πρὸς τᾶφιν' ἐπαλαμίστοιο;	Θυρωρός Στρωμαδής

Θυρωρός	δεδίωκτα κηρὸν διατηρῶν, εἴτα τὴν ψάλλαν λαβὼν ἐνέββαψεν εἰς τὸν κηρὸν ἀπὸ τοῦ κάτω ψυχροῦ περικεφάσσαν ἡερισκαί. τὰς ἀποδόνας ἀνεμίετο τὸ ὄριον.	150
Στρωμνῆς	ὦ Ζεὺ βασιλεῦ, τῆς λατρίης τῶν φρενῶν. τί θιτ' ἄν, ἔτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους φρόντισμα;	
Θυρωρός	ποιοῦν, ἀντιβόλῳ, κάρτερι μοι.	155
Θυρωρός	ἀνῆρετ' ἀντὶν †Χαμπερὺ† ὁ Σφήττος ὁ πόρεπα τὴν γυναικὴν ἔχου, τὰς ἐμπίδας κατὰ τὸ στήμ' ἔδεν ἢ κατὰ τοῦ πορνείου.	
Στρωμνῆς	τί θιτ' ἐκεῖνος εἴτε περὶ τῆς ἐμπίδος;	
Θυρωρός	ἔφασκεν εἶναι τοῦντερον τῆς ἐμπίδος στεινόν, διὰ λατοῦ δ' ὄντος ἀντὶν πνοὴν βίῃ βαδίζειν ἐνθὺ τοῦ πορνείου.	160
Στρωμνῆς	ἔπειτα κοῖλον πρὸς στήν †προσκελίμενον τὸν προκτὸν ἦγειν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος. σάλαργ' ὁ προκτὸς ἔστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων. ὦ τριγυμμάχιος τοῦ διετερεσθῆτος. ἢ βῆδος φέβγῳ ἄν ἀποφύγοι δίκην ὅστις διοιδε τοῦντερον τῆς ἐμπίδος.	165
Θυρωρός	πρὸν δέ γε γυναικὴν μεγάλαν ἀφῆκεν ὡπ' ἀσκαμβότου.	
Στρωμνῆς	τίνα τπόρον, κάρτερι μοι.	170
Θυρωρός	ῥητοῦντος ἀντὶν τῆς Σάληνος τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς περικεφάδας, εἴτ' ἄνω κέχρητότος ἀπὸ τῆς ὁπορῆς νύκτωρ γυμνάτης κατέχευεν.	
Στρωμνῆς	[αἰβοῖτο]	
Θυρωρός	ῥηθὴν γυμνάτης κατέχευεν Σωκράτους.	

Φειδωπίδης	Στρεψιάδης	120
οὐκ ἂν πιθήμην· οὐ γὰρ ἂν τλάτην ἰδεῖν τοὺς ἱππέας τὸ χρώμα διακεκνασμένους.	Στρεψιάδης	120
οὐκ ἄρα μὲ τὴν Διμήτηα τῶν γ' εἰμὼν ἔδει οὔτ' ἄνδρος οὔθ' ὁ ὕμνος οὔθ' ὁ σάμφορας, ἄλλ' ἐξέλω σ' εἰς κόρυκας ἐκ τῆς οἰκίας.	Φειδωπίδης	125
ἄλλ' οὐ περιόψεται μ' ὁ θεὸς Μεγακλής ἄναπρον· ἄλλ' εἰσεῖται, σὸν δ' οὐ φροντῶ.	Στρεψιάδης	125
ἄλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πέσων γε κείσομαι, ἄλλ' ἐνδύμενος τοῖσιν θεοῖς διδάξομαι αὐτοὺς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον. πῶς οὐν γέροντων καὶ ἀπληήσιμων λόγων ἀκριβῶς σκινδαλίσμους μαθήσομαι; ἰητήριον, τί τὰντ' ἔχων στυγερὸν μαί	130	ἄλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παίδιον.
[Θυρόδης]	Στρεψιάδης	135
Θυρόδης	Στρεψιάδης	135
Στρεψιάδης	Θυρόδης	140
Θυρόδης	Στρεψιάδης	145
Στρεψιάδης	πῶς δὴ τα δεικέτηρος;	

60	ὅτι τῶν παλαιῶν ἐνεστιθεὶς θρυαλλίδων. μετὰ ταῦθ', ὅπως νῦν ἐγένηθ' υἱὸς οὐροῦ, ἐμοὶ καὶ τῇ γυναικὶ τὰγαθήῃ, περὶ τοῦτον ἔλαιοδωρον ἡμεῖς ἢ μὲν γὰρ ἕκαστον προσετίθει ἑκαστὸς τοῦνομα,	ΣΤΡΩΤΕΥΜΑΤΙΣ
	οἴμοι, τί γὰρ μοι τὸν πότνην ἦπτες ἀνχύνον; δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλάγῃς.	[ΟΙΚΕΤΗΣ]
	ἔλαιον ἦμιν οὐκ ἔνεστ' ἐν τῷ ἀνχύνῳ.	ΣΤΡΩΤΕΥΜΑΤΙΣ
55	πρόφασσιν ἐφασκον· ὦ γύναι, λίαν σπαράξῃς. ἔγω δ' ἂν αὐτῇ θοήμιτιον δεῖκνυς τοῖσι οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὥς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐστῆθα, δασυνῇς, λαφύγῃς, Κωλιάδου Ἰερενιλλίδου·	[ΟΙΚΕΤΗΣ]
50	ἢ δ' αὖ μύρον, κρόκον, καταγλυττισμένητων, ὄζων τρυγός, ρασαῖς, ἐρίων, περυσσῖας, ταῦτην δ' ἐγ' ἔγχεμι, σπυκακασκελαινόμην ἐγὼ σέμην' ἡν, τρυφώσας, ἐγχεκκοισπωμένην· ἀδελφίδ' ἡν, ἀγροίκου ὦν, ἐξ ἄστεως, ἔπειτ' ἐγὼ Μεγακλέους τοῦ Μεγακλέους	
45	βρῦον μελίστῃς καὶ πορβῶτοις καὶ στεμφύλοις. ἐρρωτῶν, ἀκόρητος, εἰκὴ κέμῃς, ἐμοὶ γὰρ ἦν ἀγροίκου ἠδιστος βίος, ἦτις με γῆμ' ἐπὶ τῇ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ.	
40	εἰς τὴν κεφαλὴν ἄναστα τὴν σὴν τρέψεται. εἴθ' ὥφελ' ἢ προμνήστει ἀπαλῆσθαι κακῶς σὺ δ' οὐν κἄθ' ἐσοδὲ, τὰ δὲ γέρεα ταῦτ' ἴσθ' ὅτι	ΣΤΡΩΤΕΥΜΑΤΙΣ
	ἔασον, ὦ δαμόνιε, καταδωρεθῆναι τί με.	ΦΕΒΟΥΛΙΣ
	δῶκεναι μὲ τις διήμαργος ἐκ τῶν στρωμάτων.	ΣΤΡΩΤΕΥΜΑΤΙΣ
35	τί δυσκολιανίς καὶ σπρέφει τὴν νύχθ' ὀλῆν ἔσθον, ὦ πάτερ, ὅτε καὶ οἱ καὶ ὁφληκα χαῖτεροι τόκον ἐνέχουσιν ἀπὸ φασιν.	ΦΕΒΟΥΛΙΣ
	ἄλλ', ὦ μέλ', ἐγὼ μὲν, ἐγὼ μὲν, ἐκ τῶν ἐμῶν, ἄναγε τὸν ἕκαστον οἰκάδ' ἐκαστὸς	ΣΤΡΩΤΕΥΜΑΤΙΣ

ΣΤΡΕΨΙΜΩΔΗΣ

lob lob.

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρίμα τῶν νικτῶν ὅσων
ἀπέθανον, οὐδέποτε ἤμερα γένησται,

καὶ μὴν πᾶσαι γ' ἀλεκτροπόδες ἦκουσ' ἐγὼ.
οἱ δ' οἰκείται πέγκουσιν. ἅλα' οὐκ ἂν πρὸ τοῦ.

ἀπόλοιο θῆτ', ὦ Πόλεμε, πόλιν οὐνεκα,
ὄτ' οὐδὲ κοῤῥα' ἐξέσθι μοι τοὺς οἰκέτας.

ἅλα' οὐδ' ὁ χρηστός οὐτοσὶ νεανίας
ἐγείρεται τῆς νυκτός, ἅλα πέδεται

ἐν πέντε σιούρπαις ἐγκεκορδυμένης.

ἅλα', εἰ δοκεῖ, πέγκωμεν ἐγκεκορδυμένοι.

ἅλα' οὐδ' οὐδὲ παύνης καὶ τῆς φάτης καὶ τῶν χρεῶν
διὰ τουτοῦ τὸν υἱόν, ὃ δὲ κόμην ἐχών

ἠπιάζεται τε καὶ ζυνωρικεῖται

ὀνεφοπολεῖ θ' ἱππους, ἐγὼ δὲ ἀπόλαυμαι

ὀρων ἀγούσαν τὴν Σελήνην εἰκάδας.

οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν.

ἄντε, παῖ, λύνων

ἀπόδοις ὀφείλω καὶ λογίσσωμαι τοὺς τόκους.

φῆρ' ἰδὼ, τί ὀφείλω, δώδεκα μνᾶς Πίστιν.

τοὺ δώδεκα μνᾶς Πίστιν, τί ἐχρησάμην;

ὄτ' ἐπρίμην τὸν κοππατίαν, οἴμοι τῶλας,

εἴθ' ἐξέκοπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ.

Φίλων, ἀδίκεις. ἔλαυνε τὸν στυτὸν ὀρθόν.

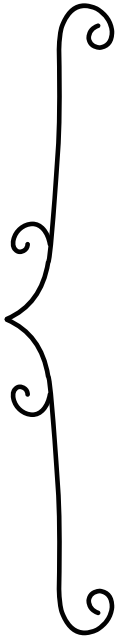
τοῦτ' ἐστὶ τοῦτ' τὸ κακὸν ὃ μ' ἀπολώλεκεν.

ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθέδων ἠπικίην.

πόσους ὀρθόνους ἐλάτῃ πολέμισσῃται;

ἄντα τὶ χρεὸς ἔβα με μετὰ τὸν Πίστιαν;

ῥεῖς μὲν διφρίσκου καὶ προχοῖν ἡμυνία.

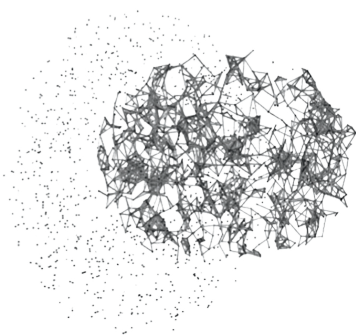

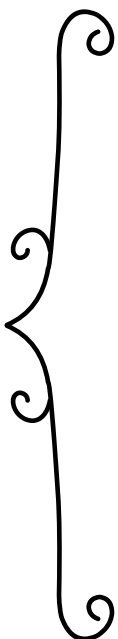

ԱՐԻՏՈՓԱՆՈՍ ՄԱՅՓՅԱԼ

ԱՐԻՏՈՓԱՆՈՍ
ՄԱՅՓՅԱԼ

